

"Pri svoji časti obljubljam ..."

Jurjevanje tržaških skavtov v Mavhinjah

Foto F. Biancuzzi

Obvestilo

Špoštovani naročnice in naročniki, bralke in bralci, tudi tokrat moramo pisati obvestilo, da v uredništvu Novega glasa še traja izredno stanje zaradi varčevanja, ki ga izvaja Zadruga Goriška Mohorjeva, in zaradi bolniških odsotnosti. Zahvaljujemo se vsem prijateljem in sodelavcem, ki nam pomagajo na tak in drugačen način, da uspemo vsak teden narediti časnik, da za zdaj še zmoremo pripraviti tednik na 16 straneh. Do danes še ni jasno, s kakšnimi finančnimi sredstvi bo razpolagala letos Zadruga Goriška Mohorjeva. Sami še upamo, da se bo našla rešitev za tednik Novi glas, sicer bo v naši narodni skupnosti resno načeta medijska pluralnost. Deležni smo bili izrazov solidarnosti, prav tako pa tudi porazne tišine nekaterih, ki brezbrizno sprejemajo našo krizo. Prepričani smo, da ste prav vi, dragi naročnice in naročniki, bralke in bralci, naše edino bogastvo in tudi edini moralni lastnik Novega glasa. Zato se tudi v teh težkih časih trudimo, da ga pripravljamo čim bolj svežeja, aktualnega in lepega. Ostanite nam zvesti!

TRST 70 let slovenskega šolstva v Italiji

Slovenska šola praznuje

Slovenska šola v Italiji obhaja v tem šolskem letu 70 let življenja in tega lepega jubileja se lahko veselimo v zavesti, da je to jubilej ustanove, ki je za našo narodno skupnost življenjskega pomena. Na dan, ko bo ta številka našega tednika med bralci, bo praznovanje že mimo, saj so "Veliko zabavo" v tržaškem Kulturnem domu priredili v torek, 19. aprila, sam program in ostale pobude ob tej okrogli obletnici pa so predstavili na tiskovni konferenci v Tržaškem knjižnem središču v petek, 15. t. m., ko so spregovorili predstavniki ravnatelj, profesorjev, deželnega šolskega urada in tudi dijakov, ki

so imeli v torek, kot so povedali na predstavitvi, glavno vlogo na večerni prireditvi. Popoldanski del proslave, ki je potekal na različnih prizoriščih v Kulturnem domu, pa so ob posebnih inštalacijah oblikovali učenci zamejskih osnovnih in srednjih šol. Vsaki šoli so namenili določen prostor, da bi tudi na ta način uprizorili dejstvo, da je slovenska šola v Italiji sestavljena iz raznih delov, vsak izmed teh delčkov je pomemben, skupno pa sestavljajo celoto. Kot so povedali ob predstavitvi, pa so šolarji in dijaki izbirali in predstavili utrinke iz naše zgodovine.

/str. 2

GORICA Ob 70-letnici mesečnika

Pastirček "pod lipami"

"Srečanje pod lipami" 15. aprila je bilo posvečeno okrogli obletnici otroške revije Pastirček. Z osebnimi pričevanji o njegovem poslanstvu od začetka do danes, v šoli in družini, so večer sooblikovali, po-

leg urednika Marijana Markežiča, vzgojiteljice in šolnice Olga Tavčar, s. Bernarda Berce, Ljuba Legiša, Alenka Radetič, Barbara Rustja, ilustrator Walter Grudina in Niko Klanjšček.

/str. 3

www.parrucchelanza.com Najboljši portal v Italiji za kakovostne lasulje

PARRUCCHE
Lanza

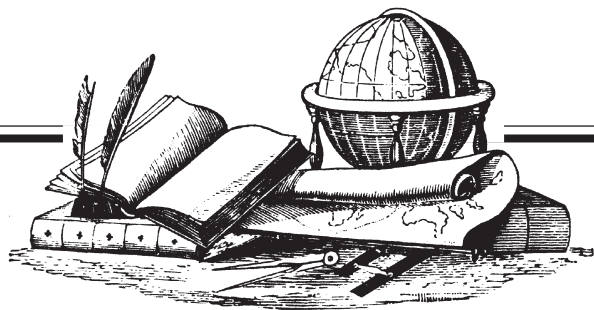
- KOZMETIKA ZA LASE
- PRIPOMOČKI ZA FRIZERJE IN KOZMETIČARKE

Gorica - Ul. Garibaldi, 13 - na vogalu na trgu pred občino - Tel. 0481 240078
Odprto vsak dan od ponedeljka do sobote od 9.00 do 12.30 in od 15.30 do 19.30

POSEBNA PONUDBA SUŠILCEV ZA LASE!

Če prinesete ta kupon, ugodnosti se ne seštevajo, do 30. junija 2016 boste imeli pri nabavi kakršnega koli profesionalnega sušilca za lase, ki stane najmanj 29.50 evrov, **POPUST 8 EVROV.**

S 1. strani Slovenska šola ...

Večerni del Velike zabave v dvorani Kulturnega doma je bil s programskega vidika zaupan dijakom višjih srednjih šol, ki so se, kot so povedali na predstavitvi, z različnimi pristopi in izraznimi sredstvi lotili obeleževanja te pomembne obletnice. Pri uredništvu programa je kot koreografinja pomagala Daša Grgič, Evgen Ban pa je prevzel vlogo povezovalca večera, na katerem so seveda ob programu predvideli uradne nagovore, ki naj ponazorijo tudi zemljepisno prisotnost slovenskega šolstva v Italiji.

Za šolnike je bila izbrana najnovejša stvarnost, se pravi Špertska dvojezična šola, dijaštvo Gorica za starše pa Trst. Izvirni načrt proslavljanja okrogle obletnice tržaškega liceja Prešeren je namreč tudi na pobudo Deželnega šolskega urada prerasel to di-

menzijo in zajel celotno šolstvo Slovencev v Italiji. Kot so poudarili ob predstavitvi, pa je bilo skupno prepričanje koordinacijskega odbora slo-

venskih ravnateljev, da mora biti večer zazrt v prihodnost in ne

sme le obnavljati spomina na preteklo čase. Režijo te zahtevne in razčlenjene prireditve je tako prevzel igralec Slovenskega stalnega gledališča Romeo Grebenšek. Dijaki raznih šol, ki so sodelovali pri prireditvi, so se zbirali na liceju Prešeren ne le za pripravo posameznih točk in na skupnih vajah, ampak tudi za izdelavo scene in ostalih rekvizitov.

Ob obletnici pa je licej Prešeren poskrbel tudi za izid posebnega jubilejnega zbornika z naslovom "Licej Prešeren od leta 1945" in podnaslovom "...šola, ki daje korenine in peruti", ki sta ga uredili Lidia Rupel in Neva Zaghet. Publikacija bo posebno predstavitev doživela 28. aprila, ob 18. uri v Tržaškem knjižnem središču. Gre za publikacijo, pri kateri je sodelovalo več avtorjev in ki predstavi zanimivo in kompleksno sliko tega slovenskega šolskega zavoda in posredno slovenske šole v Italiji. Zbornik vsekakor zasluži podrobnejšo predstavitev.

MT

Urad Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu Za še tesnejše povezovanje!

Vlada Republike Slovenije se je seznanila z informacijo Urada Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu o uresničevanju dogovorov in sklepov, sprejetih na seji Sveta Vlade RS za Slovence po svetu 4. 7. 2015 na Ptuj.

Tako je Urad navedel oblike sodelovanja s slovenskimi skupnostmi po svetu, ki so v veliki meri že dobra ustaljene in tudi učinkovite (financiranje delovanja izseljenjskih skupnosti po svetu in z izseljenstvom povezanih ustanov v Sloveniji, ohranjanje slovenskega jezika ipd.), obenem pa intenzivno iščejo nove oblike povezovanja, predvsem s poslovneži, podjetniki, znanstveniki, profesorji in umetniki slovenskega rodu v svetu. Zelo veliko pozornosti je posvečene povezovanju mlajših generacij in novodobnim izseljencem, ki so od tradicionalnih oblik organiziranja v izseljenstvu precej oddaljeni.

Urad že v jeseni v Nemčiji načrtuje poslovno konferenco s poudarkom na sodelovanju s podjetniki slovenskega rodu in tamkajšnjimi sveže-ustanovljenimi slovenskimi poslovnimi klubi in

zdrženji, prav tako jeseni pa načrtuje v Sloveniji izvedbo tretje konference Slovenski možgani krožijo prek meja. Ker brez preteklosti ni prihodnosti, je Urad v drugi polovici leta 2015 pospešeno komuniciral z Arhivom RS in sprožil projekt gostovanja profesionalnih arhivarjev iz Arhiva RS pri arhivih slo-

venskih društev. Urad ocenjuje, da se sodelovanje s slovensko skupnostjo zunaj meja RS stopnjuje – eden od dokazov je nastanek kar dvanajstih novih društev. Urad je z ministrstvi, ki sodelujejo v Svetu Vlade, usklajil

posodobljeno verzijo Strategije odnosov Republike Slovenije s Slovenci zunaj njenih meja.

Z dosežki slovenskih športnikov, kulturnikov, znanstvenikov idr. so društva, mediji in posamezniki v izseljenstvu vsakodnevno seznanjeni preko številnih slovenskih elektronskih medijev, poleg tega pa je Urad v začetku letošnjega leta uspešno zagnal poseben informativni portal Slovenici.si, preko katerega je možno tudi branje četrtletnika za Slovence zunaj RS Moja Slovenija ter njegove elektronske različice – e-revije Moja Slovenija, ki izhaja mesečno.

Kljub lanskoletni pobudi enega od članov Sveta, da naj bi letošnje tradicionalno srečanje "Dobrodošli doma" rojakov iz sveta izvedli na Bledu in sklenili okrog jezera živ obroč, se je Urad zavoljo pomembnosti jubileja, nižjih stroškov in realnejših možnosti izvedbe odločil za pestolnico.

Pomemben obisk Minister Židan na Goriškem

Pred tednom dni, v petek, 15. aprila, je bil na povabilo Kmečke zveze gost naše skupnosti na Goriškem slovenski minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano Dejan Židan.

obisk pripeljal celotno vodstvo ministrstva, se pravi državna sekretarja Miho Marenčeta in Tanjo Strniša ter vodje služb, agencij in direktoriatov. Tako imenovani kolegij je imel na Gradini tudi

Njegov pestri dan med Krasom in Brdi se je začel dopoldne na Gradini, kjer so mu dobrodošlico izrekli doberdopski župan Fabio Vizintin, deželni in pokrajinski predsednik stanovske organizaci-

operativno sejo. Po njej pa je ob prisotnosti samega ministra, generalne konzulke Republike Slovenije v Trstu Ingrid Sergaš in konzulke Eliške Kersnič Žmauc pod vodstvom funkcionarja z mi-

nistrstva Vladimirja Čeligoja zasedala koordinacija slovenskih kmetijskih organizacij iz štirih zamejstev AgraSlovak. V Rubijah si je nato visoki gost ogledal spomenik Primožu Trubarju, na kosilu je bila delegacija na Subidi pri priznanem gostincu Jošku Sirku, popoldne pa je sledil obisk na Oslavju na vinogradniški kmetiji Joška Gravnerja. Tu se je predstavnik slovenske vlade sestal z vodstvom krovnih organizacij in goriškimi upravitelji. Najbolj pričakovano in vsebinsko pa je bilo srečanje z deželnim kmetijskim odbornikom Cristianom Shaurlijem, s katerim sta v pozitivnem duhu govorila o čezmejnih evro-projektih, pa tudi o prihodnjih korakih v zvezi s širitvijo območja zaščite terana na italijanski Kras in pa za obnovo sporazuma o vinu Prosecco DOC. Medijsko zelo zanimiva je bila vest, da so si bili, najprej na predlog slovenske strani, edini, da se podobno kot za zgodbo o teranu sproži postopek za italijansko-slovensko zaščito na evropski ravni tudi za briško vinsko sorto rebulo, ki jo začenjajo nevarno izkoriščati v ravnini, med Furlanijo in Venetom, za proizvodnjo penin.

Območni odbor VSO Brda, Števerjan, Gorica Marjan Terpin novi predsednik

Pred nedavnim je v prostori občine Brda potekal sestanek članov območnega odbora za Vrednote slovenske osamosvojitve, na katerem so razpravljali o vprašanih, ki zadevajo program dela za leto 2016. Pri tem izstopa priprava okrogle mize na temo: "Nastanek novih demokratičnih strank in sodelovanje in podpora zamejskih Slovencev v času osamosvajanja". Med pobudami gre podčrtati postavitev spomenika pesniku in domoljubu Ludviku Zorzutu in ponatis zbirke njegovih pesmi "Ptička briegarca", preimeno- vanje osnovne sole Dobrovo po znamenitem briškem pesniku Alojzu Gradniku, sodelovanje pri

raznih projektih, kot so "Pot miru" na Sabotinu, udeležba in sodelovanje pri proslavah ob Dnevu državnosti in Dnevu samostojnosti na Sabotinu ter pri pripravi proslave v Gorici. Sestanka se je udeležilo tudi nekaj članov iz Goriške. Pomembna točka tega sestanka pa so bile volitve novega odbora za območje VSO Brda, Števerjan in Gorica. Za predsednika je bil soglasno izvoljen Marjan Terpin iz Števerjana, za podpredsednika pa sta bila izbrana Boris Šfiligoj iz Kojškega in Borut Miklavc iz Zalega Brega. Na mesto predsednika pokrajinskega odbora je bil soglasno potrjen dosedanji predsednik pokrajinskega odbora VSO za severno Pri-

morsko g. Lemut Peter. Pod točko razno je g. Lemut prisotnim predstavil delovanje VSO na nivoju pokrajine in države in jih seznanil o prihajajočih prireditvah. Iz statutarjih pravil izhaja, da je vsak predsednik območnega odbora hkrati tudi podpredsednik pokrajinskega odbora VSO. Sestanek se je zaključil z živahno razpravo tudi o aktualni politični situaciji v državi.

kb

Mag. Dejan Valentincič, ki sicer opravlja doktorski študij in poučuje na Univerzi v Novi Gorici iz življenja naše narodne manjšine ter proučuje slovenske narodne skupnosti tudi med izseljenci po svetu, je v ponedeljek, 11. aprila, pripeljal v naše goriško uredništvo skupino svojih študentov. Urednika Danijel Devetak in Jurij Paljk sta jim predstavila naš tednik in spregovorila predvsem o tem, komu je namenjen, zakaj je slovenski tisk še vedno pomemben za slovensko narodno manjšino v Italiji in Slovence po svetu.

Povejmo na glas

Da bi se zavedali

Že sama napoved, da bo papež Francišek obiskal grški otok Lesbos, kamor se zgrinjajo pribežniki, je lahko dala misliti. Ne samo zato, ker je samo letos prišlo v Grčijo okrog sto petdeset tisoč beguncev in je ta država v tem trenutku daleč najbolj na udaru pribežniškega vala. Niti ne zgolj zato, ker naj bi papežev obisk pomagal utrjevati stike s pravoslavno vero. Ampak v prvi vrsti zato, da ne bi na te velike premike množic pozabili in se umaknili v svojo varnost. Kljub temu namreč, da določeni glasovi opozarjajo, kako z zidovi, bodečimi ograjami in drugimi preprekami ne bomo rešili problema, zidovi v Evropi še naprej rastejo. Tisti, ki ga napoveduje Avstrija na Brennerju, je nemara od vseh najhujši in utegne schengenu zadati smrtni udarec. Vendar ne gre samo za schengen, ne nazadnje je zaprtje balkanske poti pokazalo, da se fizičnega preseljalnega pojava nemara lahko ubranimo in se zazidamo vase, toda v igri je nemara najvažnejši vidik, ki pa ga vse premalo upošteva- mo in mu ne damo pomena, ki mu gre. V mislih imamo etični vidik, vidik takšne ali drugačne humanosti, vidik razumevanja za ljudi v veliki stiski, vidik večjega ali manjšega občutja in dejavne solidarnosti. Lahko da ne velja za celotno Evropo, gotovo so določeni sestavni družbeni deli in posamezniki izzvzeti, toda v ljubljanskem Delu je bilo mogoče naleteti na oznako, ki je neusmiljeno neizprosna, saj govori o "Evropski uniji egoistov", pač v luči vse bolj odklonilnega odnosa do beguncev. Poleg

postavljanja zidov prihaja do njihovega vračanja vsaj v Turčijo, če že ne v njihove domače kraje, kjer divja vojna. Po črnem in nikakor ne nemogućem scenariju bi lahko prišlo do nadaljnje močne zaostitve azijske politike, kjer posledično ne bi bil izključen pregon tujcev, kar pa bi se skoraj dotaknilo grobih prijemov ali celo nasilja. Na ta način bi se etična raven evropskega človeka bistveno znižala in izrazito znižanje etične ravni bi nas moralo dosti bolj skrbeti, kot nas skrbi danes. Upamo si trditi, da je etika eden najodločilnejših dejavnikov življenja določene družbe, določene skupnosti držav oziroma civilizacije. Že vojaško reševanje problemov s strani razvitega sveta našo raven etike zelo znižuje in ne nazadnje prispeva svoj delež k sedanjemu milijonskemu preseljevanju. Morebitna dodatna zaostritev našega odnosa do pribežnikov, se pravi zavračanje ali celo želja po pozabi, da sploh obstajajo, pa bi etično raven še bolj in občutno potisnila navzdol in našo družbo v temelju spremenila. Poslabšali bi se odnosi tukaj med nami, egoizem bi se iz odnosa do tujcev preselil v naše medsebojne odnose, med nami bi bilo vse manj razumevanja in vse bolj bi bili zazidani v svoje ozke skupine z vse manjšim občutkom za sočloveka, pa čeprav je slednji moj sosed od nekdaj. In to bi nas zanesljivo oropalo za vsakršno smiselno in srečno življenje. Poleg tega pa bi istočasno v svetu širili vojno, namesto da bi jo že zdavnaj končali.

Janez Povše

GORICA "Srečanje pod lipami" o otroški reviji Pastirček

Sprehod po 70 let dolgi prehojeni poti

V četrtek pred nedeljo do- brega Pastirja, ki je tudi nedelja duhovnih poklicev, sta Krožek Anton Gregorčič in Kulturni center Lojze Bratuž posvetila Srečanje pod lipami 70. obletnici otroške revije Pastirček, ki je doslej opravila pomembno vzgojno nalogo med otroki več generacij in to dela še danes. Lepi obletnici je bilo v nedeljo prej, 10. aprila, posvečeno veliko praznovanje, ki je v prostorih istega kulturnega hrama odlično uspelo (o tem smo pisali prejšnji teden).

Četrtek večer, ki ga je povezovala in vodila vzgojiteljica Olga Tavčar, so oblikovali glavni urednik mesečnika g. Marijan Markežič, veroučiteljica Alenka Radetič, ki poučuje na Goriškem, učiteljica Ljuba Legiša, ki poučuje na osnovni šoli Fran Milčinski na Katinari, dolgoletni ilustrator Walter Grudina, s. Bernarda Berce, veroučiteljica na osnovnih šolah na Tržaškem, učiteljica Barbara Rustja, ki trenutno poučuje v Štandrežu, in Niko Klanjšček, ki ga na Pastirček veže posebna anekdota.

Markežič je obudil začetke revije in povedal, da njegove korenine segajo v prvo šolsko leto po drugi svetovni vojni. Tedaj ni bilo kaj dosti učbenikov in drugih šolskih pripomočkov na razpolago; zato so veroučitelji na Goriškem pod vodstvom g. Kazimirja Humarja sklenili, da bodo nekaj naredili za otroke, da bi zapolnili vrzel. Zamislili so si revijo po vzoru Jaselc, ki so že izhajale leta 1927-28, pa so jo fašisti ukinili. Začeli so s preprostimi krščanskimi vrednotami, s slovenstvom in kulturo. Pomislili so, da "že imamo velikega Pastirja, Jezusa. Mi, uredniki, veroučitelji, starši in otroci naj bomo pastirčki". Zato je novi listič dobil tako ime. To se je zgodilo na Veliko noč pred 70 leti. Uredništvo je takoj sprejel g. Humar, ki je mesečnik vodil do leta 1951; sledil mu je sobrat Srečko Gregorec, ki ga je vodil do leta 1963. Nato se je Pastirček preselil za 13 let v Trst, ko ga je urejeval g. Jože Prešeren. Ko se je spet vrnil v Gorico, je ta čast doletela učiteljico Zoro Saksido (1976-78), nato ga je deset let vodila Ljubka Šorli, kasneje še Ljuba Smotlak iz Mačkolj. Takrat je s polno paro pristopil g. Markežič, ki je kmalu prevzel celotno vodstvo. "Velik uspeh Pastirčka je v tem, da so pristopili skupaj učitelji, duhovniki in starši", vse delo pa je slonelo na preprostosti, vrednotah, kot so delavnost, vztrajnost, potrpljenje in požrtvovalnost, je dejal urednik.

Na nedeljskem praznovanju je žel še največji uspeh Packo, protagonist posebno posrečenega in priljubljenega stripa. Njegov "očka" Walter Grudina, eden glavnih oblikovalcev revije, je povedal, da ga je neki notranji klic povabil, da bi povedal kaj svojega. Packo ni dovolil, "Packo je samo ključ, da prideš v stik z globljim sporočilom Pastirčka". Packo sam je nastal pred 20 leti, ko se je ilustrator sestal z nekaterimi tedanjimi učitelji. "Malo so zvilnos, ko sem namignil na ta izziv, da bi predstavili nekoga, ki govori v spakodranščini". Tudi

sam se je nekoliko bal, kako bodo reagirali. "Šlo je za neke vrste kulturnega moralizma". Packo je namreč "popoln antiheroj". In otroci so ga vzbujali. Na nedeljskem praznovanju je presenečenje močno presenetilo Grudino, ki gotovo ni

S. Bernarda Berce

Alenka Radetič

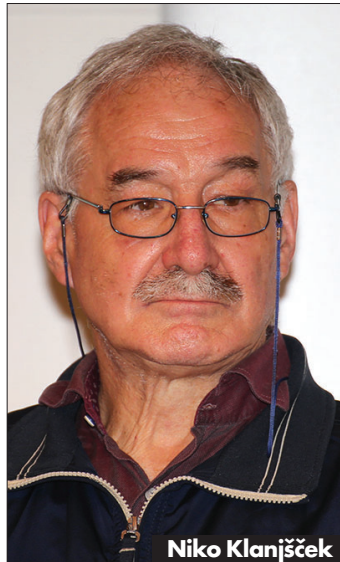
pričakoval Packota na odru, "ki je zbežal iz Pastirčka". Packo je pravzaprav "avtoironija našega malega zamejstva", prav je, da se malo posmejemo sami sebi taki, kot smo, z vsemi napakami. Konec koncev je ta drža tudi krščanska, saj "tisti, ki misli, da je perfekten, ne potrebuje pomoči". Tistemu, ki je majhen in se tega zaveda, "so odprta vrata". Grudina je povedal, da se je prvič lotil stripov, ko je imel priložnost oblikovati nekdanji Galebov šolski dnevnik, ko je ta še bil "ideološko zelo enostranski". Že takrat pa se ni omejil zgolj na obliko, ampak je posvetil posebno pozornost vsebini. Tako so se rodili "štirje junački", ki so jih otroci toplo sprejeli in skupaj s šolniki imeli možnost spoznati avtorja. Šolniki so mu zaupali tudi zgibanke za reklamiranje slovenske šole. Iz teh izkušenj se je rodil tudi Packo.

Uredništvo Pastirčka od nekaj prejema veliko pisem otrok. Pred več kot 50 leti mu je pisal tudi Niko Klanjšček, na Goriškem znan kulturni delavec in dragocen tehnični sodelavec marsikaterega združenja. Kot 12-leten fant je marca 1963 pisal uredniku Prešernu, da bi tudi on rad postal skavt. Na Goriškem so namreč že obstajale skavtinja, fantje so se organizirali kasneje. Dr. Humar se je sestal z g. Prešernom in kmalu je nastala goriška skavtska organizacija! Fantov se je v kratkem zbralo za dva voda, naslednje leto so že imeli skavtske oblju-

be na Proseku, poleti so prvič taborili - skupaj s tržaškimi skavti - v Zajzeri, je povedal Klanjšček, ki se je izrecno zahvalil Ivu Jevnikarju za lansko raziskavo o zametkih skavtizma pri nas. "Pastirček ima torej zasluge tudi za to, da so na Goriškem nastali skavti". Veroučiteljica Alenka Radetič je povedala, da otroci v razredu

Marijan Markežič

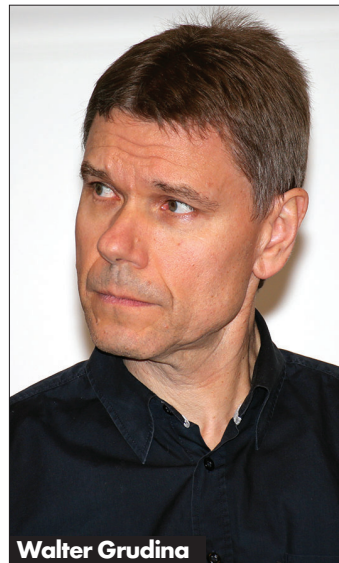
Niko Klanjšček

vedno sprejemajo Pastirčka z velikim navdušenjem. Še preden ga razdeli, skupaj preberejo Packota. "To je neizbežno". Nato se med poukom sistematično lotijo revije od prve strani dalje, na način, primeren posamičnim razredom. Vsakdo kaj prebere, dopolni, pobarva. "Lepše je Pastirček pobarvan, več zvezdic otroci dobijo". Revija je za veroučitelje "zelo pomembna predvsem zato, ker je zelo preprosta. Otroci so v duši še vedno preprosti... Bolj je Pastirček preprost,raje ga imajo", in to vsi otroci, od prvega do petega razreda osnovne šole. Revija je koristna tudi zato, ker prinaša moralne, verske, življenjske vrednote, take, "kakršnih se otrok lahko dotika v vsakdanjem življenju".

S. Bernarda Berce je ugotovila, da so glede povedanega otroci na Tržaškem podobni goriškim. "Packota se učijo tudi na pamet, ga rišejo in si izmišljujejo svoje Packote. Če Packo zbolji, ni problema, saj imamo veliko gradiva"... Najprej je poučevala v Sloveniji; ko je pristala na Tržaškem, se je srečala s Pastirčkom, ki naj bi se uporabljal pri verouku in drugih predmetih. "To je bilo zame tudi odkrivanje nečesa novega". Otroci se radi igrajo, zabavajo in učijo, pa tudi s. Bernarda - je priznala - se zna vživeti v otroški svet in rada tudi sama kaj ustvarja za revijo.

Lepo je sodelovati tudi z drugimi sodelavci in ustvarjalci, npr. s Paolo Bertolini, je dejala. Otroci zelo cenijo križanke in podobne igrice, ki jih radi rešujejo.

Ljuba Legiša je dodala, da otroci radi segajo tudi po knjigah, ki jih izdaja Pastirček. Te jim pridejo še posebno prav za bralno značko. Uporabljajo jih na

Walter Grudina

Ljuba Legiša

splošno v razredu, radi pa jih tudi prejemajo kot nagrado. Posebno so srečni, ko vidijo v reviji objavljene svoje risbe. "To je zanje nekaj izrednega, več kot nagrada". Učiteljica se zelo veseli sodelovanja in sinergije z veroučiteljico: če tega ni, delo ne steče tako lepo. Koristni so tudi prispevki s področja naravoslovja. "Vsako leto se najde kaj drugačnega in je mogoče marsikaj uporabiti". Tudi zato je "Pastirček del našega vsakdana". Po njem segajo - v domeni s starši - tudi otroci, ki ne obiskujejo verouka. "To je največje zadoščenje".

"Tudi jaz sem dejansko zrasla s Pastirčkom", je dejala Barbara Rustja. Še se spominja, kako je pričakovala vsak izid. Glede tega "se ni spremenilo popolnoma nič". Revija je na Goriškem "najpogostejše v domeni veroučiteljice". Otroci ga radi jemljejo v roke, barvajo, "črnobela formula je izredno posrečena". Risbe so enostavne, "to je potrebno", teksti so tudi enostavni. Ko se med poukom dolgočasijo, nekateri kar potegnijo ven Pastirčka in barvajo... Knjige tudi na Goriškem uporabljajo pri bralni znački, so v knjižnicah in otroci radi segajo po njih. Barbara Rustja že veliko let spada med uredniške sodelavce, doslej je že urejala različne rubrike, rada bi pa sicer imela več povratnih informacij. Koristne so knjige z gle-

dališkimi besedili, dragocene pa so tudi pesmarice, je dodala Ljuba Legiša, saj "so zelo uporabne".

Kaj pa Pastirček v družinah? Ali ga starši uporabljajo kot pripomoček pri razvoju bralne kulture otrok, je vprašala Olga

Olga Tavčar

Barbara Rustja

Tavčar. Doma pri Alenki Radetič, mami trih otrok, prebirajo zgodbe. "Otroci so zelo radi poslušali posebno pravljice v nadaljevanjih", doma so zelo radi tudi barvali. Tudi najmlajši, ki je še nepismen, prav rad vzame revijo v roko in barva. "Pastirček mu je že intuitivno zelo všeč". Pravljice so doma ali tudi v šoli kdaj pa kdaj skušali tudi uprizoriti. Navdušenje mame, učiteljice ali none je nalezljivo in z lahkoto se oprime otrok.

Na domu Walterja Grudine so otroci veliko sodelovali pri ustvarjanju zlasti Packota, saj so dali očetu marsikateri koristen nasvet... Še danes, ko so že odrasli, po svojih močeh in sposobnostih sodelujejo: hčerka Nina lektorira različna besedila in svetuje, "vse to rad sprejemam". Walter in žena Paola sta se pred 15 leti posvetila pretežno otroškim knjigam, ki so izhajale pri različnih založbah. Nastajale so doma, otroci so to lahko vsak dan gledali in se igrali. Hčerka je tudi napisala zgodbo, ki je potem izšla. "Tudi take stvari so pomembne pri odraščanju". Tudi Svetlana, hčerka Barbare Rustja, je že ilustrirala nekatere mamine pripovedke. Na to je bila najprej zelo ponosna, potem jo je začelo postajati sram, ker noče več risati in je "zdaj prevelika, da bi to delala". Ko Niko Klanjšček skuša obuditi prve spomine na revijo, še najraje pomisli na križanke, uganke in zanke. Kot dedek je že dal v roke enoletne-

mu vnučku Pastirčka, ki sta ga skupaj prelistala. Kdaj pa se je z revijo prvič srečal sedanji urednik Marijan Markežič? Najprej ga je videl v župnišču v Kopru, nato pri sorodnikih v Trstu. Ko je prišel na Goriško pred 38 leti, ga je dr. Humar povabil, naj prevzame urednikovanje revije, "tako kot skavte, župnijo in vse ostale stvari". Ljuba Legiša je ostala presenečena, kako živo se je spominjala platnice Pastirčka iz otroštva, ki jo je v Kulturnem centru videla na razstavi vseh letnikov: "Spominjam se, kot bi bilo včeraj". V njenih časih ga je učiteljica v šoli rada uporabljala, saj je bila zelo navezana na njegove vrednote, "tedaj smo še molili v razredu in je bilo zelo prijetno". Bežen spomin ima tudi Walter Grudina, ki ga je na srednji šoli poučeval g. Prešeren. "Bil je zelo usmiljen, ker sem pisal pesmice, ki verjetno niso bile za objavo, pa so bile vseeno objavljene, sicer popolnoma popravljene. Packo se je pojavil že takrat"...

Kaj bi voščili Pastirčku ob rojstnem dnevu, je na koncu vprašala Tavčarjeva. Barbara Rustja je odločno izrazila željo, da bi ga otroci še naprej z veseljem brali in barvali, da bi se še kdo javil, ki bi pisal, saj "potrebujemo še novih avtorjev, ki bi se opogumili in pisali". Niko Klanjšček je zaželel, da bi ga prebirali vnuki in pravnuki, da bi Pastirček kljub krizi dočakal vsaj stoletnico. S. Bernarda Berce želi, da bi revija ostala še naprej tako preprosta, otroška, igriva in ustvarjalna, želi si svežine, zgodb v nadaljevanjih, morda še kaj več povezanega z veroukom. "Skupaj rastemo, skupaj se učimo", saj revija spodbuja k ustvarjalnosti male in velike bralce. Walter Grudina želi, da bi mesečnik ostal "preprost, obenem pa tudi kakovosten in tudi nekoliko profesionalen". Kdor ga vzame v roko, mora imeti občutek, da je kakovostno zasnovan in narejen. "Pastirček ima veliko možnosti, da bo še veliko let priljubljen, in to zato, ker je v srcu zelo preprost". Ljuba Legiša je izrazila željo, da bi starši doumeli pomembnost revije, da bi razumeli, kako je važno jo dobiti v roke v šoli. Za Alenka Radetič je najpomembnejše, "da ostane Pastirček v srcu res preprost". Čez 30 let se bo verjetno marsikaj spremenilo: "Pastirček je dobro delo. Vsa dobra dela izhajajo iz Boga". Pastirčku je voščila, da bi se to še nadaljevalo. Marijan Markežič je o težavah povedal, da ga hkrati priložnost, da jih premagamo. To tudi poudarja revija, ki otroke redno spodbuja k delavnosti. "Pri Pastirčku bidejo srca sodelavcev, učiteljev in staršev", zato urednik za prihodnost ni zaskrbljen. Prva vrednota je bila in ostaja "vzajajati, ne pričevati, temveč pričevati, razlagati naše življenje". To se je čutilo tudi na nedeljskem praznovanju, "ko je govorilo srce vseh generacij". Zato ostaja urednik optimist in vselej hvaležen sodelavcem. Pastirček naj bo velika skrinja, v kateri boš lahko vedno našel kaj za otroke, pa čeprav gre za stare letnike, je dejala Olga Tavčar.

Danijel D.

Papež obiskal begunce na otoku Lezbos

"Niste sami!"

Papež Francišek je v soboto, 10. aprila, obiskal grški otok Lezbos. Tam ujetim beguncem je zagotovil, da niso sami, svet pa je pozval, naj se na migrantsko krizo odzove s človečnostjo.

"Niste sami... ne izgubite upanja", je 79-letni argentinski papež sporočil beguncem ob obisku centra za begunce Moria, na katerem sta ga spremljala tudi pravoslavni atenski nadškof Hieronim II. in carigrjski patriarh Bartolomej I. "Prišli smo, da bi pozornost sveta usmerili na to hudo humanitarno krizo in pozvali k njeni razrešitvi", je vzkliknil papež Francišek.

Trije verski voditelji so podpisali skupno deklaracijo, ki mednarodno skupnost poziva k pogumnemu odzivu na to humanitarno krizo in njene temeljne vzroke skozi diplomatske, politične in dobrodelne pobude. Obisk begunskega centra je bil zelo čustven. Papež je tam pozdravil mladoletne begunce, ki so v Evropo pribežali sami, govoril je z ženskami in malimi otroki, ki so mu poklonili svoje risbe. Neki moški je v solzah pokleknil pred papeža in ga prosil blagoslova. Migranti v Morii, ki se papežu niso mogli približati, so dvignili plakate, s katerimi so sporočali: "Hočemo svobodo", in: "Ti si naše upanje". Papež je s približno 250 prisilci za azil v Morii tudi obedoval, nato pa so se vsi trije verski voditelji odpravili v pristanišče na otoku. Tam so se srečali z lokalnimi prebivalci in se spomnili migrantov, ki so umrli na tvegani poti čez morje.

V kratkem nagovoru je Francišek poudaril, da zidovi niso odgovor na migrantsko krizo. Namesto tega bi se morali po njegovem pre-

pričanju boriti proti trgovanju z orožje, tihotapljenju in "pogosto skritim mahinacijam, povezanih s tem". Papež Francišek, nadškof Hieronim in patriarh Bartolomej so nato vsak posebej molili in v

morje vrgli vence. "Naj spoznamo... da smo skupaj, kot ena človeška družina, vsi migranti", je v svoji molitvi dejal Francišek.

Ob prihodu na Lezbos je Franciška pozdravil tudi grški premier Aleksis Cipras, s katerim se je papež pogovarjal o potrebi po evropskem in mednarodnem ukrepanju. Na poti z Lezbosa v Rim je na letalu potekala novinarska konferenca, na kateri je p. Federico Lombardi najprej prebral izjavo o papeževem hotenju, da se vrnejo z njim na istem letalu tri družine iz Sirije. Papež Francišek se je zatem zahvalil vsem za ta zelo naporen delovni dan, ki je bil, kot je rekel: "Zelo močan zame, pa tudi za vas".

Neka časnikarka je svetega očeta vprašala: "Zakaj ste danes dali s tem tako zelo lepim plemenitim dejanjem prednost trem popolnoma muslimanskim družinam?" "Res je, nisem izbral kristjanov... te tri družine so imele vel-

javne dokumente in smo to lahko uredili. Na seznamu sta bili dve krščanski družini, ki pa nista imeli urejenih dokumentov, žal niso imeli tega privilegija... To so Božji

otroci. Privilegij je, da so Božji otroci". Papež je omenil tudi "integracijo kot eno od treh pastoralnih razsežnosti za družine v težavah, torej integracijo takšnih

družin v življenje Cerkve. Danes mora Evropa ponovno pridobiti to sposobnost, ki jo je vedno imela".

"Je konec schengna, je konec evropskih sanj?" je bilo tudi vprašanje, na katerega je papež odgovoril: "Tega ne vem, toda razumem vlade, tudi narode, da imajo določen strah. To razumem, saj moramo imeti veliko

odgovornost glede sprejema. Element te odgovornosti je, kako se bodo integrirali ti ljudje in tudi mi. Vedno sem ponavljal, da postavljanje zidov ni rešitev. To smo videli ob padcu enega od njih v prejšnjem stoletju. To nič ne reši. Graditi moramo mostove. Toda mostove je potrebno graditi s pametjo, z dialogom, z integracijo... Zapiranje mej ne reši ničesar, saj dolgo zaprtje meje škodi lastnemu narodu. Evropa mora hitro pripraviti politiko sprejemanja in integriranja, rasti, dela, reformo ekonomije. Vse te stvari so

mostovi, zaradi katerih ne bo potrebno graditi zidov. Toda ta strah popolnoma razumem". Papež je tudi povedal, da so ju otroci poklonili risbe, da trpijo in si želijo "mir, saj trpijo... Kaj vse so videli ti otroci! Pogledite, videli so, kako se je en otrok utopil. To nosijo otroci v svojem srcu. Res, danes mi je šlo na jok. Na jok. Isto tematiko je narisal otrok iz Afganistana... To vidi sonce in joka. Toda, če je sonce sposobno jokati se, smo tudi mi. Ena solza nam bo dobro delala". Papež je tudi dejal, "da bi za en dan povabil trgovce z orožjem, posebno tiste, ki dajejo orožje različnim skupinam v Siriji, da preživijo v begunskem taborišču".

JUP

Papež sprejel msgr. Ivana Jurkoviča

Papeža skrbijo krizne razmere v današnjem svetu

V četrtek, 14. aprila, je papež Francišek sprejel v avdienco msgr. Ivana Jurkoviča, stalnega opazovalca Svetega sedeža pri Uradu Združenih narodov in ostalih mednarodnih organizacij v

s svetim očetom.

Hotel sem se predvsem papežu predstaviti v tej novi službi in ga vprašati po splošnih pogledih, ki jih ima za tako različno delo, ki me čaka v Ženevi. Papež, ki je imel danes pred mano veliko

potovanje v Grčijo in pri tem je zanimivo, da so bili s tem soglasni vsi pravoslavni škofje, ker so videli, da je to zelo potrebno v tem tako dramatičnem trenutku.

Drugo, ko papež gleda na dogodke v svetu in ga skrbijo, je to, da se vse razvijanje svetovnega gospodarstva ne poveča zadosti hitro, da bi bilo dovolj delovnih mest. Tako je dosti ljudi, predvsem mladih nezaposlenih. Jasnno, da to on, človek, ki pozna življenje, vidi v tem posebno nevarnost za razkrojitev človeka. Mlad človek, ki v polnosti svojih sposobnosti ne najde dela, v nekaterih delih sveta takega dela sploh ni in ga tudi v bližnji prihodnosti ne

bo. To so velike stvari, ki papeža spremljajo in jih je hotel tudi meni posredovati, saj so v velikem skupku dokumentov, ki jih moramo pregledati, tudi delo, migracija, zdravje, enakost ... Papeža je zanimalo, kako so bili

ženevi ter stalnega opazovalca pri Svetovni trgovinski organizaciji ter predstavnika Svetega Sedeža pri Mednarodni organizaciji za migracije. Msgr. Ivan Jurkovič je za Radio Vatikan podal nekaj svojih vtisov s srečanja

gostov, je povedal nekaj misli, ki ga danes posebno težijo v evropskem in tudi v svetovnem kontekstu. Prvo je gotovo to, da smo se nekako navadili na vojno, da imamo vojno, konflikt in vse posledice vojne tako blizu

In memoriam

G. Anton Lazar

Dan po nedelji duhovnih poklicev je na Goriškem odjeknila žalostna vest o smrti še enega izmed redkih slovenskih duhovnikov v nadškofiji. Dobri Pastir je namreč 18. aprila zgodaj zjutraj poklical k sebi g. Antona Lazarja, ki je na Goriškem župnikoval štiri desetletja.

Pokojniki se je rodil rudarju Petru Lazarju in gospodinjici Mariji Zajc 11. januarja 1927 v Idriji. Semenišče je obiskoval v Gorici in Castellerju pri Vidmu, teologijo je študiral v Ljubljani, kjer ga je 29. junija 1952 v stolnici sv. Nikolaja posvetil mučeniški škof in "božji služabnik", msgr. Anton Vovk. Dušno pastirstvo je g. Anton v 50. letih prejšnjega stoletja opravljal najprej v rodni Idriji,

po enoletnem služenju vojaškega roka v Bosni pa še v Tolminu, Soči, Trenti, Logu pod Mangartom in Čezsoči. V Zavrčcu pri Idriji je nato bil od leta 1962 do 1972, ko se je odzval na prošnjo goriške nadškofije - še zlasti ga je k temu spodbujal msgr. Franc Močnik - in prišel v Doberdob. Tu je služboval do leta 1986, ko je bil s prvim septembrom premeščen v Števerjan. V obeh župnijah je v polnosti razvil svoje organizacijske in pastoralne sposobnosti. V obsežni in zahtevni briški fari je služboval do leta 2011, ko se je zaradi težav z zdravjem odpovedal župniji in postal kanonik stolnega kapitlja. Preselil se je v Gabrje, kjer je nekaj časa še deloval kot duhovni pomočnik, že leta 2012 pa ga je bolezen prisilila k temu, da se je preselil v duhovniški dom v Semeniški ulici v Gorici, kjer je v ponedeljek zjutraj umrl. Gospod Lazar je bil dejaven in prisoten v življenju naših verskih in kulturnih organizacij v župnijah, kjer je deloval. Dva mandata je v 90. letih vodil štandreško dekanijo, bil je član škofijskega gospodarskega sveta in zbora svetovalec. Podpiral je skavte, daljše obdobje je bil tudi asistent Združenja cerkvenih pevskih zborov in član KTD-ja. Bil je tu-

di reden sodelavec Goriške Mohorjeve družbe, naš zvesti naročnik in podpornik našega tednika.

Od leta 1954 dalje mu je bila ob strani sestra Anica, tri leta starejša od njega, ki pa je danes gostja doma v Podsobotinu. Njena tiha, ponižna in marljiva prisotnost je bistveno zaznamovala bratovo življenje in delovanje. V zadnjih letih se zaradi zdravja nista srečevala pogosto; po daljšem času ga je prišla obiskat dan pred smrtjo.

G. Lazar je bil urejen in uglajen gospod, spoštljiv in bister sogovornik, po svoje strog in resen, ko je šlo za resne zadeve, zato je doživljal tudi nerazumevanja. V Doberdobju je obnovil župnišče, v Števerjanu in na Jazbinah cerkev in zvonik. Posebno huda preizkušnja zanj in za njegovo zdravje je bila dolgoletna sodna obravnava zaradi zvonjenja števerjanskih zvonov. Pogrebno somaševanje v Števerjanu v četrtek, 21. aprila, bo ob 14. uri vodil msgr. Dino De Antoni. V cerkvi sv. Florijana bo na parih že od 10. ure dopoldne; na željo svojcev bo pokopani v družinski grobnici v Idriji. Za vse dobro, ki ga je naredil, naj mu Gospod Življenja bogato povrne, mi pa ga bomo ohranili v lepem spominu. / D

USMILJENJE JE OBRAZ CERKVE (9)

Primož Krečič

USMILJENJE BO REŠILO SVET

Če stvarno pogledamo na svet, dar usmiljene ljubezni še vedno ni široko sprejet v današnji kulturi in družbi. Na določenih področjih življenja je povsem odsoten. Zato stvarnost in odnosi izgledajo kot zacementirani, brez občutka za druge in odpuščanje. Ljudje, ki živijo v potrošniškem duhu, so prepričani, da je mogoče živeti brez Boga, ali da Bog ne obstaja. Z dobrinami in virtualnim svetom si ustvarjajo svoja nebesa in živijo v svojem svetu. Tako usmiljenje skoraj nima kaj početi v tej kulturi, ker se nanaša na osebo, stvarnega človeka, obenem pa presega zgolj golo pravičnost, ki pravi: kdor pogreši, plača. Ljudi zanimajo njihove pravice in dolžnosti, ki morajo brez popuščanja veljati tudi za druge. Pravičnost in enakost morata veljati za vse, brez izjeme. Papež Francišek je zapisal, da more le **usmiljenje spremeniti človeške odnose v družbi**. Zato je vzkliknil: "Usmiljenje bo rešilo svet". To usmiljenje je blizu solidarnosti in odpira ljudi različnih pogledov k bratskemu srečanju z Bogom, ki je Oče vseh. Ko se bomo srečali z Bogom in njegovim usmiljenjem, bomo osvobojeni in na novo zaživi. Mnoge skupine in posamezniki iščejo

ključne za spreobrnjenje src in socialnih razmer, še posebej v krajih, kjer so vojne, lakote, rasna in verska zatiranja, terorizem, preganjanja. Za staro Evropo je usmiljenje predvsem **ključ k veri in spreobrnjenju od ateizma, relativizma in potrošništva**. Ko je Bog na prvem mestu, dobi tudi človek svojo pravo vrednost. Posamezniki in skupine so povabljeni, da postavijo v središče človeka, osebo in ne ekonomskih ali ideoloških interesov. Ljudje si ob daru Božjega usmiljenja odpuščajo in zopet gradijo bratstvo v pristnem veselju. Prav tako se rodi drugačen odnos do ubogih in obroblih. Še posebno molitev pomaga obuditi občutljivost za bližnje, da bi se kesali svojih grehov in bi postali odprti za svoje bližnje in družbo. Posledica Božjega usmiljenja je želja, da želimo odpraviti zlo pri posameznikih in v družbi ter zaživeti v svobodi Svetega Duha. Cerkev se zaveda svetosti, ki jo ima po Božjem Duhu in v življenju posameznikov, vendar vidi tudi grenko stvarnost greha, zato neprestano potrebujemo kesanja in globokega očiščenja od tolikih revščin, grehov, pomanjkljivosti, ki mažejo naš obraz in obraz Cerkve. Usmiljenje pa bo vedno zmagovito, ker je ljubezen, ki rešuje.

Komentar

Na poti v Emavs...

Vsako leto znova se me močno dotakne pot učencev v Emavs. Ko sem bila majhna, sem vedno po Veliki noči čakala, da se bo tudi meni na poti pridružil Gospod. Leta so tekla in kaj kmalu sem spoznala, da so to le otroške sanje, vedno bolj pa spoznavam, da ga lahko srečam vsak dan v podobi človeka, ki zna in zmore deliti kruh in govoriti o usmiljenju tako, da srce gori. Tudi v letošnjem velikonočnem času je še vedno med nami kar nekaj ljudi, ki znajo iz Božje besede črpati moč, po svetu je vedno več takih, ki jih opogumlja beseda in zgled papeža Frančiška. Žal pa se naš novodobni Emavs pogosto konča v množici beguncev, v bančni luknji ali na Centrih za socialno delo, pri izkoriščanih delavcih v gozdovih in na gradbiščih, da o Hudi jami niti ne govorim; nekateri pričakujejo, da bodo Gospoda srečali v glasu ulice, drugi v bančnih oazah, tretji se moramo vprašati: "Gospod kje si, kje je naša pot?" Po vsakem odkritem škandalu se sprašujem, ali je sploh še kakšna možna varianta človeškega pohlepa in neumnosti, ki je nismo v teh petindvajsetih letih naše tako zaželene samostojnosti

doživeli. Doumeti moramo, da Slovenija ni oaza miru ali raj pod Triglavom, kot radi rečemo, pač pa v dobrem in slabem del svetovnega dogajanja. Družba, država, žal, tudi Cerkev, je padla na izpitu; oceno nezadostno, kot jo je predsednik dal vojski, si dajemo tudi na področju sociale, zdravstva, šolstva, da o gospodarstvu niti ne govorim. Že ustaljena praksa je, da za vse slabo krivimo državo in medije. Nekateri res pretiravajo ali zaradi tolerance obstoječemu sistemu pljuvajo v veter. Toda veter veje, koder hoče in nemalokrat se zgodi bumerang. Moramo si priznati, da tudi svetovni učitelji demokracije doživljajo enako. Begunci, migranti tavajo, trpijo, umirajo. Koga to več zanima? Glavno, da gre njihov mimohod mimo naše dežele, mimo našega doma. Učenca sta na poti v Emavs povabila sopotnika, naj se jima pridruži pri mizi; sprašujem se, ali bi tudi mi, neverni ali pravoverni, to storili? Ko se zgodi teroristični napad v Evropi, nas še vedno presune, ker je blizu, obsojamo z vsemi demokratičnimi ukrepi in prav je tako; a imamo enako mero sočutja tudi takrat, ko na vojnih žariščih v Afriki ali na Bližnjem vzhodu umirajo

množice ljudi, med njimi tudi otroci? Z zanimanjem smo spremljali sojenje v Hagu. Spet smo bili priča polovičarstvu. Enega obsodijo, drugega ne, za isto stvar, za tisoče zavedenih, za tisoče mrtvih, za tisoče pregnanih. Težko je razumeti, če se

sveta vrata. V teh dneh začnemo pri Karitas pobudo Pomagajmo preživeti. Več kot dvajset tisoč družin potrebuje in pričakuje našo pomoč. Ali smo pripravljeni, na našem potovanju v Emavs, se ustaviti in reči človeku v stiski, naj ostane in večerja z nami. To je le simbolika, saj vemo, da človek ne živi

osredotočimo na balkansko morijo pred dvajsetimi leti, toda če imamo v sebi vsaj trohico samokritičnosti in pomislimo na platične zabožke kosti ljudi, ki so živeli in umrli v našem rajju pod Triglavom pred sedemdesetimi leti, je tudi naša pravičnost pod velikim vprašajem. V letu usmiljenja je čas, kaj čas, dolžnost, da mrtve pokopljemo. Če bomo naredili samo to, bo Slovensko leto usmiljenja upravičilo vstop skozi

samo od kruha. Sočutje je prvo, darovanje je le posledica čutenja srca. Pridige in zakoni o socialni pravičnosti so premalo, tudi kazanje s prstom na državo ne opraviči naše brezbržnosti. Pa vendar, Panamski dokumenti so odkrili, da je brezbržnost in pohlep največja beda našega časa. Res ne vem, kako se počutijo ljudje, ki so to počeli z namenom, da kopičijo bogastvo le zase, na drugi strani pa imamo po svetu ljudi,

ki živijo v bedi in blatu. Ni potrebno kazati na politična in slavna imena po svetu. Dogaja se tudi v rajju pod Triglavom. Mediji, taki ali drugačni, so pokazali bedo delavcev v gozdarstvu. Ja, z njimi je baje za en dan delal tudi gospod predsednik. Verjamem, da so odgovorni ob njegovem obisku pokazali vse v najlepši luči, pa vendar, če je ali če ni videl, kaj se dogaja, si tudi on in vsi mi zaslužimo očno nezadostno. Pa niso le delavci v gozdarstvu, veliko takih primerov je tudi v gradbeništvu in drugih poklicih, kjer je delovna obleka razvrednotena, človek, ki jo nosi pa ponižan na nivo sužnja. V zadnjem času je zelo moderna beseda 'stroka'. Spomnim se besed pokojnega psihologa Bogdana Žorža, ki je nešteto krat rekel: "Kar je stroka pred leti zakuhala, danes taista stroka popravlja". Pri tem je navadno imel v mislih permisivno vzgojo in posledice tega so vidne na vseh področjih. Morda so se tudi zato ljudje osvestili in predvsem tistim, ki svoja dejanja opravičujejo s 'strokovnim delom', premalo zaupamo. Žal, res žal. Poglejmo v zdravstvo, na dan, ko so bila odkrita grda dejanja gospoda doktorja na nevrološki kli-

niki ali, milo rečeno, 'pomote' v plinih na urgenci, je marsikateri bolnik doživel strah pred stroko. In epilog: gospa ministrica bo ugotavljanje nepravilnosti prepustila stroki. Sprašujem se kateri? Star slovenski pregovor pravi, da vrana vrani ni še nikoli izkljuvala oči. Isto velja pri odvzetih dečkih s strani centra za socialno delo. Ne bom se spuščala v podrobnosti, le boli me, da se kaj malo sprašujemo kaj je narobe v naši družbi. Dan za dnem slišimo o nasilju v družinah, nočna kronika je polna prepovedi približevanja, polna nasilja človeka nad človekom. Materinski domovi in varne hiše rešujejo zadeve pred robom prepada, kaj pa ko gre čez? Na tej poti v Emavs ljudje mižimo. Dan potem pa stalno ponavljamo, kaj je in kaj ni naredila stroka. Stroka ima pravico in dolžnost pomagati, v primeru teh dečkov je bila stroka v izvoru samega problema prepozna in neučinkovita, žal. Zelo se mi smilila otroka, pa tudi dedek in babica, vendar zaradi tega mamica ne bo oživela. In prav zato sem odločno proti, da take intimne zadeve neke družine polnijo strani rumenega tiska, kaj šele politična scena. Izkoristiti stisko nekoga za dosego plačanih člankov in političnih ciljev ni niti etično niti usmiljeno dejanje. Življenje je najboljša šola, zato izkoristite znanje; pa vse dobro vam želim!

Jožica Ličen

Cerkveni in družbeni antislovar (19)

S kot SUBSIDIARNOST

Morda bo že držalo, da veliko bralcev sploh še ni slišalo za v naslovu omenjeno besedo, tudi zato, ker je vprašanje, če poznamo ali če poznamo dovolj tisti nauk Cerkve, ki se je še posebej razvil od papeža Leona XIII. naprej, to pa je seveda DRUŽBENI NAUK CERKVE, ki ga bomo od tu naprej omenjali kot DNC. Zlasti je v tej smeri pomembna okrožnica Rerum novarum, izdana leta. Ne poznamo tega DNC tudi zato, ker so v preteklosti mnogi tisti, ki so bili družbeno dejavni, mislili, da se navdihujejo pri krščanstvu, pa so se v resnici prevečkrat navdihovali pri določenih ideologijah, pa čeprav v dobri veri. Pa poglejmo nekaj osnovnih načel DNC, ki držijo tudi sicer za cerkvene dejavnosti, čemur se zlasti zadnjih nekaj desetletij rado reče tudi "pastoralna". Za vsak katoliški družbeni projekt naj bi kot prvo držal zanimiv paradoks, da mora biti čim manj "projekt", kakršnih je

bilo že veliko v zgodovini in jih imamo še. Takšni projekti so bili, denimo, v Albaniji, Kambožji, na Kitajskem (kjer je še vedno neki družbeni projekt, ki pa je sedaj nekoliko drugačen, a nič manj krut), poznamo pa tudi zanimive projekte določenih socialdemokracij, kot so, recimo, skandinavske. Kristjan se mora namreč jasno zavedati, da bolj kot iznajti s svojo glavo neke nove reči, mora najti tisti načrt, ki ga je Stvarnik položil v globino ljudi in stvari, začetni pa moramo vsak pri sebi. Tudi politična znanost tako postane nekaj povsem drugega, ker je razmišljanje o skrivnosti življenja in tisto, kar smo se tudi v preteklosti in iz nje naučili. Ne gre tako za neki izdelan načrt, ki se mu moramo vsi prilagoditi, temveč za to, da se prilagodimo "naravi", kar pomeni tistemu načrtu, ki ga je Stvarnik položil v svoje Stvarstvo, torej tudi v nas, najlepši povzetek pa je v deseterih zapovedih. Ne gre pa se-

veda za neko klerikalno družbo, temveč mora biti samo jasno to, da so stvari, ki jih je treba spoštovati in se jih držati, ker so za nas bistvene in življenjsko, eksistencialno pomembne, da ne bi ogrozili lastnega obstoja, sicer pa je treba dati "cesarju, kar je cesarjevega in Bogu, kar je Božjega". Tu so potem tri načela DNC - SOLIDARNOST, SKUPNO DOBRO in SUBSIDIARNOST. Solidarnost pomeni, da "noben človek ni otok", torej je družbeno bitje in je zato odgovoren za bližnjega in je, če v zvezi s Svetom pismo, "varuh svojega brata", kot nas je lepo spomnil tudi sv. Janez Pavel II. Ni in ne sme biti vseeno, kaj se dogaja drugemu človeku. DNC gre tako proti individualizmu in kolektivizmu, kakor tudi drugim podobnim načelom. Drugo je načelo skupnega dobrega, kjer tisto, kar je dobro za večino oz. je v "skupnem interesu", prevlada nad tistim, kar je dobro le za posameznika ali le določeno majhno skupino ljudi, le da je treba vselej upoštevati in ohranjati dostojanstvo in svobodo posamezne osebe. Najmanj pa verjetno poznamo prav v na-

slovu omenjeno načelo subsidiarnosti oz. nadomestnosti. Gre pravzaprav za "urejevalno načelo", ki ga tudi veliko premalo udeležujemo, ne le, da ga ne poznamo. Teoretično ga je v okrožnici Quadragesimo anno najbolj določil papež Pij XI., pravi pa, da je treba pustiti in dopustiti, da se naredi na nižji ravni vse tisto, kar je mogoče, ne pa da se dela na višji ravni tudi tisto, kar bi se lahko na nižji. Tu gre za individualne sposobnosti, kakor tudi za sposobnosti neke skupine. Gre tudi za to, da se daje dovolj svobode in odgovornosti vsem, ne pa da se vse imponira z vrha ali skuša vse narediti sami, ker "ni nikogar, ki bi to napravil". Papež Pij XI. pravi, da je počeje, ki gre v nasprotju z načelom subsidiarnosti, celo "nezakonito". Posameznik in skupina mora po tem načelu napraviti vse, kar je v njegovih in njenih močeh za to, da bo cel organizem prav in dobro deloval, da bo nekaj v skupno dobro vseh. Vsak ima svojo nalogo in odgovornost znotraj skupnosti. Vsem je na oči, kako je, kadar se to načelo ne upošteva.

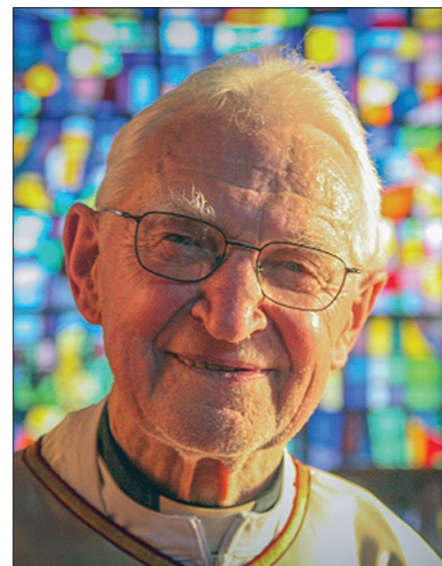
Andrej Vončina

In memoriam / Ustanovitelj Mavrice

G. Jože Bertonec

V 91. letu starosti je 5. aprila umrl Jože Bertonec, dolgoletni župnik in duhovni pomočnik v ljubljanski župniji Koseze. V spominu številnih generacij bo ostal zapisan kot izjemen katehet, ustanovitelj in dolgoletni urednik otroške revije Mavrica. Že kot kaplan je bil pravi magnet za otroke, mlade in starše in zato trn v peti tedanji oblasti, so o njem zapisali na portalu www.druzina.si. V Kranju so mu na vrata župnišča obesili bombo, ki po božji previdnosti ni eksplodirala; tudi v Črnomlju in Trnovem je dobival grožnje. Po desetih letih kaplanovanja v omenjenih treh krajih je leta 1961 postal župnik v novoustanovljeni župniji Koseze. Kmalu se je razširil glas o tem, da je g. Jože zbiral okrog sebe gruče otrok, da je prvi začel z veroukom za predšolske otroke, da je pravi misijonar, ki oznanja "s srcem in danmi, nikoli s pestmi". Glavni urednik Družine mu je zato želel dati v časopisu kotiček za otroke. Ta se je vedno bolj širil in, ko so otrokom mesečno odmerili dve strani v prilogi, je rubrika dobila tudi ime: Malim. Iz te se je razvila samostojna revija Mavrica, prva številka je izšla leta 1970. G. Jože jo je urejal vse do leta 1996. Navadno je svoje članke podpisoval s psevdonimom "trpeči Job", za teme za pisanje pa se je rad priporočal Slomškemu. K "urejanju" je spadal tudi obiskovanje veroučencev na veroučnih šolah, spodbujanje otrok in staršev k

sodelovanju, zbiranje otrok v t. i. mavričnih jatah, nagradovanje najboljših izdelkov, organiziranje mavričnih romanj ... Ob rednem delu župnika in kateheta je g. Bertonec z Mavrico prekriziral vso Slovenijo. Od leta 1997 je bil pokojni

Jože Bertonec v župniji Koseze duhovni pomočnik. Še do leta 2008 je poučeval verouk in poleg rednega maševanja, spovedovanja in druge pomoči župniku po ulicah ljubljanskih Kosez je "misijonaril" na kolesu. Obiskoval je bolne, jih poslušal, tolažil in nosil sv. obhajilo. Zavzetemu in navdušenemu katehetu, ki je oznanjal z žarom svoje biti in hkrati temeljito študiral ter pri poučevanju upošteval dognanja katehetske, pedagoške, psihološke in teološke znanosti, je leta 2009 Društvo katoliških pedagogov Slovenije podelilo Slomškovo priznanje. Pomemben je bil tudi zato, ker je sodeloval pri pokoncilski prenovi verouka in bil v ekipi takratnih slovenskih katehetov vodilni.

Skupna izdaja Pastirčka in Ognjišča
Pesmi z duhovnim pomenom Berte Golob

Reviji Pastirček in Ognjišče sta pred kratkim skupaj izdali lično knjižico z naslovom Iz Božje roke za otroke, pesmi duhovne vsebine, katere avtorica je znana slovenska pisateljica, vzgojiteljica in prijateljica otrok Berta Golob. Avtorica je na rob zbirki svojih pesmi napisala, da je to "zbirka kot spomin na moje številne veroučence". Knjižico je zelo lepo oblikoval Marko Čuk, preproste, a zelo povedne in dojemljive, lahkot-

ne ilustracije pa so delo Polone Lisjak. V knjižici je zbranih 48 pesmi, ki so preproste, imajo pa globlji pomen, nikdar tudi ne padejo na raven rimanja ali osladnosti, čeprav se Berta Golob v svojih pesmih dotika vseh tem, ki so temeljnega pomena za človeka in zahtevajo od piščočega resen

odnos. Da je to res, vam za pokušino ponujamo v branje pesem Ljubezen: "Ljubiti pomeni deliti. Srečen biti. Rad imeti. Dozoreti. Od sreče žareti. Objeti nebo, ves svet in človeka. Zanj moliti. Z njim deliti. Ga ljubiti." Knjižica duhovnih pesmi je seveda namenjena otrokom in kot pomoč pri pouku in verouku, v njej pa bodo našli pesmi zase tudi starejši, ki imajo še otroke v sebi. JUP

PD VRH SV. MIHAELA in ZCPZ Zlata grla 2016

Vedno bolj poznana in priljubljena pevka revija

Nagrajenci in članice strokovne komisije pred razglasitvijo nagrad

“Zlata grla” so nastala iz ljubezni do otrok, mladine, petja in materinega jezika. Kot je v soboto, 16. aprila, v Kulturnem centru Lojze Bratuž v Gorici povedala predsednica društva Vrh Sv. Mihaela Karen Ulian, je prav to bistvo srečanja slovenskih otroških in mladinskih pevskih zborov, ki je letos potekalo že šestnajstič. Pred popoldanskim tekmovalnim koncertom je v krajšem pozdravu izrazila veselje nad številom prijavljenih - že znanih in novih - zborov, ki so prišli iz različnih krajev od Slovenske Istre do Brd: “To pomeni, da je revija poznana in priljubljena”. Letošnje tri kategorije dokazujejo, da revija raste in se obnavlja. Lepo je tudi, da pri njeni organizaciji sodeluje veliko ljudi, tudi otroci iz vrhovskega zbora, ki od začetka kulturne sezone spremljajo delo prirediteljev, na reviji sami pa so recitali, peli, stali ob vhodu v dvorano, pomagali deliti malico in izročali darila na odru. Tudi zanje so Zlata grla praznik, saj se srečujejo z vrstniki in uživajo v veselem vzdušju. Karen je tudi spodbudila dirigente, naj izkoristijo domači prostor, nasvete, mnenja in konstruktivne kritike strokovne komisije, vsaka izkušnja je lahko zelo dragocena.

Glavni junaki pevskega praznika, ki je prvič stekel pred 16 leti na Vrh Sv. Mihaela in ga organizirata istoimensko vaško prosvetno društvo in Združenje cerkvenih pevskih zborov Gorica, so seveda bili otroci in mladi ter njihovi zborovodje. Tokrat je na oder velike dvorane Kulturnega centra stopilo 17 zborov. Projekt se je z leti razvil in v zadnjih letih postal “zlahna roža v gumbnici Prosvetnega društva Vrh Sv. Mihaela”, je med drugim lepo povedala napovedovalka Nika Cotič.

Dva tekmovalna koncerta

Na prvem sobotnem tekmovalnem koncertu so nastopili štirje mali otroški zbori, na drugem tekmovalnem koncertu pa so se v svojih pevskih talentih pomerili en otroški in trije mladinski zbori. Ocenjevale so jih dirigenti in pevske pedagoginje, žirantke Petra Grassi, Katja Gruber in Lucija Lavrenčič Terpin. Predsednica Gruberjeva je tik pred večerom podelitvijo nagrad poudarila, da je lepo petje in umetnost vedno težko ocenjevati, vendar pa so bili lepe interpretacije in doživeti nastopi posebno darilo za člane komisije. “Naše delo je bilo zelo lepo”, je dejala ter se iskreno zah-

valila otrokom in zborovodjem za njihov trud. Opaziti je bilo, da imajo zbori “pevske kilometrine”, v nastopih se je skrivalo ogromno ur in dni, ko so vadili in razvijali svoje pevske sposobnosti. “Barve priznanj” niso bistvene; nagrade naj bodo raje spodbuda, da bo petje ostalo otrokom in mladim še naprej “popotnica, da boste zvesto sledili čudovitim vodjem, ki vas skozi življenje vodijo s petjem”. Strokovna komisija je tako ocenila male otroške zore, ki so nastopili opoldne: zlato priznanje je podelila Otroškemu pevskemu zboru Glasbene šole Koper, ki ga vodi Danijela Terbižan, bronasto priznanje je prejel OPZ Rupa-Peč (dir. Zulejka Devetak), OPZ KD Sovodnje (dir. Jana Drassich) in Otroški cerkveni pevski zbor Štandrež (dir. Lucrezia Bogaro) pa srebrno. Otroškemu pevskemu zboru Istrskega oddela Gračišče (dir. Danijela Škergat Toškan) je žirija podelila srebrno priznanje, med mladinskimi zbori pa sta zlato priznanje prejela Mladinska vokalna skupina Bodeče Nežice (dir. Mateja Černic) in Mladinski pevski zbor Emil Komel (dir. David Bandelj), srebrno Dekliška skupina MeMPZ Neokortex iz Sovodnje (dir. Jana Drassich). Podeljenih je bilo tudi precej posebnih priznanj: OPZ Glasbene šole iz Kopra je prejel tudi priznanje za najboljši mali OPZ in priznanje za najboljšo izvedbo slovenske umetne skladbe; Mateja Černic je z “Nežicami” prejela priznanje za najboljši izbor programa, David Bandelj s “komelovci” pa priznanje za najboljšo izvedbo slovenske ljudske pesmi (za prekmursko Zrejšlo je žito v prir. Stojana Kureta). Komisija si je izmislila še eno priznanje, ki ga pa ni bilo v razpisu: “posebno priznanje za pogumni nastop najmlajšega zbora” so podelili Otroškemu zboru Rupa-peč.

Revjski del
V času med drugim tekmovalnim koncertom in razglasitvijo rezultatov je v veselje številnega občinstva potekal živahen in res prijeten revjski del Zlatih grl. Nastopili so OPZ Vrh Sv. Mihaela, Mali OPZ F. B. Sedej iz Števerjana, Mali OPZ KD Sovodnje v sodelovanju z GM, OPZ Mali Veseljaki iz Doberdoba, OPZ Plešivo, OPZ Pet pedi iz Nabrežine, OPZ Sedej iz Števerjana, OPZ OŠ Virgil Šček iz Nabrežine in Dekliški

Karen Ulian

pevski zbor Igo Gruđen iz Nabrežine. Prav vsi so se lepo izkazali, nekateri tudi z malimi instrumentalisti in celo solisti.

Novost
Novost letošnjih Zlatih grl je bila tudi oblika sodelovanja z Glasbeno matico. V okviru tečaja zborovskega dirigiranja v organizaciji GM je letos namreč prvič stekel t. i. “study tour”, ki ga je vodila Neda Sancin. Udeleženci tečaja so se po popoldanskem tekmovalnem koncertu lahko pogovorili z mentorico o nastopu zborov, po razglasitvi dosežkov pa tudi z zborovodji nastopajočih zborov in članicami strokovne žirije.

Izjavi
Umetniški vodja revije **Mirko Ferlan** je v izjavi za naš časnik povedal, da je bil tekmovalni del revije zelo uspešen. “Kvaliteta je vsako leto boljša, žirija ni imela lahkega dela, ocene in rezultati pa so kar se da realni. Žirija je resnično upoštevala poslanstvo naše revije. Vsak zbor je nekaj dosegel, vsak zbor je z nastopom lahko zadovoljen. Devet zborov v revjskem delu kaže na to, da ljudje se radi prijavljajo na naši reviji, ki je zato vedno bolj uspešna in odmevna”. Zanimiva novost je bil “study tour” udeležencev zborovskega tečaja: “To je zelo hvalevredna pobuda, saj se tako prihodnji dirigenti lahko ‘na terenu’ marsičesa novega naučijo”. Predsednica **Karen Ulian** je bila takoj po reviji “zelo zadovoljna, ker je organizacija stekla na najlepši način. Zbori in dirigenti so bili zadovoljni, pa tudi žirija, ki je opazila kakovostno rast nastopajočih zborov v primerjavi s prejšnjimi leti. Nivo narašča”.

/ DD

(več fotografij na www.noviglas.eu)

POGOVOR Načelnica svetniške skupine Marilka Koršič

Goriški občinski proračun je brez dolgoročnih načrtov

Občinski proračun je dokument, ki najbolj odraža razvojne smernice za družbena področja in teritorij občine. Je tudi dokument, s katerim občinska uprava in večina v občinskem svetu udeležajo volilni program. Prav zaradi tega je s političnega in z upravnega vidika najvažnejši dokument, ki določa o prihodnjih življenjskih pogojih občanov.

V ponedeljek, 11., in torek, 12. aprila, je goriški občinski svet obravnaval proračun in pristojne dokumente za triletnje 2016-2018. V razpravi je sodelovala tudi svetniška skupina Slovenske skupnosti, h kateri pripadajo Marilka Koršič, Walter Bandelj in Božidar Tabaj. Skupini načeljuje svetnica Marilka Koršič, s katero smo se pogovorili o poteku zasedanja.

Zadnje zasedanje goriškega občinskega sveta je bilo posebej pomembno. Kakšne so bile glavne postavke?

Na dnevnem redu občinskega sveta, ki je potekal 11. in 12. aprila, sta dve točki: nove pristojbine TARI (davek za upravljanje z odpadki) in občinski proračun 2016-2018. Pri tem moram omeniti, da so se korenito spremenila določila za sestavo bilance, kar je ustvarilo pri vseh precej težav pri razumevanju postavk.

Odraža proračun tudi konkretne potrebe mesta?

Proračun, ki za leto 2016 sicer velja 130 milijonov evrov še zdaleč ne odraža konkretnih potreb mesta. Slika, ki izhaja iz matičnega urada, je zaskrbljujoča: prebivalci se starajo, veliko več je smrti kot rojstev, povečala se je emigracija. Na podlagi teh podatkov bi bilo treba ukrepati oziroma jih vzeti v poštev pri načrtovanju. Projekti so kratkoročni, dolgoročnih pa ni. Mesto pa ima neizrabljene potencialne. Samo kot primer lahko navedem lego ob najlepši reki Soči, njeni bregovi pa so praktično nedostopni.

Kakšno je bilo stališče svetniške skupine SSK do občinskega proračuna?

Stališče svetniške skupine SSK je bilo negativno do novih pristojbin davka TARI kot za proračun. V tem smo bili složni s celotno levo sredino in Gibanjem 5 zvezd. Oba dokumenta sta bila odobrena samo z glasovi desno-sredinske večine.

Ste predlagali kakšen popravek?

Božidar Tabaj je predstavil dva popravka, in sicer enega, ki predvideva, da bi denar, ki prihaja iz prihodkov podjetja ISA, namenili meritvam elektromagnetnega onesnaženja. Z drugim popravkom pa je predlagal, da bi denar, ki je namenjen novoletnim ognjemetom, preusmerili za socialne potrebe. In sicer vsoto 11.000 evrov bi namenili za osnovne in nižje srednje šole v Gorici.

Sama sem predložila priporočilo, naj se uredi cesta v ulici Brigata Toscana, ki je v obupnem stanju. Postavka za javna dela na cestah pa je žal skupna in zato je bilo

Marilka Koršič

nemogoče predlagati popravke. Oba popravka in priporočilo so bili upoštevani. Ognjemetom pa se župan ne bo odrekel, a se je obvezal, da bo, tako kot v lanskem letu, dobil enako vsoto za goriške šole. Katera šola si bo ta sredstva zagotovila, pa je odvisno od predlaganih projektov s strani ravnateljstev.

Ta občinski proračun je med zadnjimi pomembnimi dokumenti uprave, ki jo vodi župan Ettore Romoli. Kakšna je ocena o opravljenem delu od leta 2012?

V resnici bi moral biti še en proračun pred volitvami, ki bodo leta 2017. Vendar lahko rečem, da je ta uprava delala v znamenju varčevanja in s kratkoročnimi načrti. Veliko je prihranila s tem, da je skrčila osebje, tako da so nekateri uradi komaj kos obveznostim in pod velikim pritiskom. Skrčila je tudi razne storitve in jih oddala v zakup.

Katero so bile glavne opazke opozicije?

Cela opozicija je bila mnenja, da uprava ni naredila dovolj, da bi mesto zaživel v zadihalo. Padla je kritika, da je Univerza iz Nove Gorice dobesedno zbežala, da bi si Trg Evrope oziroma Transalpi-

bi bile nove delovne priložnosti za mlade kmetovalce. Vsi trije slovenski svetniki pa smo bili še posebno kritični do odnosa, ki ga ima uprava pri izvajanju zakonov 38/2001 in 482/1999. To se je še posebno poznalo pri ustanavljanju medobčinske zveze in njenega enojezičnega statuta. Naše razočaranje smo tudi izrazili zaradi odklonilnih stališč do ponovne oživitve goriških rajonskih svetov, kljub izboljšavam deželnega zakona 1/2011 po zaslugi deželnega svetnika SSK Igorja Gabrovca.

Nekaj mesecev delujete kot samostojna svetniška skupina. Kako ocenjujete to izkušnjo?

Vsaka izkušnja te nekako stresa, prisili te v globlje razmišljanje. Zavedamo pa se, da smo sedaj subjekt. Kot leva sredina nimamo več koordinatorske vloge, ker se je koordinator Cingolani po našem odhodu iz svetniške skupine Demokratske stranke odrekol tej zadolžitvi. Zato je v nekem smislu delo gotovo težavnejše, a bolj intenzivno. Gotovo je, da smo kot SSK sedaj v goriškem občinskem svetu bolj vidni in se lažje samostojno odločamo.

Julijan Čavdek

Kratke

Linhartovo priznanje igralki štandreške dramske skupine Polonci Cijan

V nedeljo, 17. aprila, se je v Slovenskem narodnem gledališču v Novi Gorici končalo Linhartovo srečanje 2016 gledaliških amaterskih skupin Severne Primorske. Sklepno predstavo so zaigrali člani Dramske skupine Kulturnega društva Grgar. V režiji Radoša Bolčina so izvedli Molierovo komedijo Namišljeni bolnik. Na nedeljski prireditvi so podelili priznanja za najboljšo predstavo ter glavne in stranske vloge. Ogled in izbor predstav letošnjega Linhartovega srečanja je bil zaupan Marku Bratušu dramaturgu, režiserju in umetniškemu vodji gledališča Glej iz Ljubljane. Na Linhartovo srečanje se je prijavila tudi Gledališka skupina Prosvetnega društva Štandrež s komedijo Georgesa Feydeaua Pokojna gospejina mama v režiji Jožeta Hrovata. Premiera je bila 30. januarja 2016 v župnijski dvorani Anton Gregorčič v Štandrežu. Selektor Marko Bratuš je podelil nagrado za najboljšo stransko žensko vlogo Polonci Cijan, ki nastopa v omenjeni štandreški predstavi v vlogi služkinje Anette. Linhartovo srečanje prireja Javni sklad RS za kulturne dejavnosti. / DP

Zdravstvena reforma: novosti in posledice Informativni večer Zadrzne banke Doberdob In Sovodnje

V sklopu niza informativnih večerov za člane in stranke je v četrtek, 14. aprila, Zadrzna banka Doberdob in Sovodnje organizirala v Sovodnjah zanimivo srečanje o novostih in posledicah zdravstvene reforme. V nabit polni dvorani je strokovnjak dr. Imperiali opozoril na več storitev, ki bodo odslej v izključno finančno breme državljanov. Prisotnim članom in strankam je Zadrzna banka ponudila kritje morebitnih zdravstvenih stroškov po nižji ceni in z dodatnimi davčnimi ugodnostmi s pomočjo integrativnega zdravstvenega sklada. Informativno gradivo večera in strokovno svetovanje sta na razpolago na podružnicah.

Katoliška knjigarna / Na kavi s knjigo

Tino Mamić o knjigi Protestantino in stanju duha

Minulo sredo, 14. t. m., je bil gost srečanja Na kavi s knjigo znani slovenski zgodovinar, publicist in časnikar Tino Mamić, ki je predstavil svojo knjigo časopisnih zapisov Protestantino, ki jo je bil avtor s pomočjo prijateljev sam izdal že pred časom, ko je bil vpet v volilno kampanjo za ajdovskega župana. S Tinom Mamićem se je pogovarjal naš urednik Jurij Paljk, ki je že v začetku poudaril, da prijateljujeta že vrsto let, ob koncu lepega pogovora, v katerem je Tino Mamić spregovoril o svojem doživljanju sedanje slovenske stvarnosti, knjigi, politiki, Cerki in še čem, pa je Paljk postavil, da ostaja vipavski rojak Mamić zavezan slovenstvu, de-

mokraciji in krščanstvu in "se je z njim lepo tudi nestrinjati". Tino Mamić, ki je bil zaposlen pri reviji Ognjišče, je delal za različne slovenske časopise, med drugim je bil za kratek čas tudi odgovorni urednik Primorskih novic, je brez ovinkarjenja pokazal na zablude slovenske družbe in predvsem prikazal vlogo slovenskih medijev pri ohranjanju privilegijev nekaterih, vedno istih, predvsem pa dejal, da ni vse črno, saj

se danes večje število slovenskih časnika je le postavlja na svoje noge in "so ušli nadzoru stricev

ima namreč samostojno podjetje za raziskovanje rodovnikov. Čeprav Tino živi v vasi Manžan v slovenski Istri, je še kako povezan s svojo rodno Vipavsko dolino, Paljk pa je dejal, da ga odlikujeta resnicoljubnost in širina, ki je najbrž zmes vipavskega in dalmatinskega rodu. Že iz knjige Protestantino, naslov je besedna igra, saj je Tino med prijatelji in domačimi znan kot tisti, ki rad protestira, je raz-

Foto dpl

iz ozadja". Izpostavil je "v tritisoletni zgodovini človeštva edini primer, kako v mesecu dni lahko v Sloveniji z mediji ustvari stranko in premočno zmagaš na volitvah", se zaustavil tudi pri stranpotih slovenske Cerkve, kateri ostaja zvest, kot ostaja zvest izročilu, od vseh Slovencev pa bi pričakoval več pokončnosti in ponosa, boljše samopodobo, kot je tudi zatrdil, da so prav kristjani na Slovenskem tisti, ki bi najbolj lahko bili ponosni na osamosvojitve in demokratizacijo Slovenije. Paljk je Tinu v imenu vseh prisotnih tudi iskreno čestital za pravkar rojenega sina Tomislava, z ženo Mojco imata tako sedaj pet otrok. Tino Mamić pa se je zadnje čase posvetil rodoslojstvu,

vidno, da se Tino Mamić drži osnov dobrega časnika, predvsem pa iz vseh njegovih zapisov veje iskrena ljubezen do narodnega ter krščanskega izročila, preprostih ljudi in seveda svobode, tudi potovanja, družine. Brez slovenske domovine pa Tino ne more, kar je dokazal že pred leti, ko se je odpovedal stalni službi v evropskih uradih v Luksemburgu, da se je lahko vrnil v Slovenijo, kjer skuša dejavno prispevati svoj delež k izboljšanju stanja v državi, tudi tako, da je predsednik Zdrženja novinarjev in publicistov. Kavajo je ob druženju s knjigo in avtorjem tudi tokrat ponudilo tržaško podjetje PrimAroma.

ZUT

KULTURNI CENTER
LOJZE BRATUŽ
ZVEZA SLOVENSKE KATOLIŠKE PROSVETE

ISKRIVI SMEH NA USTIH VSEH

NIZ VESELOIGER LJUBITELJSKIH ODROV

- Sreda, 27. aprila 2016, ob 20. uri
Natečaj Mladi oder - nagrajevanje
glasbena predstava
KAKO SRCE SE VESELI, KO LEPA PESEM ZADONI
ZBOROVODKINJA: MARTINA HLEDE
REŽIJA: FRANKO ŽERJAL

- Petek, 29. aprila 2016, ob 20.30
Dramska družina SKPD F.B. Sedej - Števerjan
Titus Maccius Plautus
AULULARIA
REŽIJA: FRANKO ŽERJAL

- Sreda, 4. maja 2016, ob 21. uri
Dramski odsek Prosvetnega društva Štandrež
Georges Feydeau
POKOJNA GOSPEJINA MAMA
REŽIJA: JOŽE HROVAT

- Nedelja, 8. maja 2016, ob 18. uri
Skupnost družin Sončnica - Gledališka skupina O'KLAPA - Gorica
v sodelovanju s Kulturnim centrom Lojze Bratuž
OBUTI MAČEK
družinski mijauzikl
REŽIJA: SANJA VOGRIC
GLASBA: PATRICK QUAGGIATO

- Nedelja, 15. maja 2016, ob 18. uri
Mladinski dramski odsek PD Štandrež
Fran Milčinski
BUTALCI
REŽIJA: EMIL ABERŠEK

Predstave bodo v veliki dvorani
KULTURNEGA CENTRA LOJZE
BRATUŽ v Gorici

Za rezervacije in informacije:
Kulturni center Lojze Bratuž
tel. 0481 531445
e-mail: info@centerbratuz.org

Zveza slovenske katoliške prosvete
tel. 0481 538128
e-mail: zskp_gorica@yahoo.it

PROSVETNO DRUŠTVO RUPA-PEČ

prireja v Rupi

46. PRAZNIK FRTALJE

nedelja, 24. aprila 2016, ob 17. uri
nastop otroških zborov in kokošje igre
častni govornik: publicist in zgodovinar Vili Prinčič
ples z duom Casablanca

ponedeljek, 25. aprila 2016, ob 17. uri
nastop športno plesnega kluba Dance Sport Connecting
tekmovanje v cvrtju najboljših frtalje
ples z duom Ivo & Marjan

deloval bo dobro založen bife s tipično zeliščno frtaljo
in jedmi na žaru

v ponedeljek, 25. aprila, ob 10. uri slovesnost sv. Marka

v soboto, 30. aprila, v večernih urah sredi vasi dviganje otroškega in velikega Mlaja

POD POKROVITELJSTVOM ZVEZE SLOVENSKE KATOLIŠKE PROSVETE

KATOLIŠKA KNJIGARNA
vabi na kavo s knjigo

MARIJA MERCINA
JE TRDEN KAJ MOST
(skice iz Nove Gorice)

v četrtek, 28. aprila 2016, ob 10. uri
v prostorih knjigarne na Travniku 25

Pod pokroviteljstvom
JAVNA AGENCIJA ZA
KNJIGO RS

Kavo bo
ponudilo podjetje
PrimoAroma

Obvestila

SPDG vabi člane na 68. redni občni zbor društva, v četrtek, 21. t. m., ob 20.30 v mali dvorani Kulturnega doma v Gorici. Skuščina bo ob 20.30 v drugem sklicu.

Občina Sovodnje ob Soči obvešča, da sta bila odobrena razpisa 2016 za dodelitev prispevkov najemnikom za plačilo najemnin v letu 2015 in najemodajalcem, ki dajejo na razpolago stanovanja manj premožnim najemnikom. Prošnje lahko predložite v občinsko vložnišče ob uradnih urah. Skrajni rok za vlogo prošnje poteče dne 13. maja t. l. ob 10.30. Več informacij je na razpolago na spletni strani <http://www.comune.savogna.go.it/>.

Zveza slovenske katoliške prosvete in Zdrženje cerkvenih pevskih zborov Gorica obveščata, da urad, začeni s ponedeljkom, 4. aprila 2016, deluje s tem urnikom: ponedeljek in sreda od 8. do 18. ure nepretrgoma; torek, četrtek in petek: od 8. do 14. ure.

Romanje v Medjugorje od 6. do 9. maja. Odhod avtobusa zgodaj zjutraj z glavne avtobusne postaje v Novi Gorici s postankom v Rožni Dolini in na Pesku pri Trstu. Pozno popoldne prispemo v Medjugorje. V naslednjih dneh bogoslužje in sv. maša in vzpon na Križevac. Vračamo se v ponedeljek, 9. maja. Prijave: Darko tel. 0039 3703201305 ali tel. 0481 23121; Ana 05 3022503 in pri župniku Jožetu Markuži tel. 0039040229166. Slovenski in italijanski državljani potujejo z osebno izkaznico.

ROMANJE V LURD. UNITALSI iz Gorice vabi na vsakoletno romanje v Lurd, ki bo od 17. do 22. julija 2016 (vlak) in od 18. do 21. julija 2016 (letalo). Na romanje so vabljeni bolniki, invalidi, zdravstveni delavci, pomočniki in zdravi romarji. Za prijave in informacije: Gorica - Unitalsi vsak torek in četrtek 17.00 - 19.00 (tel. +39 0481 535554), Štandrež - Župnijski urad Štandrež od ponedeljka do petka 8.30 - 12.30 (tel. +39 0481 21849 ali Nanut Joana (tel. +39 0481 21419 - mobi +39 348-5944880 ob uri kosila), Ljubljana - Šlibar Miro (tel. +386-(0)31-613378 - miro.slibar@rc.si. V središču mesta dajamo v najem prenovljeno stanovanje primerno tudi za pisarno. Informacije na tel. 340 9248297.

Slovensko planinsko društvo prireja od 22. do 28. junija izlet v Apenine (skupina Velino-Sirente) in ogled arheoloških in nekaterih kulturnih spomenikov v srednji Italiji. Prevoz z avtobusom, namestitvev v hotelih v dvoposteljnih sobah. Predhodne prijave: Vlado.

Društvo slovenskih upokojencev za Goriško sporoča, da med letom prireja več zanimivih izletov, družabnosti in srečanj, saj je namen društva, da se člani čim več družijo in skupaj preganjajo osamljenost. Zaradi zakonskih predpisov se teh dejavnosti lahko udeležijo samo člani, ki so vpisani v društvo. Dobrodošel je vsakdo, ki se članom želi pridružiti. Če se člani pravočasno ne prijavijo za izlet, kot je navedeno v obvestilih, se lahko zgodi, da izlet odpade. Na društvenem sedežu na korzu Verdi 51 se ob sredah od 10. do 11. ure še nadaljuje vpisovanje za izlet v Berlin, ki bo od 12. do 17. septembra. Natančne informacije dobijo člani po tel. št. 0481 884156 (Andrej Faganel) in 0481 532092 (Emil Devetak) ter na društvenem sedežu.

Prispevke za Slovenski center za glasbeno vzgojo Emil Komel v spomin na ravnatelja prof. Silvana Kerševana lahko nakazete na bančni tekoči račun: Banca di Cividale (Via Kugy, 2, Gorica) IBAN IT 30 C 05484 12402 003 570 036 225; SWIFT CVIDI2C s pripisom: za SKLAD SILVANA KERSEVANA. Informacije na tajništvo SCGV Emil Komel, tel. št. 0481 532163 ali 0481 547569.

Profesorica slovenščine išče delo (tudi inštrukcije, učna pomoč in varstvo otrok). Tel. št. 00386 41 256240.

Zanesljiva in izkušena gospa pomaga pri likanju in čiščenju stanovanj. Tel. št. 00386 40153213.

20-letna študentka z izkušnjami nudi lekcije slovenščine, angleščine, nemščine ter varstvo otrok. Tel.: 00386 31 478807.

Urejena gospa išče delo za čiščenje in likanje na območju Gorice. Tel. št. 00386 31 493111.

Resna gospa s petnajstletno izkušnjo nudi nego in pomoč starejšim osebam tudi 24 ur na dan. Tel. št. 00386 40 484339.

40-letna mati z večletnimi izkušnjami in znanjem italijanščine nudi dnevno nego starejšim na domu (ne 24 ur dnevno) ali pomoč pri gospodinjstvih delih in kuhanju. Tel. 00386 41 729548.

Resna in odgovorna medicinska sestra nudi nego in pomoč starejšim osebam. Tel. št. 00386 30 325 558.

Varujem starejše, pomoči potrebne osebe, in sicer 24 ur ali pa samo čez dan ali varstvo ponoči. Sem človek dobrega srca in imam nekajletne izkušnje! Sem upokojenka, vse ostalo (vrednotnice) in vprašanja na št. 040 621 424 (v pošte pride celotno primorsko in goriško območje).

Gospa z večletno izkušnjo nudi nego in pomoč starejšim osebam za 24 ur na dan. Tel. št. 00386 40 432304.

RADIO SPAZIO

Vrata proti vzhodu
(od 22.4.2016 do 28.4.2016)

Radijska postaja iz Vidma oddaja na ultrakratkem valu s frekvencami za Goriško 97.5, 91.9 Mhz; za Furlanijo 103.7, 103.9 Mhz; za Kanalsko dolino 95.7, 99.5 Mhz; za spodnjo dolino Bele 98.2 Mhz; za Karnijo 97.4, 91, 103.6 Mhz; na internetu www.radiospazio103.it. Slovenske oddaje so na sporedu vsak dan razen ob sobotah od 20.00 do 21.00. Spored:

Petek, 22. aprila (v studiu Niko Klanjšček): Zvočni zapis: posnetki z naših kulturnih prireditev - Glasba iz studija 2.

Nedelja, 24. aprila, ob 21. uri (vodi Ilaria Banchig): Okno v Benečijo: oddaja v benečanskem, rezijanskem in zilijskem narečju.

Ponedeljek, 25. aprila (v studiu Andrej Baucon): Narodno-zabavna in zabavna glasba - Zborovski kotiček - Novice iz naših krajev - Obvestila in večerni vic.

Torek, 26. aprila (v studiu Matjaž Pintar): Utrinki v našem prostoru - Glasbena oddaja z Matjažem.

Sreda, 27. aprila (v studiu Danilo Čotar): Pogled v dušo in svet: Spomin na umetnico Bogomilo Doljak - Izbor melodij.

Četrtek, 28. marca (v studiu Andrej Baucon): Lahka glasba - Zanimivosti iz sveta - Obvestila in večerni vic.

"Kakor hrepeni jelen po potokih voda, tako hrepeni moja duša po tebi, o Bog" (Ps 42, 2)

Ob smrti dolgoletnega števerjanskega župnika

g. ANTONA LAZARJA

hvaležni Bogu za dar njegovega duhovniškega poslanstva in za vse prejete milosti v letih dušnopastirske službe med nami, izrekamo sorodnikom iskreno in občuteno krščansko sožalje.

ŽUPNIJA SV. FLORIJANA IN MARIJE POMOČNICE,
OBČINSKA UPRAVA IN SLOVENSKO KATOLIŠKO
PROSVETNO DRUŠTVO "F. B. SEDEJ"

Velika izguba Umrli gledališki režiser Tomaž Pandur

Med gledališko vajo v Skopju se je v torek, 12. aprila, poslovil mednarodno priznani režiser Tomaž Pandur. Po poročanju makedonskih medijev je umrl med vajo za predstavo Kralj Lear v Makedonskem narodnem gledališču zaradi srčnega zastoja. Star je bil 53 let.

Pandur se je rodil leta 1963 v Mariboru. Že kot dijak Prve gimnazije v Mariboru je ustanovil svojo gledališko skupino Tespi-sov voz - Novo slovensko gledališče in z uprizoritvami že tedaj

opozoril nase slovensko in jugoslovansko gledališko javnost. Leta 1988 je na ljubljanski AGRFT diplomiral iz režije, leto kasneje je mednarodno odmevala njegova uprizoritev Šeherezade Iva Svetine v Slovenskem mladinskem gledališču v Ljubljani. Istega leta je postal umetniški vodja Drame SNG Maribor, ki jo je vodil do leta 1996. Med

kespearovem Rihardu III. in Rihardu II. v ljubljanski Drami leta 2014 ter dramska pesnitev Johanna Wolfganga Goetheja o človeku, ki je prodal svojo dušo hudiču, ki jo je ponovno uprizoril po 25 letih. Najprej leta 2014 v Madridu, nato so Fausta premierno videli obiskovalci lanskega ljubljanskega poletnega festivala. Ljubljanska Drama, v koprodukciji katere je nastala slovenska uprizoritev, je z njim nedavno požela veliko zanimanje na iberio-ameriškem gledališkem festivalu v Bogoti. Letos se je Pandur nameraval vrniti v rodni Maribor, saj so v tamkajšnji Drami jeseni želeli odpreti novo sezono z njegovo predstavo Brezmadežna.

V razmislek Svoboda v religiozni liriki

Zadnje čase sem nekoliko bolj "bombardiran" s strani raznih literatov, ko sem nekje zapisal, da v slovenski sodobni liriki pogrešam religiozno liriko. Vse mogoče mi podtikajo, pa vseeno le nekaj besedi o tem.

Ste mogoče kdaj razmišljali o svobodi? Ne vem, ali poznate, da obstajata dva vidika svobode, to je svoboda ZA in svoboda OD.

- **Svoboda ZA** pomeni usmerjenost k vrednotam. Idealom! To je tedaj, ko si svoboden za ljubezen, za služenje, pa tudi za darovanje samega sebe.

- **Svoboda OD** pa je nasprotni pol, to je odstranjevanje pogojev ali spon, ki nas ovirajo na poti k osebnim duhovnosti, pa tudi k osebnim ustvarjalnosti.

Iz teh dveh vrst svobode se rojeva tudi poezija. Iz odnosa do svobode ZA se rojeva odnos do stvarstva in stvarnika. Iz odnosa OD pa se rojevajo negativne izpovedi, ko ne želimo biti sužnji nikogar ali ničesar, ampak skozi poezijo izražamo naš ego in velikokrat tudi našo uveljavitev.

Ker pa se iz izkustva svobode rojeva čut dolžnosti in odgovornosti, najprej za človeka samega in potem tudi za sočloveka, dobivata pojma svoboda za in svoboda od celo potrjeno v Svetem pismu: "Vse je dovoljeno, vendar ni vse koristno!" (1 Kor 10, 23)

V poeziji, še zlasti v religiozni liriki, se odraža duhovna identiteta osebe, ki piše. Osebnost identiteta pa je "lastna definicija samega sebe", istočasno pa je tudi odgovor na vprašanje: "Kdo sem jaz?", ko hočem, kar sem napisal, sporočiti bralec. Če pa se podre osebna identiteta, to doživimo zlasti pri kritiki, ki nas je prizadela, potem pa ni ranjena samo naša ustvarjalna inspiracija, ampak tudi naša oseba. Po navadi takšni dogodki so povod, da se nekdo zapre, zakrknje ali preneha s pisanjem... Če človek izgubi katero od sposobnosti, na kateri je gradil

svoje vrednote, izgubi temelj svoje identitete. Nekaj primerov: pevec je izgubil glas, glasbenik ob prometni nesreči izgubi roko, slikar je izgubil vid... Isto je tudi z neupravičeno kritiko, ki je koga "zlomila". V polpreteklem komunističnem režimu smo imeli prave mojstre, ki so znali neoposteno, pa tudi neupravičeno "z besedo zlomiti človeka", da je ostal za celo življenje duhovno hrom. To se je dogajalo še zlasti tistim, ki so gojili religiozno liriko. Mogoče je posledica tega časa prav ta, da je te literarne zvrsti danes v naši slovenski (!) literaturi znatno manj, kot bi jo pričakovali?

Kako zanimivo o tem razmišlja Job. Takole pravi: "Glej, premajhen sem. Kaj naj ti odgovorim? Svojo roko si polagam na usta. Enkrat sem govoril, pa ne bom več odgovarjal, dvakrat, pa ne bom več poskušal. (Job 40,4-5) Kdor bi želel, da ima njegova poezija religiozni nadah, mora imeti v sebi vsaj nekaj mistike. Takšen poet se razlikuje od navadnega človeka po tem, da so mu vsebine verovanja postale resničnost, ki jo tudi sam dejansko živi. Te vsebine so poklic, poslanstvo, odrešenje... Razlika je le v tem, da navaden pesnik za te vrednote "ve", medtem ko jih mistik živi. Eno je vedeti, drugo pa je živeti. Mistik razmišlja v kategorijah "brezkončnih svetov" in ne gleda le na naslednji korak. Podoben je dobremu šoferju, ki ve, da mora za varno vožnjo gledati daleč naprej in verovati, da je moč Duha prisotna tudi danes med nami. Vse to podzavestno izpoveduje tudi v liriki. Če kdo ni veren in to svojo (ne) vero poglablja z neko duhovnostjo, potem takšen literat z lahkoto napiše stvaritev z versko vsebino, ki seveda ne izžareva mistike, zato ima pesem ali proza v takem primeru versko vsebino, ki pa je zlasti v poeziji brez religiozne lirike. Marsikdo tega ne loči, ker je tega na žalost tudi v naši slovenski literaturi danes veliko!

Ambrož Kodelja

Poslednji pozdrav Tomažu Pandurju

V spomin

Slovenski režiser Tomaž Pandur je bil vizionar, esteta, edinstveni režiser, ki je na odru udeleževal dimenzijo dna s predstavami, ki so postale kulturnega pomena. Odsel je nenadoma, nepričakovano in prerano danes - torek, 12. aprila -, ko se je njegovo srce ustavilo na vaji predstave Kralj Lear v makedonskem Narodnem gledališču v Skopju. 53-letnega umetnika je zaznamovala zelo močna osebnost in edinstveni umetniški pečat, s katerim se je kmalu uveljavil na mednarodni sceni s predstavami, ki jih je ustvaril za Mladinsko gledališče, za SNG Maribor, kjer je bil več let umetniški vodja (med najbolj emblematičnimi uprizoritvami velja omeniti vsaj Šeherezado in Božansko komedijo), s samostojnimi produkcijami gledališča Pandur. Theaters, ki ga je ustanovil s sestro Livio z idealom nadnarodnega gledališča, z mnogimi uspehi na španskih odrih, potem ko je Madrid postal njegov drugi dom. Med zadnjimi uprizoritvami, ki jih je podpisal, je Faust ljubljanske Drame doživel velik uspeh tudi na južnoameriških festivalih.

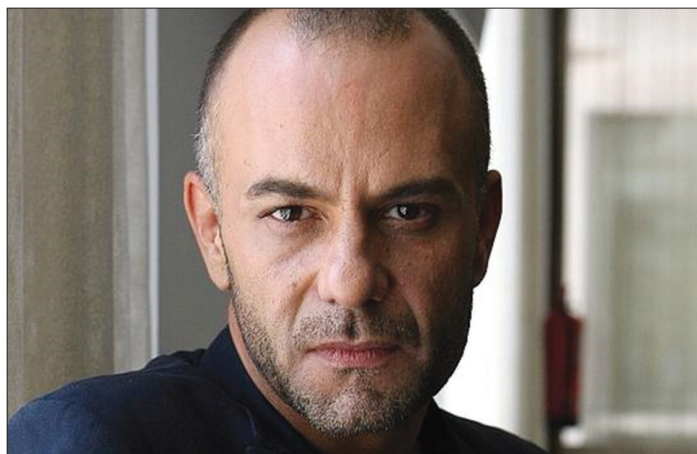
V naši deželi so njegove predstave gostovale tudi v okviru programa čedajškega Mittelfesta, v Slovenskem stalnem gledališču pa se je vtisnilo v spomin njegovo gostovanje s predstavo Tesla Electric Company.

Z njim sta med drugimi sodelovala tudi sedanji umetniški vodja Slovenskega stalnega gledališča Eduard Miler in režiser Paolo Magelli, ki je v teh dneh v Trstu s predstavo Zahodni privez in se ga v osebnem imenu, a tudi v imenu celotnega ansambla predstave gledališča Metastasia iz Prata in s prijatelji Slovenskega stalnega gledališča, spominja s temi besedami:

"Neverjetna izguba je prizadela evropsko gledališče in na poseben način slovensko gledališče. Tomaž Pandur je bil eden od najpomembnejših akterjev našega gledališkega življenja. Umril je na sceni, kot bi morali verjetno umreti vsi umetniki. S to mislijo ne bomo tolažili bolečine njegove družine in številnih evropskih prijateljev gledališča, vendar čutimo ob taki priložnosti dolžnost, da izrazimo svojo neskončno žalost".

Eduard Miler, Paolo Magelli

ansambel predstave Quai Ouest gledališča Metastasio iz Prata vodstvo in osebje Slovenskega stalnega gledališča v Trstu

njegovimi velikimi odrskimi projekti so bili Goethejev Faust, Shakespearov Hamlet, Dantejeva Božanska komedija in drugi. Po krajšem umiku je nato začel režirati v tujini - New Yorku, Nemčiji in Španiji, kasneje je ustanovil svoje gledališče Pandur. Theaters, ki ga vodi njegova sestra, dramaturginja Livija Pandur. Zanj je med drugim režiral Caligulo Alberta Camusa, med uprizoritvami so bile tudi njegove lastne priredbe, denimo Hazarski slovar Milorada Pavića, Sto minut po Dostojevskem in Tesla Electric Company. Med njegovimi zadnjimi projekti sta bila dramski diptih po Sha-

Bil je izredno plodovit ustvarjalec. Njegove režije so temeljile na priredbah dramskih klasik, h katerim je pristopal na izrazito samosvoji način. Za svoje delo je prejel več slovenskih in mednarodnih nagrad. Med slovenskimi sta bili dve Borštnikovi nagradi ter leta 1991 nagrada Prešernovega sklada. "Gledališka poetika Tomaža Pandurja je že v Šeherezadi, še bolj eksplicitno pa v Faustu napovedovala, da cilja visoko: na gledališče sveta in na svet kot gledališče, torej na nekakšen totalni theatrum mundi", je o njegovem delu zapisal teatrolog Vassja Predan.

Pogovor / Egiptovski pisatelj Choubachy

"Zaprto arabsčina se odraža v načinu mišljenja"

Egiptovski pisatelj in novinar Cherif Choubachy, ki je pred leti napisal knjigo o potrebi po modernizaciji arabsčine Dol s Sibawayhom, poudarja, da je arabsčina, ki se ni spremenila že več kot 1500 let, zaradi tega zaprt jezik. To pa se odraža tudi v razmišljanju celotne družbe, je dodal v pogovoru za STA.

Choubachy se je rodil leta 1946 v Aleksandriji, leta 1976 je diplomiral iz umetnosti v francoskem jeziku na univerzi v Kairu. Kariero je začel kot urednik na egiptovski tiskovni agenciji Mena, nato pa postal novinar na radiu in televiziji. Leta 1980 se je pridružil Unesco kot odgovorni urednik za novice, leta 1985 pa je postal direktor egiptovskega časopisa Al Ahram v Parizu. Leta 2002 je postal državni sekretar na egiptovskem ministrstvu za kulturo, kjer je bil odgovoren za mednarodne odnose.

Izdal je številne publikacije na področju politike, družbenih značnosti, pravic žensk in islamske ideologije. Med drugim je napisal že omenjeno delo Dol s Sibawayhom, ki ga je leta 2006 stalo sekretarski stolček.

V knjigi pišete o potrebi po

modernizaciji arabsčine. Lahko pojasnite?

Moja osnovna filozofija je, da bodo ljudje nazadovali, če ne sprejmejo zakona evolucije - tako družba kot ljudje sami. Jezik je orodje, s katerim se izražamo. Arabščina je edini jezik na svetu, ki se 1500 let ni spremenil. Morda še malo dlje. Postal je zaprt jezik, to pa se odraža v načinu mišljenja. Če razmišljam v modernem jeziku, bodo tudi tvoje misli lažje moderne. Zato menim, da je zelo pomembno, da pride do evolucije v arabskem jeziku, predvsem slovnici.

Zakaj je moja knjiga dvignila toliko prahu in so bile proti njej napisane štiri knjige in na stotine člankov? Ker so rekli, da je arabsčina jezik korana, svete knjige islama. Tako naj ne bi napadal arabsčine, ampak kritiziral koran. To ni res, napadam in kritiziram arabsčino. Želim, da bi se razvila v skladu z našimi potrebami, ki so povsem drugačne od potreb ljudi, ki so živeli pred 1500 leti. Moja velika težava, ne samo pri jeziku, je, da podpiram evolucijo, naša družba pa se vse bolj nagiba k stagnaciji. Vse naj bi bilo popolno, naša vera je popolna, zato ne smemo spreminjati ničesar. Če se je bomo držali in se vrnili v čas

preroka Mohameda, bomo najbolj civilizirana družba na svetu. To enostavno ni res.

Pišete tudi o jezikovni shizofreniji - ljudje v zasebni rabi uporabljajo narečno, spremenjeno arabsčino, v uradni pa to standardno, arhaično obliko...

Moderni jeziki so rezultat evropske renesance. Ljudje so za izražanje novih idej, idealov, potrebovali nov jezik. V arabskem svetu je bilo medtem normalno slediti isti poti. Imeli smo svojo renesanso pred 200 leti, a se takrat niso dotaknili jezika. Kaj se je zgodilo? Ljudje so začeli govoriti pogovorni jezik, ki je bil bližje duhu časa. Enako se je zgodilo z latinščino, ljudje na območju današnje Francije, Nemčije so začeli uporabljati drugačen jezik - lokalne jezike, ki so se počasi spremenili v današnjo francoščino, nemščino. Latinščina, ki je bila jezik liturgije, ni bila sveti jezik. Za nas pa je arabsčina, ker je jezik korana in Mohameda, sveta. Ljudje so zato ustavili evolucijo jezika in s tem duha.

To je glavna težava naše družbe - zanikamo načelo evolucije. Verjamemo v izgubljeni raj, v katero se moramo vrniti. Ta raj ne obstaja, morda je obstajal pred 1500 leti. Danes so stvari, svet, popolnoma drugačni, drugače razmišljamo. Ljudem, ki me sprašujejo, zakaj želim spremeniti jezik, vedno rečem, da smo včasih pač jahali kamele. Bi danes v Slovenijo potovali s kamelo, ali bi se usedli na letalo? Družba se

konvativna miselnost. Zdaj se "bojujemo", veliko liberalnih ljudi je v Egiptu in arabskem svetu. Ne bom se nehal bojevati, ker je to pravi boj in prava smer zgodovine.

Verjamete, da lahko Egiptopetegnje k liberalnemu trendu?

Mislím, da je Egipt edina država v arabskem svetu, ki ima možnost za ta preboj. Zaradi zgodovine, intelektualnih elit... Arabska renesansa se je začela v Kairu. Gre za naporen boj, naša težava pa je, da na Zahodu veliko ljudi simpatizira z islamskim ekstremizmom, političnim islamom. Ne govorim o ZDA, te so tako ali tako pomagale političnemu islamu za potrebe boja proti komunizmu. Ustvarili so Al Kaido, ustvarili so Osamo bin Ladna. Zdaj govorijo, da so proti islamskemu ekstremizmu, pa so ga ustvarili.

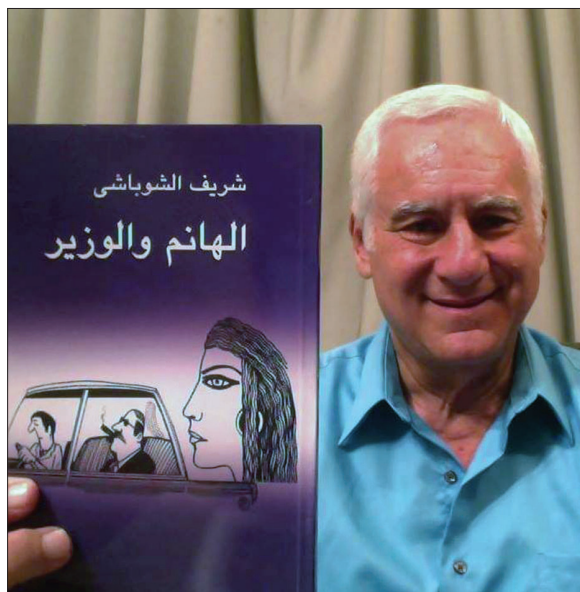
Ko so islamisti prišli na oblast v Egiptu leta 2012, je predsednik Mohamed Morsi - bil je lutka v rokah vrhovnega vodje Muslímanske bratovščine - sprejel zakone, ki so zagotavljali, da nihče ne more nasprotovati njegovim odločitvam. Ti ljudje nimajo nič

skupnega s svobodo, demokracijo. Naj vam povem konkreten primer: februarja lani sem na Facebooku zagnal akcijo, naj se zakri- te ženske, ki so jih v to prisili - v Egiptu je to večina žensk - odkrijejo. To je dvignilo ogromno prahu, prejel sem grožnje s smrtjo.

Zakaj? Ker ti ljudje, kot sem rekel, ne marajo sprememb. Spremembe so zanje hudič in vsakdo, ki podpira spremembe, je hudič. V zgodovini so bile vse ženske zagnjene, še ko sem šel prvič v Vatikan, mislim, da leta 1970, so morale biti vse ženske zagnjene. Zagnjanje žensk je stara tradicija starih družb, ti ljudje pa jo hočejo vsiliti v imenu islama - zaradi tega, ker želijo patriarhalno družbo.

Kako se temu upreti?

Z dekonstrukcijo. Ustvarili smo sistem, v katerega so malo po malo vsilili agresijo. Zakaj? Ko je Arabija postala islamska, se je začela širiti in srečavati druge kulture. Morali so se bojevati. Bojevati so se morali tudi med križarskimi vojnami. Ljudje je najlažje pridobiti za boj skozi vero. Nekateri so to obdržali do danes. Če želimo spremeniti družbo, moramo to dekonstruirati. Seveda, v zgodovini smo se morali bojevati v imenu islama, tako kot kristjani ali Judi. Zdaj je situacija drugačna. Če bereš koran, islam, tako kot krščanstvo ali katerakoli druga vera, sporoča mir, bratstvo med ljudmi. Ni sporočilo agresije ali ubijanja, a so nekateri vero izkoristili za to.

je razvila, duh ljudi pa je ostal arhaičen.

Imamo dva trenda, imamo zelo močan liberalen trend. V omenjeni renesansi so obstajali ljudje, ki so bili proti stereotipom, proti zastarelemu načinu razmišljanja, a okoli 40 let nazaj je prevladala

Gorica / Snovanja 2016

Tchiki duo

Slovenski center za glasbeno vzgojo Emil Komel je v torek, 5. aprila, odprl letošnje 11. sezono Snovanj. Že drugo leto zaporedoma je bil uvodni koncert organiziran v sodelovanju z mednarodnim

dve marimbi, čeprav, kot sta sama povedala, sta na začetku kariere igrala oba na enem instrumentu. Izbira koncertiranja z dvema instrumentoma še bolj prikaže prefinjeno tehniko in sposobnost skupnega muzici-

tekmovanjem Svirel, saj so na njem nastopili žiranti tekmovanja.

V pritlični dvorani Trgovskega doma na Korzu Verdi v Gorici sta program suvereno izvedla profesionalna tolkalca Jacques Hostettler in Nicolas Suter (**na sliki**) iz Lozane v Švici, ustanovitelja Tchiki dua, in navdušila vsestransko prisotno publiko. Predstavila sta program z dvema marimbama, instrumentom iz družine tolkal, ki izhaja iz afriške celine in je po izgledu podobno ksilofonu, a ima večji razpon tonov in posledično večje tipke.

Tchiki duo je bil ustanovljen leta 2006 in že od samega začetka delovanja ga aktivno podpirajo skladatelji in tolkalci, kot so Keiko Abe, Nebojša Živković in Peter Prommel, ki v duu vidijo velik glasbeni in umetniški potencial. Od leta 2008 Tchiki duo redno koncertira po Evropi in Japonskem, večinoma v duu z marimbama, kot solista s simfoničnimi ali komornimi godalnimi orkestri in v ansamblih z marimbami. Njune izvedbe označujejo čustvenost, izvirnost in virtuoznost. Z vrhunsko tehniko in interpretacijo, ki sta marsikoga na koncertu očarala, sta igrala predvsem skladbe japonske sodobne skladateljice Keiko Abe, ki je pripomogla k razvitju marimbe od leta 1984. Med temi zadnja skladba Wind in the Bamboo Groves je še posebno prikazala publiko značilnost te zvrsti tolkal.

Tchiki duo sta predstavila tudi druge skladbe in tako zaigrala publiko eklektičen program za

ranja ter ubranost teh profesionalnih ustvarjalcev, ki je publiki bila vidna tudi v priredbah Scarlattijevih Variacij na temi "La Follia" in Ravelovi Alboradi del Gracioso. Prav pri teh skladbah, ki sta bili napisani za čembalo in klavir, je bilo zaznati izvrstno tehniko in sintonijo pri igranju v duu, saj sta vsak na svoji marimbi igrala vlogo enkrat desne in enkrat leve roke pianista.

Tchiki duo je navdušil polno dvorano Trgovskega doma in še posebej mlado skupino učencev tolkal SCGV Emil Komel in društva Arsatelier, ki je uvedla njun nastop. Pod mentorstvom prof. Patricka Quaggiata in s pomočjo prof. Giorgia Fritscha je skupina Petite drums, ki jo sestavljajo tolkalisti Francesco Basso, Ester Bernardis, Rok Boltar, Zala Černe, Lapo Farolfi, Tine Lestan, Alessandro Mauri, Matteo Louvier, Cristiano Presti, Francesco Senteri, Matic Simčič in Jaka Simčič, prrsčno zaigrala dve skladbi: Trap door in znano mehiško La Cucaracha.

Tudi letos je bil začetek Snovanj zelo uspešen, zato organizatorji upajo na tak navdušen odziv publike tudi za nadaljnje koncerte.

Naslednji dogodek Snovanj bo v **četrtak, 28. aprila**, ko bo Gorica praznovala 1015. "rojstni dan". Ob 18. uri bo v Taverni al Castello v grajskem naselju enogastronomski dogodek, ob 20. uri pa se bodo v grofovi dvorani v prvem nadstropju goriškega gradu predstavili profesorji šole Komel in Arsatelierja s koncertom Glasbene afinitete.

V mesecu aprilu se po celem svetu s številnimi gledališkimi uprizoritvami, literarnimi večeri, predavanji, filmskimi projekcijami in drugimi dogodki spominjajo štiristoletnice smrti velikega dramatika Williama Shakespeara. Tudi Trst se je pridružil tem praznovanjem in organiziral TShakespeare: ta naslov združuje vrsto dogodkov, ki so se in se še bodo zvrstili v mesecu aprilu v Trstu.

Organizatorji teh pobud so Slovensko stalno gledališče, Stalno gledališče FJK, British School in Cappella Underground. Tako je v tem okviru 2. aprila SNG Drama Ljubljana uprizorila večkrat nagrajeno predstavo Beneški trgovec v tržaškem gledališču Rossetti.

Višek praznovanj v Trstu pa je bil v soboto, 16. aprila, ko se je v tržaškem Rossettiju predstavil prestižni Globe Theater iz Londona z uprizoritvijo v angleščini. Hamletu sta bili posvečeni tudi dve predavanji v angleščini ravnatelja British School in velikega poznavalca Shakespeara Petra Browna. S svojima predavanjema je Peter Brown pripravil tržaško publiko na sobotno predstavo, ki je lahko za nepoznavalca Shakespeara in Hamleta kar zahtevna, posebno ker je bila v izvirnem jeziku. Predavatelj nas je popeljal v London iz leta 1600, nazorno, živo in duhovito nam je predstavil tisti čas, pa tudi glavne teme, o katerih spregovori Shakespeare v Hamletu, ter s svojim predavanjem navdušil številno občinstvo.

V soboto zjutraj so se na tiskovni konferenci predstavili igralci Globe Theatra, ki so v dveh letih igrali Hamleta na vseh koncih sveta. Novinarji in drugi poslušalci so v sproščenem razgovoru spoznali oba Hamleta (Ladi Emeruwa je Hamleta igral v popoldanski, Naeem Hayat pa v večerni predstavi) ter Ofelijo (Jennifer

državo so nastopili le v enem mestu in Trst je bila edina italijanska etapa te turnee. Italija je bila 192. država, ki so jo obiskali, in tu so Hamleta uprizorili dvestoštiriindevetdesetletič. Igralski ansambel sestavlja dvanajst igralcev: dva igralca, ki igrata vlogo Hamleta, se izmenjujeta, ostalih deset

zelo preprosti, oder je skozi celotno predstavo enako razsvetljen. Režiserja sta se namreč želela čimbolj približati načinu uprizorjanja iz Shakespeareovega časa. Zato dejanje na odru spremlja glasba iz tistega časa, ki jo v živo igrajo igralci na instrumente, značilne za 16. stoletje. Ti s svojim igranjem poskrbijo za zvočne efekte za posamezne prizore (zelo učinkoviti so na primer zvočni efekti, ki spremljajo prikaz duha mrtvega kralja na začetku tragedije). Dvanajst igralcev oblikuje več kot petindvajset različnih vlog. Ta uprizoritev je dokaz, da za dobro predstavo ne potrebujemo bogate scene, kostumov in zahtevnih zvočnih in svetlobnih efektov; prav tako dramskega dela, kostumov in scene ni treba posebej aktualizirati: ko Shakespeareova beseda zaživi na odru, je živa, aktualna in univerzalna ter ne potrebuje dodatkov ali olepšav. O vsem tem priča tudi navdušen aplavz, ki so ga poželi angleški igralci v soboto zvečer. Naj omenim, da je v nedeljo gledališče Globe gostovalo še v Drami v Ljubljani in s to uprizoritvijo je SNG Drama otvorila festival Živel Shakespeare. V Trstu pa se bo niz pobud TShakespeare zaključil 26. aprila v Slovenskem stalnem gledališču, ko bo na sporedu literarno-glasbeni večer My love shall in my verse ever live young. Tu se bo branje Shakespeareovih sonetov prepletalo z izvajanjem skladb anglosaških avtorjev, ki so nastale po navdihu Shakespeareovih besedil.

Manica Maver

Leong). Igralci so prisotnim obrazložili, kako je prišlo do zamisli za ta projekt: leta 2012 je gledališče Globe povabilo igralce iz 37 držav, da so zaigrali Shakespeara v svojem jeziku. Zaradi uspešnosti projekta so upravitelji londonskega gledališča pomislili, da bi lahko ponesli izvirnega Shakespeara v vse države sveta. Tako je nastala ta turneja, ki se je začela 23. aprila 2014 (na Shakespeareov 450. rojstni dan) v gledališču Globe in se bo zaključila spet tam 23. aprila 2016, na 400. obletnico Shakespeareove smrti. Za vsako

igralcev krije v različnih uprizoritvah različne vloge. Igralci so s svojimi pričevanji in številnimi anekdotami z dveletne turnee na tiskovni konferenci navdušili prisotne in vzbudili zanimanje za popoldansko in večerno predstavo. Obe predstavi sta bili povsem razprodani. Triurna uprizoritev, ki smo jo lahko videli v gledališču Rossetti ob 15.30 in ob 20.30, je bila kot že rečeno v angleščini iz Shakespeareovih časov, brez nadnapisov, poskrbljeno je bilo le za kratko obnovo vsakega prizora. Scena in kostumi so

PIKA NA (PESMI) Majda Artač Sturman

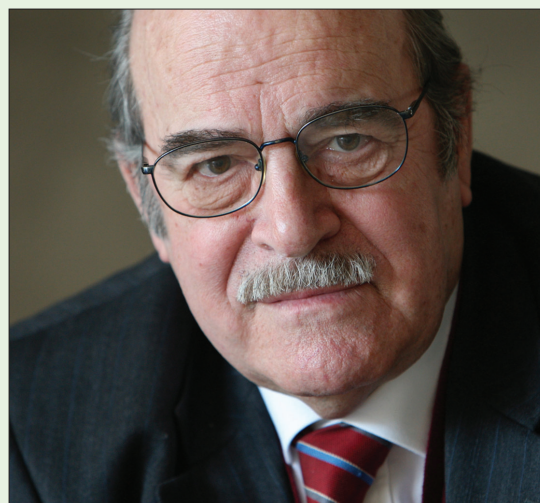
Zel upanje

Neverjetna zel je upanje, spes spei, varljiva spremljevalka v amuletih, vzmet budilke v glavi, kadar dan se toči v noč, vtem ko srce kapljari v votlo in čaka jutra.

In odporna zel je upanje, hope, Hoffnung, trdoživa, prekolneš, zgrizeš jo, izpljuneš pa izleti, stozrno seme, se zarase, ozeleni bohotneje, kot je kilo v prejšnje dni.

O upanje, o zel speranza, nada, nevenljiva prebira strune duše kot s konico noža in vendar, čudodelka, ti je palička za ris, ki zgrbljen sredi njega preživiš.

Miroslav Košuta

smislu. Zel upanje je namreč tisto, kar tako posamezniku kot tudi širši (človeški, narodnostni, jezikovni) skupnosti omogoča vero v prihodnost. V njej je čarobnost elementa amuletov in čudodelnost paličke, s katero je mogoče začrtati ris preživetja. In to kljub temu, da bije kot vzmet budilke v neprespanih nočeh in kljub temu, da se njena trpka glasba izvablja iz duševnih strun boleče, kot s konico noža, in kljub temu, da je človekova

Kolikokrat sem med učnimi urami slovenščine z dijakinjami in dijaki prebirala pesmi Miroslava Košute ter se zaustavila ob njih! Pritegnili so jih igrivi verzji otroške poezije, zlasti duhovite *Basni kratke sape* in *Kriško kraške*, dekleta so se zaljubila v ljubezenske pesmi, največkrat pa smo obravnavali tržaške pesmi (*Caffe' degli specchi*, *Trieste triste*). Eno kitico antologijske pesmi *Ta Trst* sem nekajkrat predlagala tudi kot naslov za razmišljanje o mestu v zalivu. Kaj vse so napisali mladi, kako lepe naloge, nekatere tudi objavljene, so se izlile izpod njihovih peres!

Prav glede na pisano tematsko pahljačo Košutovih pesmi se težko odločam samo za eno, kot je običajno za to rubriko. Pa vendar, izbrala sem verzje iz zbirke *Pomol v severno morje* (*Mladika 2001*), ki so nadvse primerni za čas, ki ga doživljamo, čas nasilja, atentatov, nestrpnosti in negotovosti, saj prinašajo svetlo sporočilo upanja. To je kot rastlina, pravzaprav kot zel: *neverjetna, odporna, trdoživa, nevenljiva* - s temi atributi jo označuje lirski subjekt, ki se v pesmi oddvoji in nagovarja svojega dvojnika. Vse misli se spletajo okrog nje. Lahko jo imenuješ v različnih jezikih, začeniš s klasičnim izročilom: latinski spes, spei priključuje sklanjatveni (nekakšen rotitiveni) vzorec. V vsaki od treh štirivrstičnic se pojavlja poimenovanje v tujem jeziku od latinskega do angleškega *hope*, nemškega *Hoffnung*, italijanskega *speranza*. To ustvarja občutek univerzalnosti in pomena upanja v sodobnem svetu, zarisuje pa neki enotni družbeni prostor ne v globalizacijskem, temveč v civilizacijskem

življenjska drža (marsikdaj) zgrbljena. V poziciji se prepletata temna in svetla plat življenja: zdaj prevladuje prva, zdaj druga. Slogovno je opazna disharmonija (večina verzov je nerimanih in različne dolžine), ki se preko nekaterih asonanc ublaži z rimo treh že omenjenih ključnih pridevnikov. In to na izpostavljenem mestu, na koncu prve vrstice vsake kitice - vsekakor zmaga upanje. Odporna zel je najprej označena kot *varljiva*, a je *trdoživa* in *nevenljiva*.

V drugi kitici, ki predstavlja sporočilno sredico pesmi, se izraz zgosti v paratako, asinseton, klimaks. Kot da narašča napetost: naj si še tako jezen, da zel (upanje)... *prekolneš, zgrizeš jo, izpljuneš, pa izleti, stozrno seme, se zarase, ozeleni/bohotneje*... Efekten je v zgornjih verzih tudi miselni prestop (*enjambement*), kot da poučarja trajanje in prehajanje upanja v čas. To je vzmet življenja, ki (mi) daje upati, da bodo tako v širšem svetu kot tudi v medosebnih odnosih prevladale modrost, preudarnost, strpnost - skratka, človeškost.

Slogovno in jezikovno dodelana pesem bralke in bralce nagovarja z izbornostjo besedišča. Košuta, mojster pesniške besede, kot je lahko Prešernov nagajenec, je s pretanjenostjo poimenoval, kot že rečeno, večni pojem upanja v raznih jezikih, obenem ga je oblekel v poetično alegorijo s stilno zaznamovanimi izrazi, z retoričnimi ter glasovnimi figurami (*dan se toči v noč, kapljari, izleteti, stozrno seme, nada*).

Naj upanje, stozrno seme, nikoli ne zamre!

Pri Sv. Jakobu v Trstu

Zanimivo predavanje o mladinski literaturi

V sklopu pobud za izobraževanje učnega osebja naših šol je pri Svetem Jakobu v Trstu pred dnevi predavala redna profesorica na fakulteti za literarne vede ljubljanske univerze Milena Mileva Blažič, ki velja za eno glavnih izvedenk za didaktiko literature in mladinsko književnost.

Predavanje, namenjeno učnemu osebju, je osvetljevalo novosti na področju didaktike, med drugim je povedala prof. Blažičeva, da gre v smer tako imenovane sistemske didaktike, kar pomeni, da ob vzgoji k branju učitelji posredujejo še druge možne oblike pristopanja do književnosti. Zato je pomemben didaktični pristop, pomembno je na primer, da učenci gredo v knjižnico ali knjigarno, da se udeležijo literarnega sprehoda, da se učitelji zavedajo, da na trgu ne dobimo le tiskanih knjig, ampak so tudi dela v multimedijski obliki, kar je pozitivno. Splošna ugotovitev pa je bila, da je ustvarjalnost na področju mladinske literature zelo živahna in na Slovenskem, a tudi drugod v Evropi predstavlja bolj življenjski del literature.

Kratke

Pisatelj Marko Sosič bo vodil v Slovenskem klubu tečaj kreativnega pisanja

Slovenski klub prireja delavnico kreativnega pisanja s pisateljem Markom Sosičem. Namenjena je vsem, ki bi se radi preizkusili v literarnem ustvarjanju, potekala pa bo ob sobotah dopoldne (okvirno med 10. in 12. uro), in sicer 7., 21. in 28. maja ter 4. in 11. junija na sedežu Slovenskega kluba v Trstu (Ulica sv. Frančiška 20). Število udeležencev je omejeno, prijave zbirajo na elektronskem naslovu slovenskiklub@gmail.com.

V okviru petih srečanj bodo udeleženci pod mentorstvom Marka Sosiča obdelali različne teme. Govor bo na primer o osvobajanju lastnih občutkov, opazovanju dogajanja zunaj sebe in v sebi, izbiri snovi, strukturi zgodbe, novele, romana, izbiri pripovedovalčevih oči, pisanju iz osebne izkušnje, odgovornosti pisanja do sebe in drugih ter še marsičem. Vse navedene teme se bodo med seboj križale in dopolnjevale, obravnavane pa bodo skozi prizmo uveljavljenih slovenskih in mednarodnih pisateljskih imen ter skozi človeško in pisateljsko izkušnjo mentorja.

Odlični posvet o migrantski krizi

V okviru niza "Antifašizem danes" je Slovenska kulturno-gospodarska zveza v Trstu priredila srečanje, na katerem so glede raznih vidikov migrantske krize z zanimivimi ugotovitvami postregli razpravljalci, ki resnično imajo kaj povedati na to temo. Večer v Gregorčičevi dvorani v Trstu je moderiral Igor Kocijančič, bivši deželni svetnik, ki je zaposlen v uradu za priseljevanje tržaške Prefektore. Objasnili so vrsto osnovnih pojmov (na primer migranti, begunci, prebežniki, pribežniki, prosilci za azil) in dejal, da prav z boljšim poznavanjem snovi premagujemo netenje sovraštva in nepotrebnega strahu, ki ga danes načrtno vzpodbujajo nekateri krogi.

Veronika Martelanc z Visokega komisariata Združenih narodov za begunce je predstavila zemljevid oboroženih spopadov in migracij, zakonitosti, po katerih prihaja do selitev, postregla pa je tudi z

Foto: dami@n

dragocenimi številkami. V letu 2015 je na primer prispel v Evropo milijon ljudi, za primerjavo jih je več prišlo v sam Libanon, ki ima štiri milijone prebivalcev. Največ jih beži iz Sirije, Afganistana in Iraka, Italijo je lani doseglo 150 tisoč migrantov, vsi pa seveda niso tu ostali. Martelancova je prikazala tudi postopek za priznavanje političnega azila, s čimer se v Gorici tudi sama poklicno ukvarja. Novinar Stefano Lusa, urednik informativnega programa Radio Capodistria, je prinesel reportersko izkušnjo iz begunskega taborišča Idomeni na grško-makedonski meji. O razmerah v Sloveniji pa je razočaran ugotavljal, da je v zadnjih šestih mesecih spoznal, da sodi slovenski narod po miselnosti še vedno med višegradske države nekdanjega vzhodnega bloka, ki kažejo odklonilen odnos do pribežnikov. Gorazd Pučnik je kot ravnatelj Dijaškega doma Srečko Kosovel, ki nudi zatočišče rosnim mladim beguncem že iz časov vojne na Balkanu, v lanskem letu priskrbel namestitev v naši deželi 300 mladoletnim brez spremstva. Povečini Afganistancem, ki bežijo, da bi se izognili vojskovanju, in fantom iz Bangladeša, ki pa jih pošiljajo družine, da bi gmotno pomagali prek dela v zahodnem svetu. Skratka, selijo se dejansko tisti, ki si to lahko privoščijo, ne pa nujno nek tretji svet ali teroristi.

Kako potekata sprejemanje v posebnih centrih in težavna integracija, je razložil sodelavec solidarnostnega konzorcija ICS Matej Iskra. Ta čas je v Trstu 800 prosilcev za azil. Od razpitih 35 evrov, ki jih država dnevno potrosi za vsakega in ki marsikoga, tudi iz nevednosti, motijo, pa ostaneta posamezniku morda le dva. Zanimiva pa je bila Iskrova izjava, da kaže več gostoljubnosti urbani Trst kot pa Slovenci na Krasu, ki se imajo za zelo odprto družbo, v resnici pa se otepajo tujevc.

Slovenski kulturni klub

Dan mladinske ustvarjalnosti

Tudi letos je mladinska organizacija Slovenski kulturni klub iz Trsta v sodelovanju z Mospom organizirala že tradicionalni literarni natečaj za mlade. Kljub temu da so letos omejili starostno stopnjo piscev na dobo od 14 do 19 let, je na sedežu Mladike prispelo veliko število prispevkov, več kot 50. Za naše razmere gre za odlični odziv mladih, nad katerim se mora veseliti vsa naša skupnost. Trud, ki ga Skk tradicionalno v svoji 60-letni zgodovini vloga v literarni natečaj in v gojenje ustvarjalnega pisanja pri mladih, je neprecenljive vrednosti. S svojimi prizadevanji skušajo najprej preko delavnic za ustvarjalno pisanje, nato pa preko literarnega natečaja mladim pomagati razvijati številne spretnosti, za razvoj katerih v današnji družbi ni veliko priložnosti. Razvoj lastne ustvarjalnosti, še posebej pisne, ima mnoge po-

zitivne učinke. Preko ustvarjalnega pisanja se npr. mladi učijo prepoznavati lastne misli in čustva in jim znati dati glas, učijo se izražanja, elaboracije in poglobitve, razvijanja divergentnega mišljenja, itd. Vse to prispeva h krepitevi samozavesti in vere vase. Ta pa je vsekakor potrebna, tudi ko se odločajo, da se bodo izpostavili in poslali svoj prispevek na literarni natečaj. (Za nekatere je bila verjetno to prva izkušnja, ko so zbrali pogum in v ovojnici poslali svoj skrbno napisani prispevek v verzih ali prozi.) Lahko bi rekli, da skušajo organizatorji s tem natečajem iti proti toku in trendom današnje družbe, ki pisanje in refleksijo zamenjuje s hitrim tempom in prekomerno zaposlitvijo s številnimi aktivnostmi, z avdiovizualnimi sredstvi itd. Lahko bi rekli, da ima prav Slovenski kulturni klub v tržaškem zamejstvu

svoj primat v gojenju ustvarjalnosti pri mladih in iskanju talentov na področju pisnega ustvarjanja, prav zaradi svoje izredno dolge, nikoli prekinjene tradicije.

Kot neobvezni navdih so letos organizatorji izbrali verz pesnika SREČKA KOSOVELA, čigar 90-letnice smrti se spominjamo letos (umrl je 27. maja leta 1926). Prav pred 100 leti (1916.) se je vpisal na realko v Ljubljani in je tam takoj začel sodelovati v srednješolskem literarnem krožku (tudi zato je bil primeren vzor za mlade pisce). Kot izhodišče ali navdih so bili pisecem na voljo citati iz njegovih pesmi, tema in oblika pa sta bili prosti. Posebna komisija prav zdaj prebira in preučuje prispevke, ki so prispeli do termina, in jih bo tudi ocenila. To zastojno funkcijo so sprejeli 3 strokovnjaki na literarnem področju, ki so si kljub izredni zaposlenosti, saj gre za zelo aktivne ustvarjalce, zanjo odtrgali čas: novinar Jurij Paljk, urednik tednika Novi glas, pesnik in pi-

satelj, avtor več knjig; prof. Majda Artač, pesnica in pisateljica, avtorica več knjig in literarna mentorica mnogim mladim; in še prof. Lučka Peterlin Susič, mladinska pisateljica, dolgoletna mentorica mladih v raznih dramskih skupinah v Slovenskem kulturnem klubu.

Kot smo že povedali, je na natečaj prispelo več kot 50 prispevkov, zato bo imela komisija težko delo, da določi zmagovalce - predvidene so le tri nagrade, prispevale pa jih bodo Zadržna kraška banka, Draguljarna Malalan in

Založba Mladika. Ostale najboljše pa bodo javno pohvalili in jih predlagali za objavo v Rasti, mladinski prilogi revije Mladika.

Da bi dali prav vsem udeležencem natečaja primerno veljavo in jih lepo počastili, pa so organizatorji njim na čast pripravili tudi kulturni program, ki bo na sporedu 29. aprila ob 18.30 v Peterlinovi dvorani na ul. Donizetti, 3. večeru so dali naslov "Dan mladinske ustvarjalnosti". Pomembni dogodek, ko bodo slovesno podelili tudi potrdila o udeleževanju na literarnem natečaju, bodo namreč obogatili in poživili nastopi še drugih mladih, ki jim je umetniško udeleževanje pri srcu. Tako se bo nagrajevanje in umetniško branje odlomkov iz nagrajenih del prepletalo z recitacijami, pevskimi in glasbenimi točkami ter z zaključnim družabnim srečanjem.

Na kulturni večer mladih so vabljeni prav vsi, udeleženci, njihovi prijatelji, starši, in sploh vsi, ki jim je pri srcu ustvarjalnost mladih.

AP

MAVHINJE Jurjevanje tržaških skavtov

"Pri svoji časti obljubljam ..."

V nedeljo, 17. aprila, so se skavti kraškega in tržaškega stega zbrali na Jurjevanu, ki poteka vsako leto, ob priložnosti godovanja sv. Jurija, zavetnika skavtov, ko novi člani obljubijo in tako postanejo člani velike skavtske družine. Na travniku pri Mavhinjah je ob 9.00, po glavnem zboru, daroval mašo g. Tone Bedenčič, duhovni asistent Slovenske zamejske skavtske organizacije tržaške pokrajine. V homiliji se je zaustavil pri liku Dobrega pastirja, ki mora biti vzor za voditelje in starše pri vzgoji otrok. Otroci in mladi pa morajo staršem in voditeljem zaupati, da jih vodijo po najboljši poti, saj so jo že prehodili in spoznali. Po maši je duhovnik blagoslovil skavtske rute ter skavte pozval, naj se spomnijo na njihov simbolični pomen, saj je ruta znak skavtske obljube. Skavtska obljuba "Pri svoji časti obljubljam, da bom z božjo pomočjo vestno služil/a Bogu in domovini, pomagal/a svojemu bližnjemu in izpolnjevala skavtske zakone" naj bo torej vodilo prav vsakega tudi neaktivnega skavta. Sledil je obred obljub. Načelnika tržaške pokrajine Nada Petaros in Matia Premolin sta v veliko skavtsko

družino sprejela 11 volčičev in volkuljic za kraški in 3 VV za tržaški steg, v katerega je pristopilo še 8 izvidnikov in vodnic, kraški steg pa je dan prej pridobil 10 izvidnikov in vodnic. Po obredu obljub je višji vod izvidnikov in vodnic pripravil skavtske igre za vse. Po skupnem kosilu, tradicionalni jurjevanjski pašti,

starih volkov- voditeljev, ki so čepeli vsak v bazi ene skupine, z nasprotniki pa so se seveda večkrat spustili v boj s

IV predstavljali kot volilci, izbirali pa so glasove za sončno ali hidroelektrično energijo, voditelji pa so jih pri tem ovirali. Roverji in popotnice so se podali na krajšo pot do Bezgonovega vrha, na poti pa so razmišljali o skavtski obljubi, vodilo življenja vsakega skavta v povezavi s tremi stebri, na katerih sloni

Foto: I. Gabrovec

Foto: I. Gabrovec

ki so jo pripravili odrasli skavti, pa so imeli skavti program, ločen po treh starostnih vejah. Volčiči in volkuljice so skušali za svojo skupino pridobiti čim več

skalpiranjem. Program izvidnikov in vodnic se je tematsko navezoval na nedeljski referendum in imel torej ekološko tematiko. Tokrat so se

skavtizem: služenje, vera in družbenopolitična angažiranost.

Ob 16.00 se je pričel taborni ogenj, ki so ga prejšnji dan postavili izvidniki. Program je bil pester in napet, saj sta oba stega tekmovala, kdo bo boljši v skavtskih veščinah. Kljub prednosti tržaškega stega se je taborni ogenj navezadnje zaključil z izenačenjem. Pred koncem so skavti še očistili travnik, da bi ga pustili boljšega, kot so ga dobili. Prebujena narava in sončno vreme sta skavtom s Tržaškega le še polepšala občuten praznik skavtskih obljub.

Lucija Tavčar

Zapadel je protokol o Proseccu

Poziv rimskemu ministrstvu, naj ga podaljša

Pred nekaj dnevi, točneje 8. aprila, je zapadel Protokol o Proseccu. Slovesno je bil podpisan leta 2010 na vinskem sejmu Vinitaly v Veroni, za kmetijsko ministrstvo je po peresu segel takratni minister Luca Zaia, za Furlanijo-Juljsko krajino pa Luca Ciriani. Veliko je bilo takrat pričakovanj v naših krajih, dejansko pa je rojstni kraj slavne penine ostal suhih ust in z njim tudi celotno tržaško ozemlje, v Venetu pa si še danes manejo roke. Po petih letih in po zapadlosti je namreč

treba z grenkobo ugotoviti, da je protokol ostal mrtva črka. Da bi se kaj spremenilo, so v začetku meseca z deželnim odbornikom za kmetijstvo Shaurlijem in odbornico za teritorij Santorovo sedli za mizo predstavnik Kmečke zveze, Društva kraških vinogradnikov in slovenska deželna svetnika Gabrovec ter Ukmar. V deželni palači na Velikem trgu v Trstu je padla odločitev, da se italijanskemu ministrstvu za kmetijstvo pošlje zahteva po podaljšanju in posodobitvi obvez iz protokola. So-

govorniki so se tudi strinjali, da se na Kras povabi kmetijski minister Maurizio Martina in da se mu v živo predstavi problematika našega teritorija ter pomen uresničitve postavk iz sporazuma.

Po mnenju odbornika Shaurlija je treba protokol nadgraditi, in sicer tako, da bo predvidel nove možnosti za pomoč pri razvoju kraškega teritorija. Med možnimi izboljšavami je Shaurli predlagal ustanovitev svetovalne službe, ki bi vinogradnikom pomagala pri premagovanju birokratskih ovir, predvsem tistih, ki jih postavljajo naravovarstvene omejitve iz Nature 2000. Zaključke sestanka so vsi akterji pozitivno ocenili, zdaj je treba -

spet- od besedi preiti na dejanja. Besed pa so naveličani tudi na samem Proseccu. Pred nekaj dnevi je nekaj nadebudnih domačinov sklicalo javno skupščino z namenom, da pridejo na dan predlogi za dan prosekarja in naših krajev. Na dobro obiskanem srečanju so jih evidencialni več, najpomembnejša pa sta dva. Na prvem mora biti v skupini, ki bo sledila obnovi protokola, tudi predstavnik s Prosecca, po drugi pa naj se omilijo okoliške vinkulacije, ki močno bremenijo ves Kras. Če se nič ne bo spremenilo, bodo predlagali, da se tržaška pokrajina izloči iz meddeželne zaščite Prosecco DOC, kar bi močno omajalo in morda celo ukinito zaščitno oznako. Besed je bilo dovolj, nedvomno gre zdaj za zares.

Slovensko zamejsko numizmatično društvo J. V. Valvasorja Za večjo prepoznavnost Slovencev pri nas!

Slovensko zamejsko numizmatično društvo J. V. Valvasorja je imelo svoj redni občni zbor v sredo, 13. aprila, v gostilni Veto na Opčinah, kjer že dolgo let prijazno gostijo numizmatike in jim dajejo na razpolago svoje prostore tudi za redna mesečna srečanja. Občnega zbora, ki ni bil volilnega značaja, se je udeležilo kar lepo število članov.

Na dnevnem redu je bilo najprej poročilo predsednika društva o opravljenem delu v preteklem letu. Andrej Štekar je izčrpno podal podatke o delovanju slovenskih deželnih numizmatikov, ki so v lanskem letu imeli običajno delovanje, torej mesečne sestanke, društveni izlet in višek lanskega delovanja, ki je bila izdaja medalje. Zamejski numizmatiki si že dolgo prizadevajo, da prispevajo k razpoznavnosti slovenskega dela prebivalstva v naših krajih tudi s kovanjem medalj, to je predmetov, ki se upirajo zobu časa in so lahko torej v dolgotrajen spomin. Lani so izdali že četrto medaljo (prva je bila v čast tisočletnici prve pisemne omembe mesta Gorica, druga ob stoletnici openskega tramvaja, tretja pa ob šestdesetletnici prve omembe Kontovela). Zamisel za medaljo se je rojevala dalj časa, ob raznih pobudah ob 100-letnici začetka prve svetovne vojne so jo posvetili 97. polku avstro-ogrske vojske, ki so ga imenovali

tudi Tržaški pešpolk, saj je bilo njegovo naborno območje na Tržaškem oz. na širšem območju Primorske, sestavljali pa so ga za več kot polovico Slovenci (ostali člani so bili Italijani, Hrvati in Furlani), tako da ga zgodovinarji prištevajo med tako imenovane

no sploh prebarvali z laki, tako da bo sčasoma pridobila lastno patino in posebno barvo; odtis v reliefu tudi ni posebno globok in je podoba na averzu nekoliko zamegljena, prispodoba tega, da s časom obrazi in spomini bledijo, medalja pa ostane kot opomin.

Udeleženci izleta z vodičko v ajdovskem muzeju

“slovenske” polke. Medaljo (ki je bila nakovana decembra 2015) so uradno predstavili v četrtek, 10. marca 2016, v dvorani Alessi na sedežu tržaškega novinarskega krožka (Circolo della Stampa di Trieste). Večera, ki je potekal dvojezično, saj je bil namenjen tudi italijanskim someščanom, se je udeležilo res veliko število ljudi, ki so vsi z velikim odobravanjem sprejeli pobudo take spominske medalje in so aktivno sodelovali pri zgodovinski debati, ki se je razvila po predstavitvi. Posebnost medalje je, da so jo skovali iz bron na način, ki so ga uporabljali pred sto leti, torej nima kovina nobenih primesi in je niso naknad-

Medaljo je torej svetovno znani umetnik Rudi Španzel, ki je narisal motiv na averzu, napolnil z mnogimi simboli. Slovensko zamejsko numizmatično društvo J. V. Valvasorja je z izdajo medalje, ki bo ostala v trajen spomin naših dedov in pradedov, ki so se borili v prvi svetovni vojni, in je opomin na vojne grozote vsem našim potomcem, zadelo v črno, saj so prejeli mnogo pohval in je medalja skoraj že pošla. Medalje so od nekdanje nastale kot darilo, slovenski tržaški numizmatiki so tokrat tako “darilo” posvetili svojim prednikom. Nalašč pa so ta projekt izvedli čim bolj mednarodno: ideja in režija se je rodila med Slovenci v Trstu, iz-

delali so jo uveljavljeni umetniki iz osrednje Slovenije, nakovali so jo na Hrvaškem, posvečena pa je vsem tistim, ki so trpeli med prvo množično morijo, ki jo je zabeležilo človeštvo.

Na občnem zboru je Štekar med svojim podajanjem poudaril, da so numizmatiki lani spet organizirali društveni izlet na zgodovinsko tematico, in sicer po sledih bitke pri Frigidu, obiskali so tudi Ajdovski muzej, in sicer 25. aprila 2015, udeležila pa se ga je res velika skupina ljudi. Blagajnik društva Stan-ko Flego je nato predstavil lanske letne prihodke in izdatke in z za- doščanjem ugotavljal, da člani večinoma redno plačujejo članar- ine in tako pripomorejo, da ima društvo zdravo blagajno. Pred zaključkom občnega zbora se je raz-vila zanimiva debata o nadaljnjih podvignih numizmatičnega društva, ki letos praznuje svojo dvajsetletnico neprekinjenega delovanja (saj je nastalo na Opčinah leta 1996). Govor je bil o nakupu raznih knjig na numizmatično tem- atiko, saj društvo razpolaga z za- vidljivo bogato knjižnico, ki je lah-ko zanimiva za marsikatero zgo- dovinarja. Mnogo je bilo predlo- gov za izlete in tudi želja, da bi spet obiskali Numizmatični kabinet pri Narodnem muzeju Slovenije v Ljubljani.

Slovensko zamejsko numizma- tično društvo J. V. Valvasorja ima torej zelo živahno in plodno delo- vanje. Kdorkoli bi si želel bliže spoznati to zanimivo zgodovinsko področje, ki ga ponuja numizma- tika, pa se lahko oglasi vsako dru- go sredo v mesecu v gostilni Veto na Opčinah pri Trstu po 20.30, ko se redno srečujejo zamejski nu- mizmatiki.

(MP)

Obvestila

Romanje v Medjugorje od 6. do 9. maja. Odhod avtobusa zgodaj zjutraj z glavne avtobusne postaje v Novi Gorici s postankom v Rožni Dolini in na Kozini pri Trstu. Pozno popoldne prispemo v Medjugorje. V naslednjih dneh bogoslužje in sv. maša in vzpon na Križevac. Vračamo se v ponedeljek, 9. maja. Prijave: Darko tel. 0039 3703201305 ali tel. 0481 23121; Ana 05 3022503 in pri župniku Jožetu Markuži tel. 0039040229166. Slovenski in

italijanski državljani potujejo z osebno izkaznico.

Društvo Finžgarjev dom vabi v četrtek, 21. aprila, na šesto predavanje “Za osebno rast, vzgojo in boljšo družbo”. V Finžgarjevem domu (Dunajska cesta 35 na Opčinah) bo ob 20. uri govorila vrhunska slovenska predavateljica, mag. Irena Deželak na temo “Kako izboljšati učinkovitost komunikacije v osebnih in poslovnih odnosih”. Predstavila jo bo programistka Radia Trst A Elena Leghissa.

Občni zbor Slovenskega dobredelnega društva

Slovensko dobrodelno društvo bo imelo v četrtek, 28. aprila, redni občni zbor na svojem sedežu v ul. Mazzini 46 v Trstu. Prvo sklicanje bo ob 17.30, drugo pa ob 18. uri.

Tokrat ne gre za volilni občni zbor, člani pa bodo pregledali dejavnosti v preteklem letu in se pogovorili o novih načrtih.

Preteklega 18. marca je društvo slovesno podelilo študijske nagrade 29. natečaja Mihaela Flajbana in pa nagrado Irene Srebotnjak v skupni vrednosti 8.500 evrov. Že pred tem je porazdelilo kakih 6.000 evrov za pomoč potrebnim družinam pri manjših stroških za različne šolske dejavnosti učencev in dijakov vseh slovenskih večstopenskih šol v deželi.

Opazanja pupe iz celinske Slovenije, ki je v zamejstvo prispela po skrivnostnih poteh ljubezni

KRASNI KRAS (9)

Fenomen kure ali “Kako naj te vendar koklja – brčne?”

Barbara Fužir

Kako Slovenci v tujini opišemo Slovenijo? “Ju nov, dat is d smol kantri nekst tu Itali (but, šejp of a but) in the šejp of a čiken!” Ja, ker je to bistveno, da tujci vedo o Sloveniji. Da je v obliki kure. Ni važno, če imamo to osnovno predstavitev pri ameriškem predsedniku, univerzitetnem profesorju južnoslovenskih jezikov kje v Pragi (ki verjetno ve več o znamenitih Slovenceh kot mi sami), arabskem dobavitelju – pričakujemo, da se bodo vsi zainteresirani z lupo lotili globusa in na njem iskali drobčno kokošo ...

Slovenska obsedenost s kokošmi je zagotovo svojevrsten fenomen. Včasih vreden tudi zaskrbljenosti za mentalno zdravje slovenskega življa. Tako ni v obliki te živali samo država tam čez, kjer ceneje kupujemo hrano, bencin in frizerske storitve, ampak je ta žival tudi sestavni del slovenskega jedilnika. Perutnina in jajca so namreč eno izmed redkih področij prehrane, kjer je Slovenija, ta dežela v obliki kure, samooskrbna. Drugod pa globoko uvozno prijateljuje s svojimi sosedi, pa ni važno, katere oblike so že te. Tako Italija v Slovenijo npr. ne uvaža samo škornjev, četudi so moji starši in njihovi prijatelji pred osamosvojitvijo v Trst in na Opčine veliko hodili nakupovat tudi te (poleg levisk, seveda).

A dovolj petelinjenja. Jezik je področje, kjer lahko, če ga le poslušas v njegovih najbolj pestrih odtenkih, spoznaš marsikaj o ljudeh in kraju, kjer si. Že na področju raznih fraz in pregovorov slišim precej razlik med za- in tam-mejstvom. Tukaj tudi v sveti jezi ljudje nadvse vljudno govorijo o razbijanju škatel, čez mejo pa se v skladu s perutninsko filozofijo razbijajo jajca (no, morda ne ravno kokošja). A da ne bomo čepeli kot petelini na kupu gnoja, je treba podrezati v samo srčiko jezika.

Zamejci vedno poudarjajo, da govorijo lepšo slovenščino kot “mi tam čez”. Ko jih prijazno pobaram po argumentih (in se zadržujem, da jim ne bi takoj omenjala dvojine), slišim, da smo popolnoma onesnažili materinščino z angleščino. Da je Ljubljančane pravzaprav že kar nemogoče razumeti. Ker “vokajo doga, gledajo klavde” in podobno. Čeprav sama osebno, pri sežem, še nisem nikogar, niti v prestolnici, slišala govoriti tako, priznam, da sem tudi sama prevzela ful angleških spo- sojenk, a da nisem nič kaj manj “kul”. Vsaj ob zadnji besedi se moji zamejski prijatelji že krohotajo ... Nad jezikom ne moremo bdeti kot koklja nad piščeti, a hkrati se tudi ne moremo sprenevedati, da imamo kurje možgane.

Ko sem spoznala svojega dra- gega, sem ga razumela bore malo. Kot sem že enkrat zapi- sala, sem se zaljubila tudi v to, da je zvenel kot Iztok Mlakar, četudi bi mi lahko rožice pro- dajal ali fige sadil. Ko je prva začaranost popustila, sem si vendarle zaželela razumeti, kaj neki mi sporoča ta “figo” zamejec. Ves čas je imel na je- ziku – sadje. To je bilo figo, ono je bilo figo, včasih kaj tu- di ni bilo – figo, seveda. Ko se je kdo preveč po petelinje na- pihoval, je rekel, da se samo dela – figo, seveda. Mislila sem, da mi bo pomagal itali- janski slovar. Ne, ni. Figa je figa, a dragi je očitno držal fige v žepu, saj je užival v mojih za- mejsko-prevajalskih zagatah. Iskala sem in iskala izvor ali vsaj preneseni pomen njego- vih besed in – tako kot tudi slepa kura zrno najde – ugotovi- la, da moram njegova besedi- la tolmačiti v mešanici tržaščine, kraščine in še ene, do sedaj še neodkrite – la- tovščine.

Mat’ kurja, prisežem, ni bilo lahko. A mi je eno figo mar, glavno da se imamo figo in da nas koklje ne brcajo (preveč).

Društvo Finžgarjev dom

Vrhunska predavateljica Irena Deželak o izboljšanju komunikacije

Hitri tempo, s katerim živimo v današnjih časih, nas postavlja pred nove izzive, nove probleme, kra- de nam čas, ki bi moral biti na- menjen pristnim, prijateljskim odnosom in kvalitetnim raz- merjem v družini. Ali je sploh možno uskladiti uspešnost v po- klicu, obenem pa poskrbeti za osebno življenje in kakovostne družinske odnose? Kako si po- magamo, če smo zaradi vsega dela pretrujeni in pod stresom? Ali obstajajo strategije, ki nam pomagajo pri organizaciji časa;

ali obstajajo metode, ki nam do- voljujejo kvaliteten skok na vseh področjih? Nekatere izmed njih nam bo gotovo posredovala pre- davateljica mag. IRENA DEŽELAK v četrtek, 21. aprila, v Društvu Finžgarjev dom. S tovrstnimi vprašanji se pre- davateljica ukvarja poklicno in na svojih številnih predavanjih po širni Sloveniji (Deželakova je dvakratna dobitnica prestižne nagrade TOP 10 PREDAVATELJ ter dobitnica najvišje nagrade na Treningu Dale Carnegie) in poslušalstvu prepričljivo ute-

meljuje, da je dobra komunika- cija primarnega pomena za vse kvalitetne odnose. Ničkoliko- krat se zgodi, da pride do nespo- razuma in slabe interpretacije sporočila, kljub temu da je bilo dobronamerno ali – po našem mnenju- zelo jasno in razumljivo. “Šumi” v komunikaciji so večkrat, kot bi si lahko mislili, krivi za zamere in odtujitev med ljudmi.

Ga. Deželak predava tudi o po- menu čustvene inteligence, ki so jo v svetu odkrili šele v zad- njem času, saj so prej pripisovali dobrim in uspešnim voditeljem in delavcem predvsem in samo lastnosti, kot so npr. tehnično znanje in racionalnost. Irena Deželak bo objasnila, katere so najpomembnejše lastnosti za uspešnost in kaj so strokovnjaki

AP

MATEJKA PETERLIN MAVER

26.4.2008

... česar ne zamete zimski čas,
kar sije venomer kot draga ruda,
je luč srca.

Cene Vipotnik

Na Tarčmunu, v Matajurju, Marsinu, Ruoncu, Kosci in Obuorči

Procesije po poljih ob godu sv. Marka

Kot tradicionalno bodo v ponedeljek, 25. aprila, tudi letos procesije sv. Marka, med katerimi se prepevajo litanije vseh svetnikov (ali moli rožni venec) in se blagoslovljajo polja Gospodu v zahvalo za vse, kar nam daje v vsakdanjem življenju. Na Tarčmunu bo procesija krenila ob 8. uri od cerkve skozi vasi Jelina, Mašera, Garbrovica, Polava, Čeplesišče

skozi vasi Barca, Gorenje in Dolenje Pečnije, Starmico, Ložac ter spet v Matajur, kjer bo sledila sveta maša. Nato domače društvo poskrbi za kosilo in veselo srečanje med ljudmi. V Roncu pripravijo procesijo vaščani, ki se ob 9. uri zberejo pri cerkvi sv. Lenarta v Ošjaku. Šli bodo skozi Butera, Tuomac, kjer bo sveta maša ob 9.30, nato proti Vodnjaku do Bizonte, kjer se bo slavje

Pocero in Gorenji konec do cerkvice sv. Lovrenca, kjer bo ob 11. uri sveta maša. Procesija se nato zaključuje pri Obalah, kjer bo v stari mlekarnici na voljo kaj za pod zob. V Kozici se bo procesija začela ob 9. v vasi Poštak, od koder bodo šli do Gorenje Kozice in nato do dolenjega konca vasi, kjer bo v cerkvi sv. maša. V Oborčah se procesija začne ob 8. uri, šla bo skozi vas Podklanec do Kodermacev, kjer bo ob 11. uri sveta maša, ki jo bo daroval praproški župnik pater Elio Battaglia. V soboto, 30. aprila, se bo pričela procesija ob 14.30 pri Cedronu. Krenila bo skozi Podbarnas, Polje in Gorenji Barnas vse do Koste, kjer bo maša. V nedeljo, 24. aprila, bo na Lesah praznik Matere dobrega sveta. Ob 11. bo sveta maša s procesijo s sveto podobo Device Marije. V soboto, 30. aprila, bo ob 18.30 sveta maša v Topolovem, nato bo procesija do kapelice sv. Jožefa, do katere pelje stezica, ki gre proti gori Svetega Martina. V nedeljo, 22. maja, se bo ob 11.30 v Hostnem pričela procesija iz kapelice v vasi do cerkvice sv. Matije, kjer bo sveta maša, nato bo sledilo družabno srečanje.

L. B.

in se nato ponovno vrnila k cerkvi, kjer se bo slavje zaključilo s sveto mašo. V Matajurju se procesija začne pred cerkvijo ob 9. uri in gre

zaključilo s krožnikom pašte in veselim druženjem. V Marsinu se procesija prične ob 9. uri pri cerkvi v Dolenjem koncu, šla bo skozi

Mešani cerkveni zbor iz Devina Slovenske velikonočne pesmi v Cortini

Ne zgodi se pogosto, da bi se lahko cerkveni zbor na nedeljo odpravil na izlet, oziroma gostovanje. Mešani cerkveni zbor iz Devina se je v nedeljo, 10. aprila, brez skrbi odzval na povabilo, da bi pel pri zadnji dopoldanski nedeljski maši v Cortini d'Ampezzo, saj je doma med mašo pel župnijski mladinski zbor. Izletnike je po poti spremljala sijoča spomladanska svetloba in pot v Cortino je bila že sama po sebi lepo doživetje. Pevci so hiteli v lepo župnijsko cerkev sredi Cortine, ki je posvečena apostoloma sv. Filipu in Jakobu manjšemu. Na velikem koru kraljujejo odlične trimanualne orgle, ki jih je leta 1954 izdelal orglarski mojster Mauracher iz Linza, leta 2002 pa jih je obnovil mojster Andrea Zeni. Devinske pevce je na ta instrument spremljal doberdobski organist Dario Bertinazzi, medtem ko je devinski organist Herman Antonič za to priložnost dirigiral mešani cerkveni zbor, ki je zapel Vodopivčevo latinsko mašo In honorem SS. Coridis Jesu in več slovenskih velikonočnih in evharističnih pesmi. Ob koncu svete maše, ko se je domači župnik in dekan Paolo Ar-

noldo zahvalil za obisk in pevsko obogatitve liturgije, pa je zbor za sklep zapel Mavovo priredbo Kubikove Raduj se, Kraljica nebeška in Cvekovo Skalovje groba se razgane ter požel naklonjen aplavz s strani zbranega občestva. Petje devinskega cerkvenega zbora pa je pohvalil tudi Denis Catenazzi, zborovodja tamkajšnjega župnijskega zbora, ki je med mašo asistiral ob orglah. V kolikor je odpadla svečanost pred spomenikom padlim v prvi svetovni vojni, so se po maši pevke in pevci iz Devina ter ostali spremljevalci z vlečnico odpravili v planinsko kočjo ob smučiščih

Faloria na 2123 metrih nadmorske višine, kjer je bilo še veliko snega in tudi smučarjev. Kar lepa skupina mladih pevk in pevcev je po kosilu na velikem balkonu ustvarila krog in zadonele so skavtske pesmi, kmalu nato pa so se jim pridružili še ostali. Peter pri harmoniki, Tina in Marko z baritonoma in Danijel s kitaro so ustvarili pravo veselico. Slovenskim narodnim, Avsenikovim in Slakovim valčkom in polkam so sledile zborovske pesmi, tako da so kmalu ustvarili veslo vzdušje, ki je bilo očitno nalezljivo tudi za prisotne goste, ki so godce in pevce ter plesalce spodbujali s

ploskanjem. Pred vrnitvijo so si izletniki iz Devina še ogledali središče Cortine, občudovali srenjsko hišo ob cerkvi in nato v avtobusu s petje in igranjem poskrbeli, da je povratna pot minila še prehitro.

M. K.

Koprski škofijski arhiv

Dragocenosti so na varnem

Že vse od obnovitve koprške škofije je tlela velika želja, da bi uredili arhiv z dragocenimi matičnimi knjigami, ki so nastale po primorskih župnijah. Konec lanskega leta je slednjič odprl vrata nov škofijski arhiv in v nekaj tednih sprejel že skoraj vse primorske župnijske matične knjige. Tako so dragoceni stoletni rokopisi, mnogi vezani v usnje in pergament, rešeni pred nevarnostmi, ki so nanje prežali v starih in vlažnih prostorih praznih župnišč. Z novim arhivom je njegovo vodenje prevzel mladi duhovnik Luka Tul (35), ki je na novo delovno mesto prišel "oborožen" s formalnim znanjem magistra znanosti cerkvene zgodovine in praktičnimi izkušnjami dela v arhivih. Študiral je v Rimu, ko pa po njegovih besedah še ni bilo dogovorjeno, da bo postal škofijski arhivar.

Nekateri duhovniki, pa tudi verniki, so se zelo težko poslovili od matičnih knjig. Župnijski arhivi so ohranili samo še matične knjige iz obdobja zadnjih sto let. So pa jim ostali prepisi, uradni zapiski, pa tudi stari urbarji. V nekaj letih, ko bo vse gradivo tudi digitalizirano, pa bodo župnije dobile knjige nazaj v elektronski obliki. Arhivska stroka namreč nalaga, naj se stare knjige dajo na eno mesto, v en arhiv, kjer je najbolje poskrbljeno, da se bo ta dediščina ohranila za prihodnje rodo. Gre pa za veliko dela, pravi mag. Tul: "Digitalizacija poteka počasi, saj je v arhivu zaposlen samo en človek. Spričo količine gradiva in drugega dela bo postopek trajal vsaj dve ali tri leta".

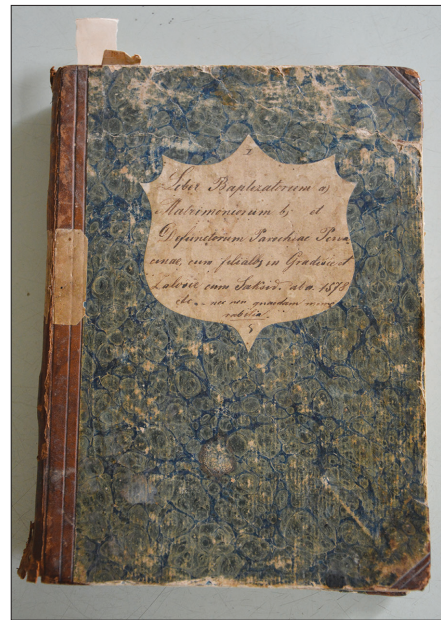
Knjige so danes za nekatere precej oddaljene, če pomislimo, denimo, da je za stare matične knjige iz Bovca treba narediti pot, ki traja dve uri. Zato je posebej med nekaterimi duhovniki zelo živa ideja, da bi se del knjig hranil v posebnem oddelku arhiva, ki bi ga vzpostavili v Novi Gorici ali na Sveti Gori. Zakaj se to ni uredilo, ni treba veliko ugibati, saj je že glavna stavba novega arhiva bila za škofijo precejšen zalogaj. Primorski verniki so zato imeli tudi nabirko. Je dislocirana enota vendarle še v načrtu za prihodnost, smo vprašali Luka Tula, ki je odgovoril: "Ideja o podružnici v Novi Gorici je bila precej živa. Glede na trenutne razmere pa zdaj ne morem napovedovati njene uresničitve". Ko so bile knjige razrezane po več kot sto župnijah, je bilo raziskovanje velikokrat težavno in za župnike, skrbnike arhivov obremenjujoče. Veliko časa so namreč morali porabiti z različnimi ljudmi, ki so iskali svoje predni-

ke. Če je šlo za zgodovinarje, ki so gradivo znali uporabljati in paziti, da se ne bi kaj uničilo, ni bilo problemov. A velikokrat so v arhive zahajali tudi preprosti ljudje brez vsakega znanja, ki so potem

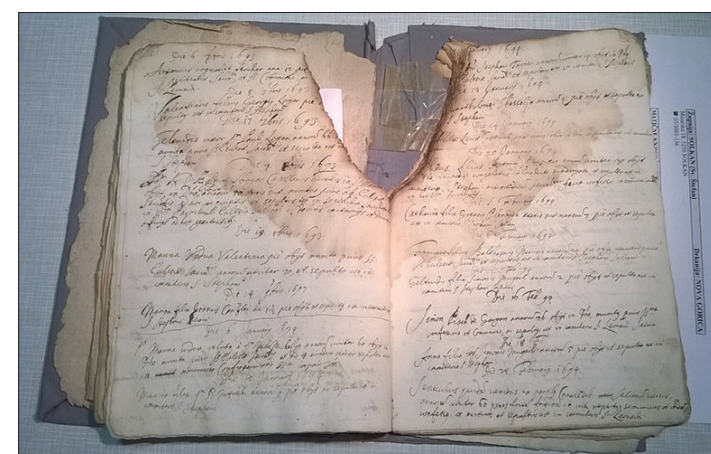
večji obisk v njem. Prevzem gradiva iz župnij je preusmeril raziskovalce k nam. Za zdaj ni bilo pritožb nad delom v arhivu, po goji dela in podobno. Smem torej sklepati, da so stranke zadovoljne".

Seveda so tudi v koprskem arhivu omejitve. Vsak arhiv ima namreč svoj pravilnik. Poglejmo nekaj pravil. Fotografiranje je možno proti plačilu. Če to primerjamo s tržaškim nadškofijskim arhivom, je v slednjem fotografiranje možno brez vsakih omejitev. V goriškem nadškofijskem arhivu pa je za vsako fotografiranje treba pridobiti podpis škofa. V enem dnevu v Kopru lahko stranka pregleduje največ štiri knjige. V Gorici in Trstu ni nobenih omejitev glede tega, v ljubljanskem nadškofijskem arhivu pa lahko stranka dnevno dobi vpogled v devet knjig.

Kaj pa arhivi, ki so bili predvsem v prvi ali drugi svetovni vojni uničeni (Marežige, Rihemberk)? Prepise teh knjig namreč hranita nadškofijska arhiva v Gorici in Trstu. Bodo tudi te knjige prišle v Koper? "Prepisi matičnih

duhovnike obremenjevali s svojimi zahtevami za iskanje prednikov. Kljub veljavnemu ceniku za strokovno pomoč so le redki duhovniki takim obiskovalcem tudi

kaj zaračunali. Je pa v povojnih letih kar nekaj listov iz različnih matičnih knjig bilo na skrivaj iztrganih in ukradenih. Nevarnosti so bile tudi drugačne narave. V nekem arhivu na severu Primorske je skrbni župnik matične knjige v podružnici zaklenil v staro blagajno. A glej, prišli so lopovi in misleč, da so v blagajni dragocenosti, odnesli težko blagajno. Ko so jo skriti slednjič uspeli odpreti, so bili nad dragocenostmi razočarani in so vse skupaj odvrgli. Na srečo so policisti blagajno z maticami našli. Na nesrečo pa so nepridipravi pri nasilnem vdiranju v blagajno uporabljali mastno, ki jo je sedaj s knjig treba odstraniti. Zdej teh težav ni več. Arhiv v Kopru je odprt za obiskovalce vsak ponedeljek in četrtek od jutra do popoldneva. Kako na to gledajo obiskovalci, kakšni so odmevi, smo povprašali arhivarja. "Otipljiv odmev na odprtje arhiva je

knjig iz Marežig so že digitalizirani in računamo na to, da jih bomo v kratkem imeli tudi pri nas. Za Rihemberk oz. Branik pa mora ta postopek še steči", odgovarja Tul.

Arhiv se lahko pohvali, da hrani najstarejše slovenske matične knjige iz 16. stoletja. Tri najstarejše so nastale v istrskih mestih Izola, Piran in Koper (na fotografiji), kjer so večinoma vpisani Italijani. Najstarejša v celoti "slovenska" matična knjiga pa je nastala v Prvačini in imela srečo, da je preživela v času, ko so partizani zasedli župnišče in uničili nekaj starih matičnih knjig. Danes, 438 let po nastanku, je knjiga na varnem v novem škofijskem arhivu (na fotografiji). Najstarejše matične knjige pa so bile tudi razstavljene na potujoči razstavi Zakladnice spomina, ki se je nedavno zaključila v Pokrajinskem muzeju v Kopru.

Tino Mamič

Na pobudo videnskega združenja ALPI Šola slovenščine v Ravnah na Koroškem

Vidensko združenje ALPI že tretje leto zapored na začetku junija organizira štiridnevno šolo slovenščine v Sloveniji. Letos bodo gostovali v Ravnah na Koroškem. Dejavnosti bodo potekale od 2. do 5. junija. V ju-

tranjih urah so v programu ure slovenščine, medtem ko popoldne si bodo tečajniki ogledali razne znamenitosti kraja, kot so: rudnik železa, katerega si je možno ogledati s kolesom; goro Peca, pod katero počiva kralj Matjaž; domačijo

Prežihovega Voranca; Ivarčko jezero in na poti proti domu Logarsko dolino.

Tečaj je namenjen vsem, ki bi radi od blizu spoznali slovensko stvarnost. V prvi vrsti obiskovalcem tečaja slovenskega jezika (vseh je trideset), ki poteka ob ponedeljkih v sklopu projekta Interkultura pri videmski občini.

Trenutno je za šolo slovenščine v Ravnah še nekaj prostih mest. Za več informacij lahko pokliče na številko 3395813355.

Papež Francišek se ne zavzema za noben družbeni sistem, ampak se trudi za dobrobit ljudi

Napovedi o vključevanju beguncev v slovensko družbo!

V Sloveniji nastaja veliko dogodkov pomembnih za celotno družbo in državo, toda jih izvajajo in ocenjujejo na različnih ravneh. Vlada, denimo, deluje skladno s svojimi težnjami in koalicijsko pogodbo, pri čemer pa doslej ni napravila skoraj nič pomembnega za državljane. Zaradi tega obstaja veliko nezadovoljstvo in kritik na vseh področjih t. i. civilne družbe. Očitno je tudi, da se premier Miro Cerar krčevito oklepa oblasti in je odločen, da ostane na njenem vrhu bolj, kot pa je, denimo, to znal v svojem mandatu Janez Janša. Upošteva razmere je najbrž najbolj primerno izhodišče in napotilo za delo časnikarja tisto, kar je pred kratkim na prvi strani tednika

Družine zapisal msgr. Alojz Uran, upokojeni nadškof, metropolit. Zatrnil je, "da je življenje močnejše od smrti, ljubezen močnejša od sovraštva, dobrot močnejša od hudobije in svetloba močnejša od teme". Toda najbolj aktualno je vprašanje, ki ga postavljajo v politiki in v bolj osveščenem delu slovenske javnosti o tem, "kdo je papež Francišek in kakšna je njegova smer". V slovenskih kinematografih, celo v neki odročni vasi v Breginjskem kotu, od Velike noči naprej predvajajo film z naslovom "Papež Francišek: pot do svetega sedeža"; zaradi njegove vsebine se v Sloveniji papeža ne prestanto polašča politična levica. Aktualnost tudi v Sloveniji popularnega in čedalje bolj poslušane ga sv. očeta je v tedniku Družina v daljšem komentarju ocenil teolog in publicist Ivan Štuhec. Ta poudarja, da sedanji papež ne rešuje nobenega družbenega sistema, "saj je v središče svojega delovanja postavil človeka in njegovo odgovornost v družbi in

življenju". Pisec komentarja je zato lahko prepričljiv v dokazovanju, "da papež Francišek ni levičar, pa tudi desničar ne". Tisto, kar se zdaj zdi najpomembnejša zadeva v Sloveniji, ki bo

ski politiki, ki jim ovire na meji niso všeč, npr. Matjaž Hanžek, nekdanji varuh človekovih pravic, bi bili pripravljene sprejeti kar 200.000 islamskih beguncev, skromnejši Luka Mesec pa naj-

nega sodišča, ugotovil, "da je v Sloveniji čedalje več znakov, ki opozarjajo, da nam ni uspelo s prehodom iz totalitarne v pluralno in demokratično državo, ki spoštuje človekove pravice. To pomeni, da ni uspelo vzpostaviti države, kjer vlada pravo po načelih pravičnosti in ne pravo po načelih totalitarizma". Tudi zaradi tega levičarski časnik Delo noče ugotavljati slovenskih imen v davčnih oazah. Časnikarka Dela Anuška Delič, ki se z zadevo ukvarja in poročanje časopisa usmerja, ni doslej razkrila še nič takega, česar javnost doslej še ne bi vedela. Ugotavljajo, "da ni napravila ničesar, kar bi škodovalo slovenski eliti".

Med dogodki, vrednimi kritike in obsojanja, ki pa o njih javnost malo ve, je hujškanje stranke t. i. demokratičnih socialistov, ki jih vodi Luka Mesec, zoper skupino državljanov, ki poskuša pred ljubljansko porodnišnico z molitvijo opogumiti matere, naj ne zavrejo svojih še nerojenih otrok. Statistika je neusmiljena, ko ugotavlja, da je bilo od leta 1955 pa do sedaj v Sloveniji zavrženih kar okoli 600.000 še nerojenih otrok, ki bi postali naši sonarodnjaki in sodržavljani. Najhuje je bilo v letih od 1975 do 1985, ko je bilo v Sloveniji splavljenih 42 odstotkov otrok. Najstarejši od splavljenih bi imeli sedaj okoli 60 let, bili bi lahko starši, ali celo stari starši. Lahko povsem resnično ocenimo, da imamo zaradi splavljenih otrok v Sloveniji demografsko vrzel, ki dosega od milijona do milijona in pol ljudi. Pesnica in umetnica Svetlana Makarovič je v zadnji številki Pogledov, zdaj že ukinjenega štirinajst dnevnika za umetnost, kulturo in družbo, citirala svojega očeta, in naj bi vsako jutro, ko se je zbudil, rad rekel

lahko imela dolgoročne, celo usodne posledice za slovenski narod, je vključevanje migrantov oz. beguncev v slovensko družbo in državo. Napoveduje ga Boštjan Šefic, državni sekretar v notranjem ministrstvu, ki je seveda tudi glasnik vlade in koalicije. Po njegovem prepričanju "bomo Slovenci skupaj ustvarili lepo, pozitivno in spodbudno okolje za begunce, jim pokazali, da smo sodobna država ter odprta in strpna družba". Sodeč po stanju in odmevih, največji del slovenske javnosti zavrača želje in napovedi državnega sekretarja v notranjem ministrstvu. Boštjan Šefic molči o tem, da je v Sloveniji samo enajst državljanov pripravljenih dati svoje stanovanje v najem kaki begunski družini. Med njimi ni nobenega bogataša ali politika. Tudi je očitno neskladje med Šeficevo dobrodošlico beguncem in dejstvom, da na slovensko-hrvaški meji še vedno stoji 156 kilometrov dolga ograja oziroma tehnična ovira za prehajanje beguncev. Nekateri levičar-

manj 50.000. Vsem prišlekom bi podelili državljanske pravice in ugodnosti, kakršnih nimajo naši upokojenci s 40-letni upokojenske dobe, ki so ves čas delali za državo in sebe, plačevali davke in druge prispevke, sedaj pa jih je skromna pokojnina pahnila v revščino. Ker namerava sedanja oblast prihajajočim beguncem podeliti tudi volilno pravico, to kaže, da si hoče na ta način zagotoviti zadosti močno volilno bazo, da bi bili zdaj vladajoči lahko v prihodnje ponovno izvoljeni. V javnosti tudi opozarjajo, da večini beguncev ne pride na misel, da bi se podredili oz. prilagodili slovenskim razmeram, saj imajo drugačne namene. V Sloveniji, državi, ki jim je oz. bi dala zatočišče, nameravajo sčasoma prevladati in jo preoblikovati tako, da bi bila naša ureditev popolnoma soglasna z vero, ki jo s seboj prinašajo begunci. V daljšem in poglobljenem intervjuju, objavljenem v novi številki tednika Demokracija, je tudi Miroslov Mozečič, predsednik ustav-

Prekleti svet. Tako misli tudi sama sedaj, "ko ni niti približno tako slabo, da ne bi moglo biti še veliko slabše". Na kritiko o sovražnem govoru, ki ga je uporabila na lanskem Knjižnem sejmu, ko je za poslanca Nove Slovenije Jožefa Horvata, duhovnika Branka Cestnika in politika Aleša Primca dejala: "Bolj ko jih gledam, bolj mi je žal, da niso bili splavljeni, ko je bil še čas". Zdaj je v zadnji številki Pogledov pojasnila, "da se njeno mnenje ni toliko nanašalo na prva dva, temveč na Aleša Primca in njegovo drhal".

Drugače, s povsem drugih izhodišč, v zadnji številki Pogledov razmišlja Renata Salecl, filozofinja in vsestranska intelektuala. Po njenem mnenju Slovenija "nenehno cepeta in caplja in tudi v EU poskuša ugotavljati, kakšna je, denimo, želja Bruslja ali katera bi bila tista pot, da bi bili ljubljani s strani velikih političnih igralcev. V teh trenutkih krize Slovenija na žalost nima vo-

diteljev, ki bi lahko razmere pomirjali. Predvsem to velja za Boruta Pahorja, predsednika države, in za Mira Cerarja, predsednika vlade". Pomenljiva je tudi misel pisatelja in akademika Borisa Pahorja, zapisana v intervjuju z njim, objavljenim prav tako v zadnji številki Pogledov. Prepričan je, "da družba ni vredna, da je toliko ljudi v življenjem plačalo za svobodo. Če je svoboda samo to, da delaš kariero zase in da je v življenju pomemben samo denar, potem so tisti ljudje v taboriščih umrli zaman".

Še novica, ki zelo odmeva v javnosti. V porodnišnici v Postojni, ki velja morda za najboljšo v Sloveniji, je zdravnik naredil napako pri porodu novorojenčka družine iz Nove Gorice. Novorojenček je dobil trajne poškodbe možganov. Porodnišnica v Postojni bo morala družini plačati kar okoli 800.000 evrov odškodnine. Seveda bodo tudi ta denar morali dati davkoplačevalci.

Marijan Drobež

Kratke

Krajani Bilj želijo v stari opekarni urediti muzej

Zaradi usode stavbe stare opekarnice - frnaže so se nedavno na zboru krajanov zbrali krajanje Bilj. Odločali so se o tem, ali bodo del stavbe prodali zasebniku, ki bo po obnovi v delu uredil industrijsko proizvodnjo, ali pa bo Občina Miren-Kostanjevica poskušala dobiti denar za obnovo in v stavbi urediti muzej. Z glasovanjem so se odločili za slednje.

Frnaža je kot stavba zaščitena kot kulturna dediščina Bilj. Kot je na zboru povedal župan Občine Miren-Kostanjevica Mavricij Humar, pa sta zaščitena le zunanost in visok dimnik, zato bi bile lahko v notranjosti stavbe različne vsebine. Tako ne bi bilo nič narobe, če bi bila v delu stavbe ponovno industrijska proizvodnja,

del pa bi bil namenjen muzeju opekarstva in drugim tržnim dejavnostim.

Vendar je lani ustanovljena občinska komisija pripravila drugačen predlog vsebin v obnovljeni frnaži. Ta predvideva velik muzej prve svetovne vojne, v manjšem delu pa bi lahko bile tudi druge tržne vsebine, vendar nikakor ne proizvodnja.

Župan je zbrane krajanje Bilj opozoril, da občina nima dovolj denarja za obnovo objekta, ki kar hitro propada. Nujno bi bilo, da bi v najkrajšem možnem času obnovili vsaj streho in tako zaščitili nekdanje peči in notranjost stavbe. Kljub temu da je frnažo občina dobila brezplačno od Goriških opekarn, pa bo morala iz te pogodbe storiti še marsikaj, tako da prenos lastništva za občino nikakor ne bo brezplačen.

Krajanje so na koncu z glasovanjem potrdili sklep, da želijo prenoviti frnažo v muzej. Njihov sklep bo župan prenesel občinskemu svetu, ob tem pa je krajanom povedal, da ga bo občina spoštovala.

V Krpanovem domu v Pivki tudi o Novem glasu

V petek, 15. aprila, je bil v Krpanovem domu kulturni večer v nizu številnih srečanj z literarnimi in dramskimi ustvarjalci, ki jih že dvajset let pripravlja Društvo za krajevno zgodovino in kulturo Lipa Pivka. Gost večera je bil v krasnem kulturnem hramu naš urednik Jurij Paljk. Društvo za krajevno zgodovino in kulturo Lipa Pivka je

na večer povabilo tudi Pevsko vokalno skupino Šmihel, ki je pod vodstvom Tjaše Smrdel ubrano zapela dva sklopa ljudskih in znanih slovenskih pesmi. Prof. Irena Marangon se je pogovarjala z Jurijem Paljkom, ki je med drugim spregovoril tudi o našem tedniku in stanju slovenske narodne skupnosti v Italiji.

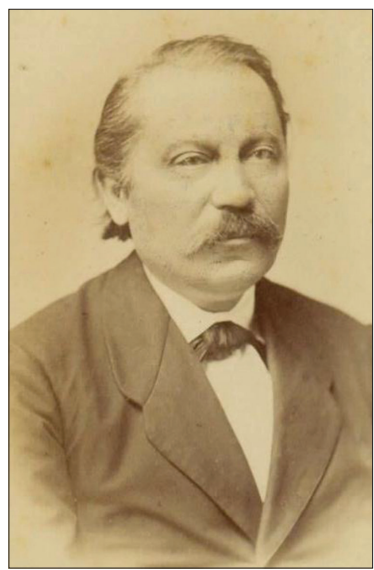
V Ajdovščini predstavili novo delo dr. Branka Marušiča

Monografija o narodnem buditelju dr. Karlu Lavriču

Zgodovinar Branko Marušič je napisal monografijo o Karlu Lavriču, narodnem buditelju, ki je v Ajdovščini v 60. letih 19. stoletja odprl čitalnico, njena naslednica Lavričeva knjižnica pa danes nosi njegovo ime. Z njo knjižnica zaokrožuje praznovanje 150. letnice nastanka.

Knjiga Branka Marušiča, ki so jo v četrtek zvečer predstavili javnosti prav v Lavričevi knjižnici v Ajdovščini, poznavalsko obravnava dr. Karla Lavriča. Bil je ena ključnih osebnosti primorskih Slovencev, narodnjak, ki je v liberalizmu - predvsem v svobodnem delovanju in uveljavljanju posameznika - prepoznal temeljno gibalno celostnega razvoja človeštva.

"Z zbiranjem gradiva o dr. Karlu Lavriču sem se

sistematično ukvarjal nekaj let, knjiga pa je nastala v

zadnjih dveh letih", je na predstavitvi monografije povedal Marušič in nadaljeval, da spomin na Lavriča ni nikoli povsem ugasnil, pač pa se je z leti le nekoliko zmanjševal. Direktor Lavričeve knjižnice v Ajdovščini Artur Lipovž pa je povedal, da monografija lepo zaokrožuje praznovanje 150. letnice nastanka knjižnice. Obenem so z izdajo dobili nekaj, kar "lahko ponudijo ljudem, ko govorijo o svojem ustanovitelju".

Monografijo z naslovom Doktor Karel Lavrič (1818-1876) in njegova doba sta izdali Inštitut za kulturno zgodovino ZRC SAZU in Lavričeva knjižnica Ajdovščina. Lavrič je bil med

primorskimi Slovenci zelo priljubljen in je užival sloves najpomembnejšega primorskega politika druge polovice 19. stoletja. Skoraj četrto stoletja je narodnobuditeljsko deloval v čitalniškem in taborskem gibanju, od začetkov je aktivno spremljal kulturni in politični razvoj ter družbeno napredovanje Slovencev. Doživel je prva politična nesoglasja med Slovenci in končal svoje življenje takrat, ko se je že zarisovalo obdobje nemirnega in neiskrenega slogaštva v slovenski politiki. Popolno uresničevanje slovenskega političnega programa je bilo kljub nekaterim dosežkom še vedno daleč od tega, da bi bilo končano.

Že v obdobju Lavričevega življenja so se začeli odvijati narodnostni boji, ki so na Primorskem, za razliko od ostalih slovenskih ozemelj, kjer je bil bolj izrazit pritisk nemštva, vsebovali predvsem politiko ciljev italijanskega preporeda in iredentizma.

Dramska skupina PD Štandrež

Premiera Butalcev v mladinski zasedbi

Vajeni smo, da, ko nastopa dramska skupina Prosvetnega društva Štandrež, se župnijska dvorana Anton Gregorič napolni do zadnjega kotička. V nedeljo, 17. aprila, se je napolnila tudi ob nastopu mladinske dramske skupine, ki se je prvič predstavila z zahtevno humoresko Butalci. Posamezne nastopajoče smo že videli na štandreškem odru v krajših prizorih, tokrat se je skupina petih fantov in dveh deklet (od 14. do 16. let) opogumila in se lotila dela, ki zahteva veliko dobre volje, veselja do igranja in pozitivnih energij. Delo je seveda namenjeno predvsem odraslim. Butalske humoreskne zgodbe je Fran Milčinski napisal leta 1917 in so bile objavljene v raznih časopisih. V knjigo so bile zbrane po njegovi smrti. Gre za več kot trideset zgodb, ki imajo za protagoniste razne svojevrstne junake, ki se pojavljajo v posameznih zgodbah. Režiser Emil Aberšek je v gledališkem listu zapisal, da se je skupina odločila za nekaj teh zgodb, ki so jih lahko povezali v logično predstavo. V humoresko je vključenih tudi več gledaliških songov, ki jih je uglasbil Matej Petejan in v katerih je zelo dobro ujel duha besedila Frana Milčinskega. In glasbo so mladi najprej vzeli za svojo. Potem pa so z njeno pomočjo počasi pronicali v duhovito, skoraj pravljico besedilo.

Foto DP

Imajo se za zelo pametne in bistre, v resnici pa so precej omejeni. Mladi igralci so se z navdušenjem in požrtvovalnostjo vrgli v zahtevno delo in prepričljivo oblikovali nekaj likov Butalcev. V posameznih vlogah so nastopili: Lorenzo Marussi kot župan Milan Turkavidel, Virginia Braini njegova žena Štefka, Pietro Grauner policaj Jaka Prismuk, Alberto Medeo župnik Lokar, Ester Sclauzero Butalka Anica Meketačeva, Christian Zavadlav pek Grega Brezhlačnice in Gabriel Braini razbojnik Cefizelj, ki so se ga vsi bali in se mu izogibali. Z mladimi sta se pošteno natrudila mentorja Daniela Puja in Božidar Tabaj, za

primerne kostume je poskrbela Nevenka Tomašević, za sceno Leopold Plesničar, Franko in Joško Kogoj in za tehniko Simon Florenin, Marko Brajnik in Juri Faggiani. Predstava nudi enourno prijetno razpoloženje, mladi so se sproščeno sukali po odru in svoje modrosti sporočali gledalcem, ki so jih nagradili z burnim ploskanjem. Večkratno ploskanje med predstavo je bil očiten dokaz, da je igra vse zadovoljila, saj so

se mladi igralci uživali v posamezne vloge in jih z navdušenjem odigrali. Pietro Grauner, odgovoren za mladinsko dramsko skupino, pravi: "Mladi nameravamo nadaljevati gledališko dejavnost. Zelo sem vesel, da se je Prosvetno društvo Štandrež obogatilo z mladimi dekleti in fanti, ki bomo nadaljevali to kulturno bogastvo v Štandrežu". Tem dobrim namenom se vsi z veseljem pridružujemo in želimo mladim, da bi njihova gledališka pot bila polna zadoščenja in uspehov. Z humoresko Butalci bodo nastopili v Kulturnem centru Lojze Bratuž v Gorici v nedeljo, 15. maja, v okviru niza Iskriivi smeh na ustih vseh.

DP

NA BOŽJO POT PO EVROPI SEM IN TJA (12)

Mariza Perat

Nato je Gospa dostavila: "Če se bodo ljudje spreobrnil, se bodo kamni in skale spremenili v kupe žita in krompir na njivah bo kar sam uspeval".

Marija je nato vprašala oba vidca, ali lepo opravljata svoje molitve, pa sta ji oba priznala, da so njune molitve bolj revne. Tedaj jima je Božja Mati z materinskim glasom priporočila, naj svojo molitev dobro opravita in vsako jutro in vsak večer zmolita vsaj očenaš in zdravamarijo, če pa jima čas dopušča, naj pa zmolita še kaj več. Gospa jima je nato še naročila, naj njene besede sporočita ljudem, nakar je izginila.

Mariji so ves čas po licih polzele solze in so ob njenem odhodu kot svetleče kaplje padale na zemljo, nakar so izginile.

Tu ne moremo prezreti enakosti sporočila, ki ga je Božja Mati leta 1855 izrekla Tereziji Duš v Porčinju nad Čedadom. Tudi takrat je namreč vidkinji naročila, naj ljudje posvečujejo nedelje in naj ne preklinjajo, sicer se bodo vsi pridelki skvarili.

Besede, ki jih je nebeška poslanka izrekla, so izražale žalostno versko in moralno stanje, ki je vladalo bodisi v La Salette bodisi v kraju Corps ter v drugih okoliških krajih. Razširjeno je bilo preklinjanje, ljudje niso spoštovali ne nedelj ne praznikov, zakoreninjeno je bilo sovražstvo do duhovnikov. Slednje se je stopnjevalo do take mere, da so vsakega duhovnika, ki se je prikazal na cesti, zmerjali in zasmehovali. Marijine napovedi so se kmalu začele uresničevati.

Leta 1846 je bila huda zima. V kraju Corps v resnici že za Božič ni bilo nikjer dobiti krompirja, ki je tu bil glavna hrana. Primanjkoval pa je tudi v drugih krajih, tako da je vlada prepovedovala, da bi krompir izvažali. Mnogo lju-

Marija z vidcema

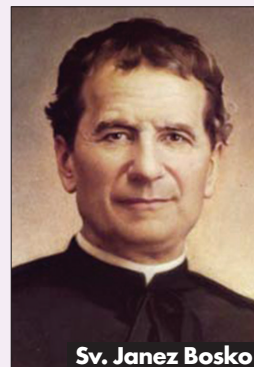
di je od lakote umrlo, ne samo v Franciji, ampak tudi drugje.

Na Irskem je že leta 1845 krompir prizadela peronospora, bolezen, zaradi katere je pridelek bil silno majhen. Naslednje leto so ljudje bili prisiljeni saditi krompir, ki je bil že okužen. Pridelka sploh ni bilo. Pojavil se je še tifus in druge bolezni. Računajo, da je od 8 milijonov prebivalcev takrat na Irskem umrlo milijon ljudi. Množice

Ircev so se takrat izselile. Večina jih je odšla v Združene države.

Leta 1847 je začelo primanjkovati žito. V naslednjih letih je bolezen zajela žitna stebelca in klasje se je sesulo v prah. Tudi drugih pridelkov ni bilo. V letu 1851 so se skvarili orehi. Ti so v nekaterih deželah Francije bili glavni pridelek. Bolezen je napadla tudi grozdje. Spomladi leta 1847 so možje, žene in otroci blodili po njivah in iskali zelišča, da bi si z njimi potešili lakoto.

Sv. Janez Bosko s tem v zvezi poroča: "V Franciji je nastala huda lakota. Na cestah je bilo videti množice sestradanih ljudi, ki so v skupinah po tisoč hodili beračič. Medtem ko se je v Italiji spomladi leta 1847 žito zelo podražilo, so v Franciji vso zimo v letu 1846-47 trpeli hudo lakoto. Še bolj pa je ta bila občutena v francosko-

Sv. Janez Bosko

pruski vojni leta 1870-71. V Parizu je v tistem času neka zelo pomembna oseba svojim prijateljem na veliki petek priredila razkošno pojedino. Par mesecev zatem so najbogatejši pariški meščani bili prisiljeni, da so se preživljali z najslabšo hrano in z mesom najbolj odvrtnih živali. Marsikdo izmed njih je umrl od lakote".

/ dalje

Erika Brajnik

NATUROPATSKI NASVETI (104)

NATUROPATSKI KONGRES ODPIRA VRATA V SVET

Prvi naturopatski kongres je za nami. Odziv publike, novinarjev in predavateljev je bil naravnost fenomenalen. Prvi naturopatski kongres v Sloveniji je gostil predavatelje-naturopate iz vsega sveta, s pomočjo katerih smo lahko prisluhnili izjemno zanimivim tematikam z naturopatskega vidika. Kongres se je začel s pozdravom predsednice združenja naturopatov Slovenije Erike Brajnik, sledilo pa je predavanje Tine Hausser, podpredsednice svetovne naturopatske federacije in podpredsednice naturopatskega združenja Fenaco za stike z javnostjo, ki je spregovorila o zgodovini naturopatije, pionirjih naturopatije v svetu; v povezavi s tem je omenila, da je združenje naturopatov Slovenije pionir in orje ledino za uveljavitev naturopatije v Sloveniji. Nato je bilo na vrsti izredno zanimivo predavanje Jordija Martinez Gonzaleza, naturopata s Tenerifov, ki je napisal tudi knjigo o fibromialgiji, spregovoril pa je o vzrokih, doživljanju in sobivanju z bolečino. Tudi fiziaterinja iz Beograda Sladjana Djukic je predstavila vse dimenzije doživljanja in premagovanja bolečine. Sledilo je predavanje predsednice združenja Kneipp Vrhnika Maje Artenjak o Kneippu in povezavi z naturopatijo. Zelo priznan naturopat iz Madrida Alfredo Abascal je izpostavil zanimivo tematiko in korelacijo med Bachovimi cvetnimi esencami in reikijem. Isti predavatelj bo novembra letos prek Naturopatske šole Saeka vodil tudi specializacijo iz floriterapije v Sloveniji. V popoldanskem času so si sledile tematike: o Alzheimerju oziroma diabetesu tipa 3 z Lauro Passage Suarez, o pomenu mikrobiote dr. Heide de Togni in o tem, kaj pomeni biti naturopat, dr. Rudy Lanza. Slednji je primerjal naturopata z zdravnikom - če zdravnik zgreši zdravljenje, se zvali krivdo na zdravnika in se ne oblati celotne medicine; če zgreši naturo-

pat, pa je omadeževana celotna naturopatija; če pa je naturopatsko zdravljenje uspešno, se ga ne more potrditi, ker ni znanstveno dokazano!

V tem duhu je predavanje Erike Brajnik želelo poudariti dejstvo, da je *naturopatija umetnost, ki izboljšuje kvaliteto bivanja*.

Čez celi kongres so slušatelji lahko povezovali in spoznavali tako teorijo kot tudi prakso. Študentka naturopatske šole Saeka Simona Domjan je tako predstavila projekt krepitev posameznika v domu ostarelih v Sloveniji. Rezultati projekta glede izboljšanja zdravja in ekonomskega prihranka v domu ostarelih za obdobje enega leta so bili zelo zgovorni, kar je samo dodatno poudarilo dejstvo, da pri tem ni govora samo o teoriji, ampak prihaja v Sloveniji že do njene uresničitve v praksi.

Kongres se je končal z izjemnim predavanjem naturopatinje iz Gvatemale Albe Ibanez, ki je nazorno prikazala, kako naturopatija izhaja iz same matere zemlje, ki jo je vredno spoštovati, iz nje izhajati in se ji klanjati. Torej gre pri naturopatiji za veliko povezanost z naravo. Glede na to, da ta naturopatija vodi v Gvatemali 2 bolnišnici, 9 zasebnih klinik in naturopatsko šolo, so združenje naturopatov Slovenije, naturopatska šola Saeka in združenje naturopatov iz Gvatemale podpisali sporazum o sodelovanju, kar pomeni, da bodo imeli bodoči naturopatje Slovenije, vpisani v združenje naturopatov, možnost do opravljanja potrjene delavnice naturopatske prakse v Gvatemali.

Med kongresom je predsednica združenja naturopatov Slovenije Erika Brajnik podpisala sporazum z mednarodno naturopatsko organizacijo Fenaco, kar daje Združenju naturopatov Slovenije večjo veljavo in ga postavlja na evropsko in svetovno raven.

Za vse informacije o vpisu v združenje in pogojih na www.naturopatija.org. Iščimo zdravje!

www.saeka.si

Urad Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu

Razglasili bodo nagrajence natečaja

Urad Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu zaključuje že XIV. Nagradni natečaj za diplomsko, magistrsko in doktorska dela na temo Slovencev v zamejstvu in v izseljenstvu ter obvešča o javni razglasitvi nagrajencev oz. nagrajenek.

Na podlagi ocene strokovne komisije bo tako Gorazd Žmavc, minister za Slovence v zamejstvu in po svetu, na posebni slovesnosti razglasil dobitnike nagrad.

Ta bo v sredo, 11. maja 2016, ob 10:30 v Vili Podrožnik (Cesta 27. aprila 59) v Ljubljani.

Na podelitev bodo poleg medi-

jev vabljeni udeleženci natečaja, njihovi mentorji, člani strokovne komisije za nagradni natečaj, člani Komisije DZ za odnose s Slovenci v zamejstvu in po svetu, osebe s področja kulturnih, znanstvenih, vladnih in nevladnih organizacij, ki se ukvarjajo s tematiko Slovencev v zamejstvu in po svetu idr.

NOVI
GLASODGOVORNI UREDNIK Jurij Paljk, e-mail paljk@noviglas.eu

Izdajatelj Zadruga Goriška Mohorjeva - Predsednik prof. Peter Černic

Registriran na sodišču v Gorici 28.1.1949 pod zaporedno številko 5 - št. ROC 3385

Uredništvo v Gorici: Piazza Vittoria-Travnik 25, 34170 Gorica, tel. 0481 550330, faks 0481 548808, e-mail gorica@noviglas.euUredništvo v Trstu: Ulica Donizetti 3, 34133 Trst, tel. 040 365473, faks 040 775419, e-mail trst@noviglas.euUprava: Piazza Vittoria-Travnik 25, 34170 Gorica, tel. 0481 533177, faks 0481 548276, e-mail uprava@noviglas.euwww.noviglas.euTISK: Centro Stampa delle Venezie Soc. Coop. a.r.l., Via Austria, 19/B - 35129 Padova PD, tel. 049 8700713 - faks 049 8073868; e-mail cdascv@libero.it

LETNA NAROČNINA: Italija 50 evrov, Slovenija 50 evrov, inozemstvo 100 evrov - Poštni tekoči račun 10647493

PODPORNA LETNA NAROČNINA: 100 evrov

Bančni podatki: IBAN: IT 19 F 08532 12400 00000730643, SWIFT ali BIC koda: ICRAITRRESO

ali IBAN: IT 67 M 05484 12401 001570069280, SWIFT ali BIC koda: CIVIIT2C

naslovljen na: Zadruga Goriška Mohorjeva - P.zza Vittoria/Travnik 25 - 34170 GORICA.

OGLAŠEVANJE: Oglaševalska agencija Publistar, ul. Treppo 5/B - Videm.

Tel. št. 0039 0432 299664 - Faks 0039 0432 512095 - E-mail info@publistarudine.com

Jamčenje zasebnih podatkov: v smislu zakonskega odloka št. 196/03 (varstvo osebnih podatkov) jamčimo največjo zasebnost in tajnost za osebne podatke, ki so jih bralci posredovali Novemu glasu. Bralci lahko brezplačno zaprosijo za spremembo ali izbris podatkov, ki jih zadevajo, kakor tudi izrazijo svoje nasprotovanje rabi le-teh.

Novi glas je član Združenja periodičnega tiska v Italiji USPI in Zveze katoliških tednikov v Italiji FISC

Izdajanje našega tednika Novi glas podpira tudi Urad Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu

Tednik Novi glas prejema neposredni državni prispevek v skladu z zakonom 7.8.1990 št. 250

To številko smo poslali v tisk v torek, 19. aprila, ob 14. uri

Pri morju je lepo

Caorle, mesto barv (1)

Vedno, ko Tržačani ali Goričani pomislimo na italijanske peščne plaže in mondana obmorska letovišča, se najprej spomnimo bližnjega Gradeža in nekoliko bolj oddaljenega turističnega Lignana. Za Carole, mesto barv, ve malokdo, oziroma, vsi vedo, da obstaja nekje v bližnjem Venetu, a skoraj nihče ga ne pozna. Z možem sva si zaželela pomladnega pohajkovanja pred velikonočnimi prazniki. Sam je predlagal Chioggio, a ker sem jaz bolj preračunljiva in nimam rada dolgih enodnevnih voženj, sva se zmenila, da pogledava, kakšne so Caorle, ki niso od naših krajev oddaljene niti 100km. Odločila sva, da se izognava avtocesti, ki je ob prazničnem času preveč natrpana, vsaj v letih izobilja je bilo tako, in se raje voziva po bolj slikovitih pokrajinskih cestah. Pot je naju tako peljala mimo slikovitih beneških mestec, Latisane in Portogruara, ter manjših

zaselkov sredi urejene, lepo obdelane in popolnoma gole nižine. Sicer zanimiva pokrajina s številnimi kulturnimi spomeniki, ki pa je mi Slovenci nismo vajeni. Po nekaj urah vožnje mimo neskončnih polj in številnih naselij, se nama globoko v srcu že toži po zelenih gričih in travnikih. A Veneto je tak, pokrajina iz geometrijskih likov. Tudi cesta, ki se nekje v bližini Concordie Sagittarie odcepi proti morju in Caorlam, je popolna ravna črta. Nobenega ovinka vse do obale. Samo polja, cesta in nebo. Nižina vzbuja v meni občutek žalosti. Skoraj vedno razen v pozni pomladi, ko je polna zelenja, brstenja in življenja. Jeseni in pozimi je popolnoma brezbarvna, ovita v rjavo in sivo. Tedaj ji megla skoraj ne dovoli pogleda v nebo. Samo tišina in vlaga za dolge mesece. Celo na Veliko noč, ko je bilo že toplo in so se Brda kopala v soncu, se je od morja proti Concordii valila me-

gla in do poznega jutra je komaj zaznaven dežek močil nižino. Spomladi sicer nižina zacveti in dobi svojo očarljivo moč, a že poletje jo spet zaduši. Vročina in onesnaženje ubijata življenje v njej. Ker ni gozdov in dreves, je podnevi še najbolj hladno v starih naseljih in v senci kamnitih zgradb. Vem, da bi ne živela tu, saj si enostavno ne znam predstavljati sebe brez gozdov in gora. In brez zelene barve. Zeleno-modre Benečije.

Pa vendar so Caorle lepe, igrive, polne življenja. To razumeš takoj, ko se zapelješ na rob mesta in parkiraš. Igra barv, ki te vabi v naročje. Popolnoma nova podoba, za tistega, ki je vaju lepega, a sivega Gradeža. Z možem tako razumeva, da sva za obisk mesta izbrala najbolj ugoden čas. Kljub temu da je Veliki petek, turistov skoraj ni naokrog, plaža sameva v vsej svoji veličini in valovi pojejo najlepšo simfonijo neskončnosti. Plaža je lepa, ker se morje in mivka spa-

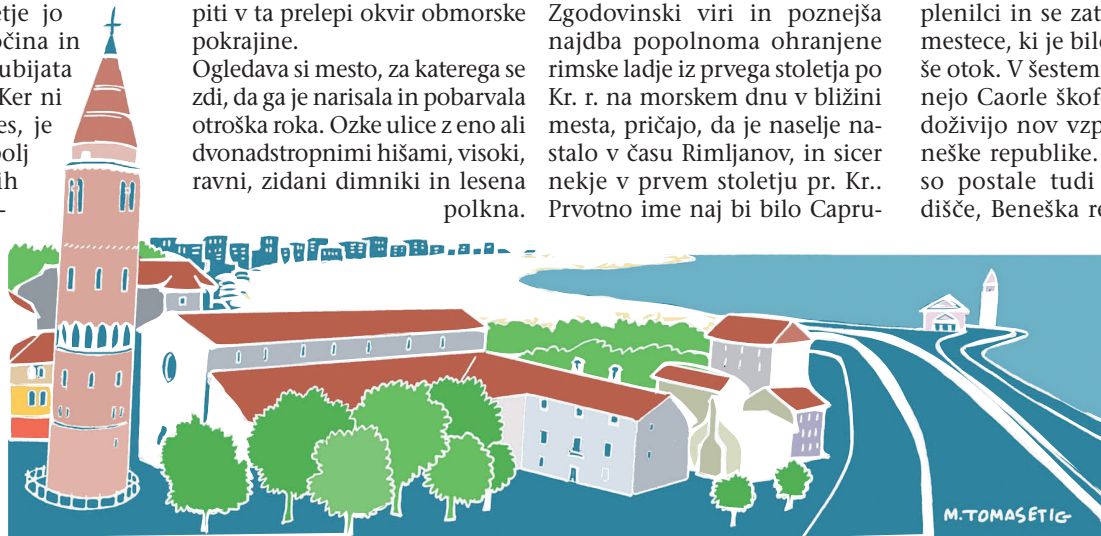
jata z nebom. Nikogar ni, ki bi s hrupom motil veličino in pastelne barve pokrajine so tako nežne, da si skoraj ne upaš vstopiti v ta prelepi okvir obmorske pokrajine.

Ogledava si mesto, za katerega se zdi, da ga je narisala in pobarvala otroška roka. Ozke ulice z eno ali dvonadstropnimi hišami, visoki, ravni, zidani dimniki in lesena polkna.

so bili daleč na odprtem morju, so lahko opazovali svojo hišo, kjer so jih čakali žena in otroci. In jim je bilo lažje in lepše.

Zgodovinski viri in poznejša najdba popolnoma ohranjene rimske ladje iz prvega stoletja po Kr. r. na morskem dnu v bližini mesta, pričajo, da je naselje nastalo v času Rimljanov, in sicer nekje v prvem stoletju pr. Kr.. Prvotno ime naj bi bilo Capru-

nejšimi vdori barbarov so Caorle zelo hitro rasle zaradi priseljevanja preganjanih ljudi s kopnega. Ti so namreč bežali pred plenilci in se zatekali v ribiško mestece, ki je bilo v tistih časih še otok. V šestem stoletju postanejo Caorle škofovski sedež in doživijo nov vzpon v času Beneške republike. V tistem času so postale tudi trgovsko središče, Beneška republika pa je dala zgraditi tudi prestižno stolnico in zvonik. Ravno moč in bogastvo pa sta vzrok plenjenja in pustošenja s strani Trsta in Genove.

M. TOMASÉTIĆ

Vse v tisočeri barvah in niansah. Živordeča, rumena, vsi odtenki modre, zelene in vijoličaste, polkna, ki se v živih barvah odbijajo od fasad, in ulice, ki se zdijo narejene iz lego kock. Ta barvitost je baje značilna za vsa beneška ribiška mesta. Nekje sem brala, da so ribiči, ki so večino življenja preživeli na odprtem morju, svoje domove pobarvali v najbolj pisane barve, da so se že na daleč razlikovali drug od drugega. Ko

lae, in to baje zaradi številnih koz, ki so se pasle po gozdovih, ki so tedaj pokrivali dandanašnje popolnoma golo in obdelano nižino, tja do morja. Nekateri arheološki ostanki vsekar pričajo, da se je človek v teh krajih držal že veliko pred nastankom mesta, v bakreni dobi. Strateški položaj in ugodna lega ob ustju reke Lemene, sta pripomogla, da se je mesto hitro razvijalo in postalo pristanišče bližnje Concordie. Med poz-

Vzpon in ugled mesta se končata nekje s padcem Beneške republike, v devetnajstem stoletju postanejo Caorle habšburško letovišče, po težkem obdobju obeh vojn, pa se turistični vzpon mesta spet na novo začne. V drugi polovici prejšnjega stoletja postane eno izmed najlepših in najbolj obiskovanih počitniških mest severnega Jadrana.

/ dalje
Suzi Pertot

45. redni občni zbor ZSSDI

Zaupanje v mlade sile

V dvorani športnega središča Zarja v Bazovici je bil prejšnji petek 45. redni občni zbor Zdrženja slovenskih športnih društev v Italiji. Kot ponavadi so letno skupščino članic športne krovne organizacije (prisotnih je bilo 40 od 57 društev, letošnji OZ ni bil volilnega značaja) počastili številni ugledni gostje iz političnega sveta. Naj omenimo, med drugimi,

so črtali iz seznama. Predstavitev obračuna za leto 2015 in predračuna za 2016 je podala blagajničarka Sonja Sirk, poročilo nadzornega odbora pa Nadja Kralj. Vsebinske poudarke je v daljšem posegu natresel predsednik Ivan Peterlin. Med drugim je izpostavil dejstvo, da slovenski šport polagoma pridobiva v organiziranosti Slovencev v Italiji

le generalnega direktorja Direktorata za šport, ki deluje v sklopu Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport Republike Slovenije Bora Štrumblija (pohvalil je vitalnost športnega gibanja in njegovo razvejenost) in župana Občine Trst Roberta Cosolinija. Slednji je vročil priznanja, ki jih vsako leto podeljuje ZSSDI na občnem zboru. Za življenjsko zvestobo slovenskemu športu v Italiji sta nagrado letos prejela odbojkarica Kontovela Sabrina Bukavec in nogometaš Sovodenj Saša Tomšič. Skupščina delegatov včlanjenih društev je sprejela novi članici, odbojkarstvo Mavrica Arcobaleno iz Gorice ter Kulturno in rekreacijsko društvo Tržič. Že dalj časa neaktivna Košarkarski klub Cicibono in Balinarski klub Mak pa

polnopravno mesto, ki mu pripada in za kar si Peterlinov odbor prizadeva dejansko od prvega dneva prvega mandata. Pohvalil je sodelovanje z institucijami, se zahvalil sodelavcem in pokroviteljem ter postregel s podrobnim opisom opravljenega dela. Tudi v zadnjih dvanajstih mesecih se je njegova uprava proslavila z vrsto novih, zanimivih in izvirnih pobud tako na terenu pri nas kot tudi v Sloveniji. Predsednik je podčrtal pomen slovenskega jezika, iskanja kakovosti, veliko besed pa je namenil mladim, ki jim je po njegovem potrebno zaupati in jih angažirati. Poročilo je bilo sploh dokaj pozitivno naravnano in je na občnem zboru poželo odobravanje, vzpodbudilo je tudi konstruktivno razpravo.

HC

Pestra ponudba v Ljubljani

Nekonvencionalni domači in veliki tuji mojstri

Ljubljana je tudi mesto razstav, kot vedo vsi njeni obiskovalci. Še najlepše je (in poceni), če parkiraš v senčnih parkiriščih ob parku Tivoli. Tu imaš že takoj na razpolago na Jakopičevem sprehajališču razstavo na prostem z velikimi fotokolorji, ki te spremljajo do Grada Tivolija, kjer je Mednarodni grafični likovni center v Ljubljani. Ta čas je na obeh krilih sprehajališča nameščenih 120 fotografij iz razstave **Narodni parki** z motivi ameriških narodnih parkov in našega Triglavskega. V Gradu Tivoli pa bo odprta do 5. junija retrospektivna razstava grafičnega opusa katalonskega mojstra **Antonija Tapiesa**, ki zajema obdobje 1959 - 1987. Eno od velikih imen informela, je večkrat sodeloval na ljubljanskem grafičnem bienalu. Tu je prvič (1967) tudi prejel veliko nagrado in s svojim razpoznavnim kolorizmom zaznamoval cel rod slovenskih umetnikov. Razstava bo nudila tudi presežno primerjalno priložnost za vse ljubitelje drugega velikega Katalonca, Joana Miroja, ki so lahko pred kratkim občudovali njemu posvečeno razstavo v Vili Manin.

Obnovljena "zelena" Ljubljana

Ljubljana je v zadnjih letih temeljito obnovila svoje urbanistično lice, zlasti v središču. Od Tromostovja so zelo lepo uredili oba bregova Ljubljanice, tako na nasprotni strani Plečnikove Tržnice, kjer se je z nastankom novega mostu iz umetnih prozornih mas razvilo novo turistično območje s številnimi kavarnami in trendnimi lokali. Ravno tako mimo Šušarskega mostu, v bližini NUK-a in vzdolž Ljubljanice proti Filozofski fakulteti so postavili na promenadi ob Krakovskem nasipu velike fotografske panoje. Sedaj je tam obeležena **Pot spomina in tovarništva**, svojevrstna razstava na prostem v počastitev 60. pohoda ob žici, ki bo letos v nedeljo, 7. maja. Kot znano, gre za 35 km dolgo rekreacijsko pot, ki poteka v obroču, kjer je med drugo svetovno vojno obdajala bodeča žica zasedeno Ljubljano. Prep pa so bile na ogled na Krakovskem nasipu lepe nenavadne fotografije o Ljubljani, kar se je uvrščalo v širši razstavni projekt o vodi v okviru praznovanja Ljubljane kot **Zelene prestolnice Evrope 2016**. Evropska komisija je podelila slovenski prestolnici ta naziv, ker je "naredila največ sprememb v najkrajšem času" za trajnostni razvoj v urejenem in zdravem okolju. Ljubljana se je 2014 uvrstila med 100 TOP trajno-

stnih destinacij na svetu. Med pomenljivimi dosežki gre izpostaviti, da je ljubljanska pitna voda brez predhodne obdelave, da je 74% stanovanj ogrevanih z daljinskim ogrevanjem oz. plinom, da je na prvem mestu v EU za ločeno zbiranje odpadkov (65%) in

Marjan Skumavec: Ring 2

za program nič odpadkov ("zero waste"), da je na prebivalca 542 kvadratnih metrov javnih zelenih površin (80 hektarjev novo urejenih). **Razstava Voda** bo v Mestnem muzeju Ljubljana vse do 8. maja, temelječ na pomenu vode za preživetje, mobilnost, komuniciranje, mitologijo, umetnost, jezik, ekologijo itd.

V modernističnem kompleksu Ferantov vrt, ki ga je projektiral Edvard Ravnikar, se nahaja 2 m pod nivojem Slovenske ceste Galerija Jakopič, kjer so še vidne izkopanine rimske Emone. Tu je še do sobote pregledna razstava **ALUO LXX: Preteklost, sedanjost, prihodnost**, ob 70-letnici začetka rednega akademijskega pouka na Akademiji za umetnost in oblikovanje, z izborom dokumentarnega gradiva in del studentov. V intimni poltemi podzemnega prostora smo si lahko ogledali v zadnjih letih odmevne razstave domačih umetnikov, kot tudi slikarja Jožeta Ciuhe, fotografa Marka Modica, pa tudi svetovnih mojstrov, kot Čeha Josefa Koudelke, ki je zaslovel z reportažo o sovjetskem zatrtju Prške pomladi leta 1968. V

Galeriji Jakopič so bile razstavljene njegove veličastne črno-bele reprodukcije starogrških in rimskih spomenikov iz vsega Sredozemlja, na ogled dragoceni dokumenti o pomnikih starih civilizacij, tudi takšnih (kot v Palmiri), ki so jih uničili fanatični ikonoklasti države Isis.

Sedaj se obeta spet izjemen dogodek: od 31. maja do 31. avgusta bo na dveh lokacijah, v Galeriji Jakopič in Mestnem muzeju Ljubljana, razstava vseh 245 črno-belih fotografij velikega formata, ki sestavljajo **Genezo brazilskega fotografa Sebastija Salgada**. Gre za enega od osrednjih dogodkov, ki jih

ponuja Ljubljana kot Evropska zelena prestolnica. Zna ni angažirani fotograf, ki je v zadnjih desetletjih dokumentiral največje humanitarne krize in katastrofe (izkoriščanje delavcev, posledice vojn, lakote, suše), se je s tem projektom posvetil harmoničnim podobam neokrnjene narave iz vseh celin.

Nekonvencionalne podobe

Do sobote, 23. aprila, bo odprta v Galeriji Fotografija na Levstikovem trgu razstava **Zgodnja dela Janeza Bogataja**, ki je z devetnajstimi leti postal fotoreporter Mladine, delal s Tonetom Stojkom, Blažem Ogorevcem in bil eden od pričevalcev nastajajoče slovenske pomladi in takratnih kulturnih premikov. Konec osemdesetih je šel v zatišje, se posvetil branju, delal v antikvariatu in le po dolgem premoru spet začel razvijati svoje tankočutno lirično razpoloženje, kar pričajo krasna analogna črno-bela krajinska

Foto Janez Bogataj

tihotžitja oz. že digitalna, rapsodična, skoro nezaznavna med črno-belo in barvno štimmungo, v knjigah *Pastorala* iz 2004 in *Sonata for Sun and Fog* (Sonata za sonce in meglo) iz 2012.

/ str. 16
Davorin Devetak

Natečaj za novo podobo programa FESR 2014-2020

Razpis za evropsko ustvarjalnost mladih

Služba dežele FJK za evropske sklade je pred časom predstavila v Vidmu razpis "Forme di Sviluppo", ki ga je Dežela namenila višjim šolam za izdelavo nove grafične podobe evropskega programa POR FESR 2014-2020. Kot je razložila odgovorna za komunikacijo omenjenega programa Stefania De Colle, naj bi novi logotip predstavljal Deželni program FESR 2014-2020. V to so se lahko vključili razredi oz. skupine dijakov v okviru posameznih zavodov do 8. aprila. Šolski "kreativci" naj bi grafično upodobili glavne sestavine programa (sklope, čas izvajanja, naziv) in si tudi izmislili slogan. Zmagoviti grafični osnutek bo prejel prispevek 5.000 evrov, ki bo služil za študijski izlet sodelujočih dijakov v evropsko mesto, kjer imajo sedež inštitucije EU oz. za nakup informativnih potrebščin.

Sandy Petrossi, ki se ukvarja s programom Interreg V-A Italija - Slovenija 2014-2020, je na videmskem srečanju orisala kritične točke v komunikaciji dosedanjih programov in izpostavila glavne smernice in nasvete za učinkovitejšo oblikovanje. Povedala je, da so ob stalni

rasti in množitvi EU inštitucij in programov uvedli celo posebno agencijo Interact, s funkcijo usklajevanja in boljšega sodelovanja. Med cilji te agencije je celo "harmonizacija brandov", se pravi uskladitev "džungle" simbolov in kratic evropskih sredstev in birokratskih aparatov, da bi ves ta balast kar se da poenostavili in storili prijaznejše, bližje evropskim državljanom...

Ne vem, koliko so bile s tem seznanjene slovenske višje šole. Na videmskem srečanju v avditoriju Dežele FJK v ul. Sabadini je bilo kar nekaj zadnjih razredov iz raznih šol. Vsekakor informacije za natečaj in morebitne sorodne pobude se lahko dobijo pri infoPOR, servisu dežele FJK za upravljanje evropskih skladov v Trstu, ul. Udine 9, tel. 0403775957, mail fondicomunitari@regione.fvg.it.

Vpogled v Evropo mladih
Srečanje, ki ga je priredila Enota za upravljanje omenjenega programa pri centralnem vodstvu za proizvodne dejavnosti, je bil povod za širšo osvetlitev o problematiki Evropske unije in možnostih za mlade. Vodja upravnega organa POR FESR 2014-2020 Lydia Alessio - Verni je

povezovala razne posege. Iz deželnega urada FJK v Bruslju se je oglasil po skypu Gino Cormons, ki je orisal zgodovinsko-institucionalni okvir EU, od ustanovitvenih pogodb do razvoja glavnih struktur, komisije, parlamenta, Sveta Evrope. Omenil je vrhove predsednikov držav, vlad, ministrov idr. visokih predstavnikov 28 članic, ki imajo zadnje odločujočo besedo pri bistvenih sklepih, kot je danes, denimo, ureditev vprašanja migrantov ali terorizma. Institucionalni pregled je dopolnil Pietro Sbuclz z informacijo o Operativnem deželnem programu (POR) FESR 2014-2020.

Najzanimivejši del srečanja pa so za mlade prisotne predstavljala pričevanja o zgodbah poslovnih uspehov, ki so bile deležne evropskih prispevkov v režiji same Dežele. Navedli so primer pordenonske industrije Roncadin, ki proizvaja zmrznjene pice (tudi za izvoz) in je zrasla do 420 zaposlenih. Omenili so tudi z Videmskega tovarno Video Systems, ki se uveljavlja z inovacijskimi tehnologijami videonadzora po celem svetu ter ravno tako inovativne proizvodne linije moke Molino Moras.

Živi del predstavitev pa je prispevala projektna menedžerka Romina Kocina, ki je posredovala svojo izkušnjo iz videmskega tehnološkega parka, kjer je zaposlena in sledi financiranju podjetij in ustanov FJK s sredstvi EU. Slovenka Lara Devetak, predstavnica t. i. Erasmus generacije, je s štipendijo deželne federacije združnih

bank opravila šestmesečni staž v bruselskem uradu Dežele FJK in tako začela svojo "profesionalno" evropsko pot. Povedala je, da je po zaslugi lastnih mednarodnih izkušenj Evropa postala njena domovina. V okviru študija na tržaški

ekonomski fakulteti je eno leto bivala na Danskem, magisterij je opravila na mednarodnem tečaju IMB v Ljubljani. Ob koncu posega je nazorno pokazala evropski zemljevid z državami (skoro vse članice Unije in tudi izven nje), ki jih je obiskala oz. ima v teh tvorna prijateljska poznanstva.

Dijakinja zavoda Einaudi Marconi iz Štancana Alessia Liska je poročala o projektu ASOC, Natura del Carso - Narava Krasa Open data, ki je imel za cilj naravoslovno in kulturno ovrednotenje doberdobskega Krasa. Tako so mladi bizjaški raziskovalci prišli v stik tudi s slo-

vensko stvarnostjo. Na koncu se je oglasil še Marco Pellarin po skypu iz rimske univerze LUISS, kjer študira marketing. Po mentorski zaslugi profesorice kemije je kot višješolec sodeloval pri projektu, ki se je uveljavil prej na državnem in potem tudi na mednarodnem tekmovanju za mladinske novatorje, kar ga je kot "usodno" povezovalo s svetom podjetništva.

Ne vem, koliko prizadeto ali lagodno so sledili mladi poslušalci izvajanju svojih, le nekaj let starejših sovrstnikov, ki jim ponujajo pozitivno sliko o evropskem udejstvovanju. Ob utripanju njihovih mežikajočih mobijev, kdo ve, če se jim je približala ideja o možni dejavni vključitvi v priložnosti, ki se jim odpirajo s spoznavanjem jezikov in kultur drugih bližnjih držav, v okviru raznih izmenjav. Kdo ve, ali so doumeli vsebino ali smisel informativnih referatov, ki so opisovali evropsko "zbioratiziranost", ob stopnjevanju vse bolj razburljivih slik in krvavih posnetkov iz kriznih območij zunaj in znotraj Evrope, od množičnih pobojev vojn na Bližnjem vzhodu in v Afriki, do tragičnih brodolomov in zemeljskih kolon množic migrantov, do terorističnih napadov islamističnih skrajnežev, ki so zajeli samo osrčje Evrope. Mladi tako rekoč fiziološko razmišljajo optimistično in delujejo z odprtim srcem. Želel bi si, da bi jim izkušnja in pričevanja nekaj let starejših sovrstnikov pokazali zanje pravo evropsko pot.

Davorin Devetak

Kulturni center Millo v Miljah

Filmska Odprta vrata

Jutri, v petek, 22. t. m., ob 17. uri, bo v dvorani kulturnega centra Millo v Miljah (na trgu ob krožišču blizu avtobusne postaje) projekcija filma *Terra di mezzo* v režiji Mattea Garroneja, zadnji iz filmskega cikla "Odprta vrata" na temo kulture sprejemanja novih priseljencev. Skupina "Cittadini Liberi e Uguali" (Svobodni in enaki državljani) iz Milj, kinoklub Charlie Chaplin in krožek Istria so se povezali, da bi se prav prek filma lotili tega aktualnega vprašanja. Ob nedavnih sklepih, da se bo sprejemalo migrante tudi v naših krajih, je prišlo do vročih polemik tudi v Miljah, kjer je sicer doma kultura sožitja in solidarnosti. Zato so prireditelji izbrali sodobne italijanske avtorje, ki posegajo v to pošte-

no, direktno, tudi boleče. Tako se gledalci lahko soočajo, soočamo, s svojimi strahovi in neznanjem, kar je ena od glavnih ovir za sprejemanje novih prišlekov.

Ti filmi so šli bolj po festivalih, kot po tv ali v kinu. Še morda najbolj znan je bil prvi, *Io sono Li* (rež. Andrea Segre), grenkoslada zgodba ljubezni in prijateljstva v beneški laguni med dvema tujcema, mlado Kitajko in starejšim ribičem, Radejem Šerbedžjo, ki je zbežal iz Balkana v vojni. Tudi film *Cose dell'altro mondo* Francesca Patiernoja, ki smo ga videli prejšnji teden, je bil grotesken apolog o dragoceni vlogi priseljencev za družbo in gospodarstvo razvitega Veneta (družinske pomočnice, delavci itd.), s super Abatantuonom v

vlogi bogatega rasista in galerijotipov, ki so značilni tudi za druge bogate dežele italijanske severa. Presunljiv je bil *Terraferma* Emanueleja Crialeseja, ki je

uprizoril humanost in dostojanstvo sicilskih ribičev, ki tvegajo svojo skromno existenco, da bi pomagali nesrečnim žrtvam morja.

Vsa tri že videna dela so iz leta 2011, jutrišnji Garronejev film pa je starejši, iz leta 1996. Razdeljen na tri dele prikazuje pripetljive tuje emigrirancev, nigerijskih prostitutk, ki se preživljajo v rimskem predmestju, albanskih izkoriščanih delavcih, egiptovskega nezakonitega prodajalca bencina na avtomatski črpalki. Tudi ta bo nedvomno sprožil razmislek med gledalci.

DavDev

S 15. strani

Nekonvencionalni ...

Tu pa so dokumentirani njegovi začetki iz let 1978-79, izvorni odtisi in pričevanja iskanja 17-letnega talenta, ki ga je za fotografijo navdušil Vlastja Simončič, mednarodno uveljavljeni gorenjski pedagog po rodu iz Trsta. Gre za prva vizualna raziskovanja okrog sebe in sovrstnikov, pokrajine, t. i. nove topografije in konceptualne fotografije tistih let. Bogataj je sedaj živjet v vse druge vizualne atmosfere, a pri vsakem umetniku je začetek bistven in si res velja ogledati ta njegov "portret umetnika kot mladega psa". V Galeriji Fotografija, ki je odprta vsak dan od 10. do 19. ure, v soboto do 14h in v nedeljo zaprta, je na razpolago domača in tuja literatura o fotografiji in seveda omenjeni

Saša J. Maechtig: "kiosk K67"

njegovo Malo nočno kroniko, to je reportažno montažo najzanimivejših kriminalističnih dogodkov iz preteklega dne. Skumavc je bil v stiku s policijo in drugimi

pristojnimi organi, zato je bil njegov kolaž črne kronike vedno pristen, verodostojen, spisan s kančkom sočutja. Saj je bil velik humanist in umetniška duša. Poleg pisateljske žilice je imel izrazit slikarski talent, po šoli za oblikovanje in likovni akademiji je ob 30. letnem novinarskem delu imel kakih 50 samostojnih razstav. Kot je bilo videti iz razstavljenih del, vangogovskih barv, ekspresionistično skrajnih prizorov, baconovsko izklesanih teles, je slikal to, kar je poznal: osamljenost nočnega življenja, razdraženost malega človeka, nemočni boj boksarjev (bil je slovenski prvak v boksu), urbano usodno mešanico erosa in thanatosa, živobarvne istrske krajine...

Po besedah prijazne gospe Nataše Dolinar od Eurne si je postavil Arne Brejc, ogledalo mnogo ljudi, tudi navadnih, ki so radi prebirali njegove članke in kolegovi sli-

karjev. Galerija Eurna se nahaja na lepem notranjem vrtu na Gregorčičevi 3 (ob gledališču Glej) in je bila ustanovljena leta 1982 kot prva privatna galerija v Jugoslaviji. Posluje od ponedeljka do petka od 11h do 19h, ob sobotah, nedeljah in praznikih je zaprta. Ljubitelji designa pa si lahko do 1. maja ogledajo razstavo Saša J. Maechtig: sistemi, strukture, strategije v Muzeju za arhitekturo in oblikovanje (MAO), Gradu Fužine, ki je nekoliko v periferiji, na Poti na Fužine 2, dosegljiv z mestnima avtobusoma št. 20 in 22 smer Fužine. Gre za retrospektivno razstavo enega od najpomembnejših slovenskih ustvarjalcev na področju industrijskega oblikovanja. Najbolj znana je njegova modularna večnamenska enota "kiosk K67", eden od simbolov t. i. jugo designa, kiosk iz umetnih plastičnih mas, uporaben za trafike, čakalnice, ulične prodajalne, ki je preplaval slovenska, jugoslovska in srednje evropska mesta v drugi polovici 20. stoletja in leta 1970 bil sprejet v zbirko newyorškega muzeja za sodobno umetnost MOMA. MAO je odprt od torka do nedelje od 10. do 18. ure.

Kratke

SPDG / Kekčeva pot po Trnovski planoti

Slovensko planinsko društvo Gorica je v nedeljo, 10. aprila, uspešno izvedlo drugi letošnji izlet v planine iz niza pohodov za otroke in družine Kekčeva pot, tokrat na področje Trnovske planote. Mali pohodniki in njihovi starši oz. prijatelji (skupno je bilo 43 udeležencev) so se v jutranjem času najprej pripeljali do

slikovite vasice Predmeja nad Lokavcem pri Ajdovščini, od koder so pričeli svojo pot proti koči Antona Bavčerja na Čavnu (1242 m). Hodili so v glavnem po gozdnih, skrbno izpeljanih stezah in v zadnjem delu poti tudi po asfaltni oz. makadamski cesti. Po sproščnem postanku pri gostoljubni koči, ob prosti igri otrok na travnati jasi pred kočo, so izletniki pogumno nadaljevali pot, ponekod tudi nekoliko zahtevno, do Kucolja (1237 m), najbolj razglednega travnatega vrha Čavna z zanimivim botaničnim bogastvom in enkratnim razgledom na Vipavsko dolino, Kras, Jadransko morje in Furlansko nižino. Pohodnike so v glavnem cel dan spremljali prijetni in topli sončni žarki, katerim pa se je na vrhu Kucolja "pridružil" svež vetriček! Med zadnjim delom hoje, ob vrnitvi v dolino, je izletnike presenetil rahel dež, ki pa jim vsekakor ni odvzel zadovoljstva in navdušenja nad krasnim dnevom, ki so ga preživeli v stiku z naravo ter v veseli družbi vrstnikov in prijateljev. Posebno pohvalo si tudi tokrat zaslužijo prav najmlajši pohodniki, predvsem zaradi svoje vztrajnosti pri naporni hoji in premagovanju utrujenosti.

Naslednji izlet v sklopu Kekčeve poti bo na programu v nedeljo, 8. maja, ko bodo udeleženci obiskali Iški Vintgar in spoznali naravne zanimivosti tega kraja na Notranjskem. / fk

Nedelja, 24. aprila 2016

17. mednarodni pohod treh mostov

Krajevna skupnost in Turistično društvo Solkan, Združenje KS Pevma-Štmaver-Oslavje, KD Borgo Straccis, Društvo Svetogorska četrt-Placuta v sodelovanju s KD Sabotin in z ASD Calcio Azzurra ter pod pokroviteljstvom občine Gorica vabijo v nedeljo, 24. aprila, na tradicionalni 17. mednarodni pohod treh mostov. Zbiranje in vpis ob 8.30 v športno rekreativnem centru nekdanje karavle v Solkanu (Ulica IX. korpusa 112), vpisnina znaša 5 evrov. Skupni odhod ob 9.30. Trasa poti: udeleženci bodo šli od karavle mimo industrijske cone v Solkanu, dalje Langobardska ulica, Klanec, IX Korpus, most za v Brda, nekdanji kmečki mejni prehod Štmaver, Pevma, Bella Veduta, Pevmski most, ul. degli Scogli, Dolga pot, skozi industrijsko naselje spet do karavle (kotalkališče). Pot je dolga približno 10 km. Ob poti bodo postavljene okrepčevalnice. Na cilju no poskrbljeno za tople obroke in pijačo. Nagrade bodo prejeli najmlajši in najstarejši udeleženci ter največja skupina. Udeleženci naj s sabo vzamejo veljaven osebni dokument.